

Richardi Gardiner  
HEREFORDENSIS,  
*ÆDIS CHRISTI*  
OXON: CANONICI,  
SPECIMEN ORATORIUM,  
Cum Supplemento  
Novissimo.

---

*Editio quinta.*

---



---

OXONIÆ.

Excudebat Hen. Hall. Academiæ Typographus,  
Impensis Ric. Davis. 1675.

Verlag des Königl. Preussischen  
Landesarchivs, Berlin, 1875.



SCHOLÆ PUBLICÆ

Herefordensi,

VBI TENERIS AN-  
NIS LIBERALIUM  
STUDIORUM INCU-  
NABILIS, ET RUDIMEN;

TIS CHRISTO AUSPI-

CE VAGAVIT Fauscè,

RICHARDVS GARDINER

IS TIUS ENCHIRIDII

AUTHOR ET AUCTOR HOC

SUMMÆ BENEVOLENTIÆ

MNHMO' ET NON EXILE.

GRATITUDINIS ERGO.

D. D. C.

*Vade, Sed incultus...*

A 2

Sere.

*10 Apr 72  
Balwin 1746. subsl. for  
M. General copy*

SCHOLAE PUBLICAE

Heteroformis

VERI TEMERIS AN

NIS LIBER ALIUM

STUDIORUM INCU

NABIS, ET RUBINUM

THE CHRISTO AUSTRI

CE VACAVIT

RICHARDVS GARDINER

ISTUS ENCHIRIDII

ANTHOR ET AUCTOR HOC

ENIMME BENEFOLITIS

MINIMO RYMON EXIEN

GRATITUDINIS ERGO

D.D.C.

Videe Sedimentum

A 4



*Serenissimo F A C O B O,*

*tam Stylo quam Sceptro Regi.*

**A**ugustissimum, & verè Βασιλικόν  
*δύνασιν* (Rex serenissime) tan-  
 quam *Ancile* quoddam cælitus de-  
 lapsum pio affectu amplexa est *An-*  
*cilla* vestra, *Oxonienſis* Acadēmia  
 Cujus enim pectus non accendat  
 aureum hoc Solis Jubar? Quos sti-  
 mulos non imprimat perpetuum  
 Honoris signum, & amplissimum  
 Favoris Monumentum? Parum  
 abest, quin spatiosius *Britannie*  
 ambitus simul in *Acadēmiā* laxetur,  
 & unanimis undequaque po-  
 pulus, ad Regis exemplum com-  
 positus, in Gentem *Philosophorum*  
 vertatur. Agnoscit sacrum *Musa-*  
*ram* Adytum *Majestatis* vestræ *Ge-*  
*niū*, aureo volumine inclusum.

Agnoscent circumstipantes reli-  
 quorum Musæ *Antesignanum* hunc  
*Phæbum*, cujus radiis suas debent  
*stridulas*. Felicitatem tantam sub-  
 limi, debitâ tamen, superbiâ ad-  
 miratur Bibliotheca, cujus fidæ  
 custodiæ tam Regale *Depositum* con-  
 secratur. Glorietur universa stu-  
 dioforum cohors, Majestatem ve-  
 stram in *Aula* versari, ac in *Heli-  
 cone*; tam calamo, quàm gladio  
 accingi, & Imperii habenas lite-  
 rarum *Caduceo* moderari. Desi-  
 nant igitur Ambulantium homi-  
 num cadavera literas despicere,  
 quas nesciunt, eum cogitârunt  
*Principem* tam multa scientem  
 quàm regentem, horarum formu-  
 las vicissitudine Regiminis & Seri-  
 ptionis dividendum, ac si æque  
 jucundum in Literis, ac Imperio  
 sit. Quid superest, nisi ut æter-  
 nitatem cogites, cum literas æter-  
 nas esse facias. Nos interim gra-  
 to ore resonabimus, Monarchæ

JACOBI

# ORATIO.

3

JACOBI orium plus Patriæ,  
& humano generi profuisse, quam  
aliorum Negorium, & Exercitius.

*Sacra Majestati*

*E domo Convoc.*

*nostra Oxon Maii*

*vestra devo-*

*29. An. Domini*

*1620.*

*tissima*

Richardo Gardiner

*ex Æde Christ.*

*Oxonienf.*

*A. M. Oratore pub-*

*lico deputato.*

*Academia.*

*Oratio habita in Domo Convocationis*

*Oxon. Maii 29. 1620. cum sereniss.*

*Rex JACOBUS Opera*

*sua Academiae Dono dederit.*

**I**N Re tam *Augusta*, tam *Basilica*,  
quorsum (*Academici*) more so-  
lito angustis hisce parietum car-  
ceribus vestrum compingitis Ora-  
torem? Regum dicta & facta om-  
nium oculos, auresque traherent,  
quia fructum sunt perditura, si so-

litudini ostendantur. Non itaque  
 inter privatos parietes, sed in  
 toto terrarum orbe quærendus  
 suggesti locus; Nam quicquid us-  
 quam hominum est, meum Audi-  
 torium est: Ita sui diffusivus sere-  
 nissimus *JACOBUS*, ut benefici-  
 um, quod vestræ solummodò man-  
 davit custodiæ, vestri solummodò  
 non faceret Juris: Mansueta illius  
 Sublimitas & Gratiis stipata Seve-  
 ritas, excludunt neminem, nisi  
*duxor*. At hic refugit animus, &  
 reformidat eloqui, quæ subito, &  
 penè improvise cogitavi. Onero-  
 sa profectò mihi est, & insolitum  
 incutit timorem *Nominis* tanti, vel  
 potius *Numinis* Majestas: Non e-  
 nim vox Hominem sonat; aut si  
 hominem, certè Hominem supra  
 hominem positum. Quòd diffici-  
 lior mihi perorandi locus, cùm  
 ita laudem, ut pertimescam, ita  
 approbem. ut ingenii culpâ lau-  
 des deteram. Quid quæso est in  
 hoc

hoc Theatro Universitatis Rerum,  
quod *Regia* illius Excellentia,  
haud dicam non attigerit, aut de-  
gustârit, sed penetrârit, & ex-  
cufferit? Si quærat is Specimen,  
Aureum illud Magnificentiae suae  
minus contemplanini, in quo vo-  
ces sententiae sunt, verba oracula,  
ut mihi *tam pulchrè videatur scribe-  
re, quàm regere*. O Regem; *Secu-  
li, non Ornamentum dicam, sed Mi-  
raculum*, à quo Solo tantum ex-  
pectare beneficium aeternitas Inge-  
niorum potuit! Paucis hoc con-  
cessum Regibus minimè otari, cum  
maximè possint otari; avarissimè  
servare tempus, nihilque per in-  
curiam patire excidere. Optimè de  
patriâ, & humano genere mere-  
tur *Justinianus Caesar*, quod cives  
formaturus, indigestam *Furis Ci-  
vilis* molem Authoritate suâ, sed  
vicariis subsidiis redegit in Epito-  
men. Quanto rectius Monarcha  
*JACOBUS*, cujus Ipsius erudi-



ta pietas Historica, Politica, Theologica deprompsit, ut Viros, Cives, verequè Christianos reddat. De Deo cum Theologo diffèrit; cum Jurisconsulto inextricabiles nodos, legumque ænigmata affabrè explicat, & laboranti *Astræ* succurrit. Cum Politico reipublicæ morbos, & remedia loquitur, & ( ut verbo perstringam omnia ) hoc profecto agit, quod singuli. Sed quoties *Sacrarum Literarum* limina speciali quodam Jure subiit, in *Rege Ambrosium*, aut *Augustinum*, aut sanè Antistitem aliquem crederes loquutum, adeò dextrè divinæ Paginæ sensum exposuit. Sic plus literaria illius quies profit hominibus, quàm aliorum sudor, & irrequietus labor. O felicem Academiam, quæ tam regali deposito superbiere gessit ! Desinite tandem fugitiva aliorum Inventa, subtiles, & inanes *Metaphysices* Abstractiones curiosius venari. Istiusmodi

modi enim literæ ad virtutem doctoribus parum profuerunt: Postulare videtur vestri Iudicii maturitas, ingenii acumen, animi robur, ut non tam Scholæ studeatis, quàm Reipublicæ. Volvenda & revolvenda sunt,

*Nocturnâ versanda manu, versanda diurnâ*, haud *Varronis* alicujus, sed Regis *πλουμαδιστήν* Opera, quæ vos peregrinantes, & veluti in Patria hospites domum perducunt, ut unde, qui, & ubi sitis, exploratum habeatis. Hic docetur Ars omnium pulcherrima, Imperare scilicet & Parere. Hic discatis fringere sine usu disputationes, nisi in mediam proferatis lucem, quæ in hac umbratili Exercitatione disse-  
runtur. Cum igitur digni tanto honore, tantæque reperti sitis felicitate, ut initium & finis studiorum à *Voce Imperatoriâ* procedant, conatus vestros pulcherrima spes foveat, posse etiam & vos ( si Solis

&c.

& *Apollinis* vestri ductum sequamini ) ad honores , & dignitates designari. *Academia* distinguitur Scholis , clarescit Collegiis , floret disciplinis , at ut ab *Authore* , ita ab hoc opere Nomen tuetur.

Bibliotheca non erit literarum *Ædificium* , sed *Miraculum* , quia hunc Orbis totius *Thesaurum* continebit. Ipsi *veterum* libri gloria spoliati , senio , & vetustate squalidi , novo hoc *Radio* protinus resplendent. Quocirca circumferte hanc famæ vestræ *Facem* , ut diffusiori luceat radio. Cujus enim industriam non exaequat tam luculentum *Favoris* auxilium ? Quisquāne erit , qui ætatem inertis solvet otio , cum *Principis* labores & studia quotidie in oculis , & manibus versentur ? Quisquāne erit , qui ingenium situ & sordibus obsolescere parietur , cum cogitanti *Principi* , sive in *Curiâ* , sive in *Senatu* , unum utroque negotium

tium Legere, & Scribere? Æstuat hic Oratio, & læto, liberóque motu ardet evagari; sed reprimaní stili pertinaciam, ne in alienam videar involare messem: quod tamen minimè timendum est Laudatori tanti Regis; Nam cùm omnia effundant omnes, semper novus veniat Laudator Ejus, tantam facultatem, & copiam suppeditat dictorum, factorumque Amplitudo. Quid superest ( *Academici*, usque ad invidiam foelicissimi ) nisi ut Cæleste hoc Ancile *Bodleiano Mnemosynes* Fano consecretis?

*Dividite muros, & mœnia pandite circum*

*Sacra canant vates.—*

Sic nos,

*Arce.*

*Fœlix Palladium sacrata sistimus  
Oratio habita in Domo Convocationis  
OXON. Maii 29. 1620. cùm Sereniss. R. Jac. Opera sua Acad. dono  
dederit: à Richardo Gardiner,  
ex Æde Christi, A. M. Oratore  
Publico Deputato. Laudatio*

*Laudatio Funebri Domini Doctoris  
Budden, Regii Professoris in  
Jure Civili, Jun. 7. 1620. in  
Schola Theologica Oxon.*

**I**N hac effata, & delira mundi  
senectâ, quâ universa canes-  
centis naturæ opera quasi de-  
liquium patiuntur, nihil vindicari  
potest ab injuria Temporis. Datur  
hic longævum aliquod, sed non da-  
tur æternum; Incrementa ipsa  
damna sunt, & quo ad summum  
pervenit, ad exitum properat. Sa-  
tis superque perspectum, & explo-  
ratum habetis (*Academici*) quòd  
qui humanum fastigium excessere  
Animi, uti cælo proximi, ita oci-  
ùs illuc transeunt, ac mortalitatis  
suar sarcinam festinantiùs deferunt.  
Agnoscite fluxum fortunæ vestræ,  
& refluxum; ad lætitiæ pompam  
omnia parata sunt nuperimè; at  
nunc, mutata scena, omni ex par-  
te Lugubres nos exanimant voces,  
cu-

circumsonant aures gemitus, suspiria, querimoniae, & *Eheu fane* rai ubique planctus. Quasi Regis Munere honoratio nimium intumesceret latabunda Mater Academia, nisi *Regii Professoris* Funere atrata ingemisceret. Cum autem *Professorem Regium* nominem, *Budendum* nomino; æquè enim patet terminorum ambitus, nisi fortè hoc obstat, quòd non tam Illi sublimis Titulus honori, quàm ipse Titulo Ornamento fuisse videatur. Sed nè confusum, & tanquam per Satyram conturbet omnia abruptus, & effrenis dolor, ab ipsius Origine, & incunabilis percurramus singula, ut inde quibus crevit auxiliis, quibus adolevit, & robur assumpsit recolant posteri. Patriam habuit *Dorcestriam*, Eminentium Ingeniorum feracissimam: si stirpem & longam proavorum seriem spectare placeat, prosapia claruit tam magnâ quam bonâ; verùm à fortu-

itis,

itis, & fugitivis istiusmodi bonis  
 confarcinari laudes gloriosi dedig-  
 nantur Manes. Languens vita, &  
 ignobile otium Nobilitatis fumos  
 venditet: propriâ sic luce explen-  
 duit *Buddenus* noster, ut Natalium  
 splendorem nisi accepisset, facere  
 potuerit. Dignitatem corporis,  
 Animi virtutes, & vocis jucundæ  
 sonum vultis ut deprædicem, (*De-  
 us bone!*) quàm ampla dicendi se-  
 ges, accopia! Vis ingenii, & O-  
 ris adfuit; adfuit *Authoritas* simul  
 & comitas, nec facile dijudicare  
 an major *ἐνέργεια Authoritatis*, an  
*Comitatis*; Id enim Gratia impera-  
 vit, quod nec Imperio Alius cogit.  
 Exteris undique confluentibus (ea  
 viguit morum facilitate) patebat  
 semper, ac Domicilium ejus Oxo-  
 nii Oraculum habebatur. In flori-  
 dâ, & vernante ætate *Musarum*  
 Decus affulsit, ac *Apollinis* Deliciæ.  
 Cum poetarum succo renellum la-  
 tâssset animum, Oratorum perru-  
 pit



pit Monumenta. Ex Rhetore Philosophus & ex Philosopho Rhetor factus est; Philosophiam enim in Eloquentia, & Eloquentiam exercuit in Philosophia, ne involuta perfectissima Cognitionis arcana sine Rhetorices ornatu parum relucere. In Philosophicis tam eximium sui specimen publicè edidit, ut magnificum *Magdalene* Collegium, Hunc, præ aliis, Philosophiæ *Prælectorem* sibi asciscere ambitione quadam, non injustâ tamen, strenuè certaret. In quo munere eâ curâ, Judicio, & quæ propria Illius fuît, *Prudentiâ* versatus est, ut nesciam an ætas ulla, aut Gens quævis Parem suppeditârit. Ætate grandior, cum lacertos movere affabrè nôrit, ut nihil nisi summum eligeret, Jurisprudentiæ studia placere; à quibus facilis in omnes Dignitates foret discursus, nisi circumforanei Causidicorum quorundam latratus objicerent sese bonis Artibus,

tibus, & tanquam Hirudines Jus Civile exugerent. *Justiniani* tamen nostri providentiâ quò virtus vocavit, eò perductus est, ad fastigium nimirum *Cathedræ* hujus *Academie*. Quod professorium onus gloriâ plenus, socordiæ nescius suscepit fortiter, & confecit feliciter. Quicquid enim in *Baldo*, & *Bartolo* gloriosa suorum æstimatrix vetustas extulit, in eo revixit, ac triumphavit. Quid hic commemorem, quoties in *Vesperis* & *Comitiis vestris* ad dicendum processit, per densissimum Agmen quærendus fuit suggesti locus? Ille, Ille unus veluti catenis devinctos traxit auditorum animos; Illius vox tanquam turbo percussit circumstantium aures: imò hæc omnia per ludum, & jocum præstitit, in quibus Alii inutiliter sudant. Seculi me indignitas impellit, contra quam exclamare nunquam desinam, *Sereni* querelam renovare.

Indignè

Jus Indignè tulit *Serenus* quòd *Catonem*  
 nen Ætas sua ; & quid ni ego indignè  
 vo- ferrem, quòd *Buddenum* Ætas nostra  
 gi- parum intellexisset, quòd suprà  
 de- *Pompeios*, & *Cæsares* surgentem,  
 us ferè infra *Vatinios* posuisset. *Nævio*  
 ius *Turpioni* cuidam, aut

*Æmilio* dabitur quantum petit,

*Illius* stat currus *aheneus*, alti

*Quadrjuges* in vestibulis, Cum  
 ac interim *Buddenus* lateat abditus in  
 ce- Musæo, & Lare privato: Quan-  
 to- quam non latuit abditus, cujus  
 or, virtus ab ortu solis ad *Hesperium*  
 us usque *Cubile* sese diffudit. Con-  
 us tempfit generosa conscientia suæ  
 n- securitas curva hominum Judicia ;  
 n- maluit Sapientia *Sacrum Athenis*  
 n- hisce colere, quàm in foro latrare,  
 er & *Tribunal* lambere. Illic convo-  
 i- lent *Quadruplatores* nostri, quos  
 li *ambitio impotens*, & spes sollicitat  
 a *lucris*. Nec adulari Imperantibus  
 . noster didicit Professor, nec irri-  
 . tare ; sed inter abruptam contuma-  
 è ciam,

*ciam, & deforme obsequium* suscepit iter ambitione, ac periculis vacuum. Inter cætera animi ejus ornamenta, tam acre, ac tam certum emicuit in rebus administrandis iudicium, ut meritò eum *Aule Latæ Portensis* præfecturâ insigniret summus nutantis Academiæ *Atlas*, nobilissimus, atque idem optimus, *Gulielmus*, Pembrochiæ Comes, vigilantissimus noster *Cancellarius*. Sic felici copulâ Juris cultor Justitiæ fit Arbiter. Quamprimum ruituræ, & penè collapsæ istius Domus limem ingressus est, protinus Aularum omnium nitidissima audit, & tanta venustate undequaque septa ut domicilium dare *Jovi* ipsi possit, si diutius illic egerit, vixerit, & philosophatus fuerit *Buddenus*. Quomodò præterire possum, quòd cum vix ulla pars temporis negotiis publicis vacua esset, subtraxit tamen negotiis quam in-penderet scriptis; & nè fructum à  
solo

Solo Jurisprudentiæ auditu expectarent studiosi; *Ærodi* libellum *Gallicè* excusum, vir juventuti informandæ natus, Patrio sermone cuius reddidit familiarem. Quid dicam de *παλιγγενεσία* munificentissimi *Wainfleti*? in qua scribenda suam quoque conscripsit *παράγρη*, & Collegiorum Alumnis (sequar verba *Platonici* Oratoris vestri, quem munere represento) exprobrare videtur laudabile illud *Clarissimi Buddeni* factum, quòd celeberrimorum *Fundatorum* beneficiis frui malunt, quàm eorum facta insignia, & quantitatis pretii historias pie posteris commendare. Cum itaque multorum labores ipse unus exantlârit, & in nostram salutem non solum operæ, sed vitæ prodigus fuerit, minimè mirandum est, si illo defuncto valetudinaria sit Academia, ac si ad tabem paulatim eat. Quis enim *Heracles* Juridicum hoc forum fultire valet? Quis tantis est cervicibus,

bus, quem non totam deprimet,  
& obruet mole sua? Non capiunt  
angustiae pectoris cujuscunque, non  
recipit egestas animi, non sustinet  
infirmetas ingenii tanti prædeces-  
soris personam, tam gravem, tam  
severam. Resurgat oportet, & ite-  
rum exoriatur *Cadaver* illud, aut  
vix ac ne vix quidem exurget *Ma-*  
*jestas* hujus loci. Credite solum-  
modo hanc *Umbram* comitari Juris-  
prudentiam, quia pristinam Digi-  
nitatem ad amissum tueri desperat  
in ullo post *Buddenum*. Sed ne  
Injuria afficiam sacros hosce Ma-  
nes, desinam coardare famam, &  
angustiis oratiunculæ tantum non  
extempore fusæ strangulare. Ve-  
strum, vestrum est, *Academici*,  
Reliquias, clarasque corporis ex-  
uvias marmoreo Cippo condere,  
& memoriam *Annalibus* dignam se-  
lenni Anniversario celebrare, ut  
neque dignitas, neque Æternitas  
tantæ virtuti defit. Attollite, &  
circumferte ossa.

Ut

( tenevi  
*Ut cineres tota spargantur in urbe :  
 Vno non debet Gloria tanta loco.*

---

*Oratio habita à R. G. in Capella R.  
 H. Sept. Westmonast. Novemb.  
 11<sup>mo</sup>, 1640. Cum Convocationis  
 Nomine Doctorem RICHARDUM  
 STUART, Decanum Ciceſtrenſem,  
 præſentaret venerando Epiſcopo-  
 rum Senatui, ut admittatur ad  
 Munus*

*Prolocutoris.*

**N**ON est mihi difficilis pere-  
 randi locus, ( *Patres Conſcri-  
 pti* ) cùm tam foecundum Inveni-  
 onis eruditæ Argumentum in ocu-  
 lis, & in manu feram. At e Cunis  
 ſtudiorum abundè novi, Illi perin-  
 dè eſſe in ſcopulis, ac in propriis  
 obſcrvare Encomiis. Quocirca  
 conſultò prætergredior multa, ne  
 tam perſpectæ modèſtiæ ingratis  
 injiciam



injeciam molestias. Sinite me tamen rationes subducere, pro quibus unâ universi voce, pari studio, & eâdem mente, non juniore alicui Magistellulo, nimis citò à Scholastico pulvere dimisso, sed huic viro, verè magno honorificam *Syndici* Spartam enucleato iudicio demandârunt.

Cùm nuperrimè negotiosissimi Muneris, quo vestro Candore iterum functurus est, primas solvisset anchoras, votorum vela, ceu Favonius aliquis foelici implevit auspicio, vestræ expectationis ponderi non succubuit, sed solidam inde laudem reportavit. Quæ auguria ad optimam spem vergunt, ratem nostram, talis *Palinuri* præsidio, in procellis, & fluctibus tempestatum, quibus undique conflictamur, agrè admodum subire naufragium. In tanto Animosum motu, & perturbatione, nostrâ refert Causarum adsciscere Patronum

tronum, qui eâ vi mentis pollet, ut fortiter laturus sit, quicquid venerabilis iste Confessus inædificare voluerit illius humeris, Planè confidimus hunc esse *Atlantem*, quî ad quodvis opus tollendum vires fortitus est idoneas. Ut hodiè mores sunt, aliquantulum Scenæ, & populo inserviendum est, qui publici Juris *Defensorem* tam è loco, & subselliis metrisolet, quam ab interioribus Animi, & Doctrinæ dotibus. Rectè igitur cecidit, quòd Advocatum nacti sumus dignum meritis, prævalidum gratiâ, & famâ florentem apud primariam Nobilitatem. Non fugit sagacitatem vestram in Consiliis vobiscum conferendis talè opus esse, qui aptâ, & dilucidâ rerum explanatione satis expeditè explicet, quæ sentit, respondeat ad omnia quæ aguntur, quamvis subito, nè inopia verborum enervet vires ratio-

num. Quà laude nemini cedit *Hic* egregiè doctus; quippe penitus habemus exploratum callere illum Artem Judicandi cum Dialecticis, Eloquendi cum Rhetoricis. Si res strictius attingenda sit, concisis astringat conclusiunculis; Longiores explicatus postulet, continuâ prosequatur oratione. Synodo novissimâ curæ, & sollicitudines vestræ huc spectarunt omnes, ut veritas, & pax indissolubili nexu, & connubio jungantur stabili: At non tam præclarè agitur cum rebus humanis, ut optima quæque placeant pluribus. Dolens dico, *plus præjudicata valet opinio, quàm vera ratio*; quæ non minima est fundi nostri calamitas. Nescio quod malignum Sydus optimè consulta, & ab integerrimo affectu concep- ta in sinistram torquet inter- pretationem. Passim profiliunt monosi, qui voculis intendunt litterem, apices verborum arro- dunt,

dunt, leviuscula, &c. Exagitant,  
ac si præstigiæ more caliginem  
ob oculos offundant, & monstra  
obtrudant pro veris. Nec hic gra-  
dum sistit ærugo, nigræque succus  
loliginis: Posterioribus hæc Co-  
mittis, Re vix peractâ, processit  
in medium sacer, & horribilis  
liber, putens spurcitie, & pro-  
cacitate.

Proh Superos! in quæ reserva-  
mur tempora? Tenebricosus Rabu-  
ta, impurus Furcifer, veram in-  
tegritatis speciem, Eminentiam Mu-  
neris Decus totius Senatûs, nun-  
quam sine honore nominandum,  
petulantiam disteriorum nominatim,  
sine Jussu, ne quidem permissu  
perstringit, maledictis proscindit,  
& ut aurum subæratum scelerate  
proscribit.

Quæ omnia licet istiusmodi sint,  
aut risum, non bilem moveant  
aut haud iniquo rerum æstimatori,  
cum jejuna calumnia spiculum amit-

*tat sine vulneris suspitione, & puti-*  
*da convicia nequaquam deterre-*  
*ant, aut retardent. Cordatos à*  
*Constantia rectè faciendi; æquum*  
*tamen esse festinus hunc adoptare*  
*vindicem, qui, quæ spectant ad*  
*famam, & existimationem, inson-*  
*tis Causæ, fidenter dicat, inanes*  
*dubitationes tollat, & intempe-*  
*rantis Zeli turbellas componat,*  
*definitè omnia, & sigillatim in-*  
*dicando. Facile ariolari possu-*  
*mus sine Urinatore Delio, & enig-*  
*matum Conjectore, quorsum cla-*  
*mosa Remi turba, fax Quiritum,*  
*pestiferis factionibus ebria, ad-*  
*versus Regimen Ecclesiasticum*  
*lymphato quodam imperii non ita*  
*pridem defavirèt. Nam, qui-*  
*cunque tandem color obtenditur,*  
*intima pellucet causa: Sperant*  
*nin irum viles imperitæ plebeculæ*  
*quisquiliæ, amplissimi Ordinis*  
*authoritate sublatâ, licitum illis*  
*fore Schismata licentiùs alere,*  
*Ecclesias*

Ecclesias pro libitu suo diripere ,  
in Ritus , & Ceremonias licentiùs  
involare , Clerumque bonis , &  
honoribus exuere.

( *Atrida.*  
*Hoc Ithacus velit, & magno mercentur*  
Nemo hiantibus istis Corvis os  
obstruat accuratius , secus opi-  
nantes ad sanam mentem redigat  
mollius, quàm Iste Insignis *Propug-*  
*nator* noster, nisi fortè *Liventem*  
Deam placari veliat *virtute relicta*;  
Quòd si miselli homunciones adeo  
obfirmato sint ingenio, ut *Suada*  
medulla non persuadeat, etiamsi  
persuaserit, nobis tamen religio  
est vestris insistere vestigiis. Ete-  
nim Confratrum meorum no-  
mine liberè affirmare ausim ,  
nos Scita nuper edita , ut pu-  
ra , defæcata , prudentiæ , sin-  
ceritatis plenissima, Articulis, &  
Ecclesiæ Anglicanæ Institutis ad  
amissim conformia , intrepidos  
complecti. *Intrepidos dico? O in-*

*ertiam vocabuli ! Ovantes dicerem,  
ut erectos, & infractos decet ani-  
mos. Sed quid detineo spectatissi-  
mā coronā manipulo, & ra-  
cemo, cū propè sit messis, & vin-  
demia ? Quicquid rivulus confert ad  
fontem, stellula ad solem, omne erit  
infra dignitatem. Itaque nè limatæ  
orationis cursum ineptè videar  
intercidere, manum pono è tabulâ,  
ad Altare confugiens Regii Psal-  
mistæ precibus,*

*(suspentur.)*  
*Exurgat Deus, & inimici ejus dis-*

---

*De salvo, & incolumi Regis C A-  
R O L I Reditu ad Oxonium ab  
aspera Martis Pugnâ circa Collem,  
Edge-Hill vocatum, in amplio-  
ri Ædis Christi Area, Gratulatio  
Octob. 29. 1642.*

**D** A B I s veniam, Regum Au-  
gustissime, si deplorata, &  
propè



propè expirans Academia vix  
erigat oculos præ dolore ma-  
didos, præ pudore solo defix-  
os, ad *Serenitatis* Vestræ lucem  
intuendam. Proh Fidem! Un-  
dique prorumpit immanis belli  
intestini furor, passim irrepunt  
vafra, & perfida ingenia, adeo  
ut de salute vestra simus solliciti  
etiam dum loquimur. Aciem in-  
struere in tutelam nec penes A-  
cademicos, nec fas: imò eò res  
delapsa est, ut nobis inermibus  
planè religio sit, circumforaneo  
cuilibet ficario cadem minitanti  
inultas præbere cervices: Ac si  
non vivatur in Regno *CAROLI*  
*NO*, sed (quod intimè in votis  
est scelere, & egestate perditis)  
in magno quodam Latrocinio.  
Præstò tamen est *Legio Fulmina-*  
*trix*, nimirum densa *Precum* & *La-*  
*chrymarum* agmina, quæ contra, nec  
mare, nec tellus, nec conjurata In-  
ferorum portæ attollent cristas. Hæ

funt machinæ *Academica*, læ  
 progugnacula, & munimenta *Ec-  
 clesiæ* pro incolumitate Vestra.  
 Adest etiam in procinctu tota *Sta-  
 garitæ* cohors, *Grex Aristotelicus*, qui  
 non solum *Intentionali* conceptuum  
 obsequio, sed omni *Rerum* co-  
 namine, & totis *Prædicamento-  
 rum Classibus* Tuam colit Majesta-  
 tem. Nec immerito: Quicquidenim  
 Tibi evenit, nostrum est, partici-  
 pamus dolores æquè ac gaudia. Si  
 magno conatui alma pax arriserit,  
 agimus triumphum; sin inauspi-  
 catiùs (quòd absit) succedant om-  
 nia, res ad manticam venit, actum  
 est de doctrinæ incrementis, &  
 universo *Musarum* populo. Quo-  
 circa cum prelii nuperrimi con-  
 stans fama increbuisse (in quo  
 satis patuit quantam animi celèra-  
 tem gereret pectus vestrum man-  
 fuetum, & generosum) contrahe-  
 bantur animi in singultus, & suspi-  
 ria, nec quidquam nobis sincerum,

&amp;

& firmum supererat præter *Votum*.  
 Totos artus invasit tremor, nè  
 spectatissimam *Personam* vestram,  
 ardentem, & alacrem in arena  
 consistentem, Alterum latus Prin-  
 cipe *CAROLO* stipante, Alte-  
 rum *Duce Eboracensi*, nequissimus  
 quispiam Insidiator in extremum  
 induceret discrimen. Nunc autem,  
*Majestate Vestra* salvâ visâ, in  
 liberiores expatiamur gratulatio-  
 nes: quippe quò magis solliciti  
 fuimus ex tuo periculo, eò fufius  
 lætatur tuâ salute, & sic ipso  
 fruimur mœrore. Quàm suspi-  
 cimus affectûs Vestri fidem!  
 Quàm agnoscimus indefessam in-  
 dulgentiæ pertinaciam! Satis mi-  
 rari non possumus favoris vestri  
 statas vices. Alii eâdem aurâ,  
 quâ spem erigunt, destruunt; Tu  
 is es, qui, quod dicis, statuis,  
 & superni *Moderatoris* exemplo,  
 atque auxilio, dicendo facis.  
 Officiosi istius gaudii pensum in-

peravit mihi communis *Salutan-*  
*tium* turba, quâ distenta fervent  
 atria: aliquam etiam religiosæ  
 mentis victimam immolare iussit  
 privatæ observantiæ conscientia.  
 Siquidem in isto rerum turbine pla-  
 cuit Candori Vestro me perturba-  
 tum, & in latibulis abditum ex-  
 trahere in lucem & solem spectan-  
 dæ vestræ *Clientelæ*. Expansâ ti-  
 tuli dignitate, indies crescentia  
 procudam officia, & nostrum pe-  
 renne obsequium, nec moram ag-  
 noscet, nec terminum. Non est in-  
 stituti nostri orationis cursum pro-  
 ductiori filo extendere. Brevitas  
 semper grata, in hisce difficultati-  
 bus necessaria; supersedebo itaque  
 Rhetoricari, & quod nostri mune-  
 ris est, Oratoris sancti partes agam.

*Crescat Imperii Vestri Majestas,*  
*augeatur magnifica Regiæ Stirpis*  
*gloria, secundo semper veharis fla-*  
*tu; Agri, Urbes, singule ditionis*  
*Vestræ oræ, ac anguli deponant*  
*similitates,*

*simultates , & in veterem coëant  
reverentiam : Germinent fides altis  
radicibus , existimatio foris , Pax  
Reipublicæ , & opulenta serenitas  
coalescant , ac , ut verbo complectar  
omnia ,*

*Serus in Cœlum redeas , diūque  
Lætus intersis populo Britanno.*

*Sic Acad. Oxon. nomine peroravit*

**RICHARDUS GARDINER,**

**Ex Æde Christi.**

*Oratiuncula præluforia, priori Editione omiffa, in subsidium admodum Reverendi viri, Domini Doctoris DUPPA, Acad. Oxon. Procancellarii compofita, A : D. — 32. cum valetudine adeò incommoda laboraret, ut Comitibus more folito Terminum imponendi planè expes efferet; at fauflo fydere aliquantulum convalefcens proprii muneris implevit partes, meque ingrato levavit onere.*

**L**UBENS equidem in ipsis dicendi primordiis Raucum, & ominofum illud *conclude* exaudio; nam quid inanium verborum ludibrio diffenderem periodum? videor mihi murmura literatæ hujufce Coronæ perfentire, imò totius theatri ora, vultusque de Comitiorum folennitate, & pompa *Conclamatum* est.

est pronunciant. Nec immerito:  
salutare hujus loci Sydus, coelo,  
& terrâ conspirantibus, se subdu-  
xit, ac vos in tenebris reliquit.  
Et num ex caduca quadam stellula  
exoriatur sol, aut ex deficiente  
rivulo dimanet fons? In hac com-  
muni orbitate nostra parietes lu-  
ctum induant, subsellia ista non  
peristromata, & Aulæ exornent,  
potius pullo & lugubri panno sint  
instrata, mei, vestrique doloris  
Indices. Satis imprecari non pos-  
sumus Comitiali isti morbo, qui  
talis magistratus serenitatem no-  
bis invidet. Si ex Frigore, ut con-  
jiciunt, sit ortus, quomodo illius  
corpus invasit, cujus ingenium  
adeo fervidum? Gratulor tamen  
vobis, meæque imbecillitati, limi-  
tes & cancellos mihi esse prafi-  
xos. Præ manibus habeo charac-  
terem istius orationis, quam infir-  
mus Vicecancellarius haud infirmè  
composuit, sed acri, & vivido mentis  
vigore.

vigore. Habeo Characterem, utinam haberem Genium, ut ita cum supra rem non possim dicere, non dicam infra. Provinciam istam exercitatissimis ingeniis formidandam, ex præcipiti, & tumultuariò inire fatali cogor necessitati, ne cominùs, eminùs pessimè audiam, si ansam testandæ observantiæ in virum optimè de me meritum nefario quodam pudore, & scelerata negligentia in tantis angustiis præterirem.

Non Artis, sed pietatis specimen edo; vox sum, præterea nihil; non ingenii, sed memoriæ periculum facio; haud compono, sed recito. Ingredior itaque in orationem limatam, pondere suo numerosam: Vereor tamen ne per cœnosum nostri sermonis alveum labem contrahat, & ita defæcatus apparatus vertatur in squalorem. At non deerit, uti spero, argumentum veniæ, mœror enim quem



quem ex Illius lactuosa concipio  
absentia verborum flumen obstruit.  
Vos interim (Auditores) in tam  
cari capitis reverentiam æquis au-  
ribus, animisque favete mihi pro  
virili recitanti. \*\*\*\*\*

---

## ART. BAC.

ex

ÆDECHRISTI.

O X O N.

PROGYMNASMATA.

---

*Quid times? Casarem vebis.*

**E**N contra Casarem numerosam  
Olympi cohortem jaculantem  
Iras; En Casarem fragoribus  
Coeli terminos, Phreneticis Sep-  
tentrionum filiis leges, & vel  
ipsi

ipsi Deorum Senavi compedes  
imponentem. Frustra inimigit  
Oceanus, aut inhorret spumanti-  
um undarum globus; frustra ar-  
matas Hyemes effudit Æolus, aut  
luctantes flaverunt venti, nisi  
languentia forsân sua ostenderent  
suspîria, Cæsarisque Triumphum.  
Quid est (O Amyclas) cur de-  
sponderes animum? Quid est,  
quòd Echini instar Adriatici hor-  
reres capillis? Numquid crista-  
ræ terrent undæ, aut cataractæ  
Cœli perstringunt animum? Proh  
Infœlicem!

*Causa hæc est sola timoris.*

*Vectorem non nôsse Tuum—*

Cæsarem consulas, qui nec Pelagi,  
nec ventorum iniquitatem timuit;  
Cæsarem, qui invito Neptuno O-  
ceanum subdidit, & rugosa dis-  
solvit nubila: Cujus Numini de-  
betur quòd stellata Jovis sacra-  
ria non occasum patiuntur simul & fa-  
tum. Infrempit mare confiteor, &  
deoque

deoque militat Æther, ut fulgure  
reddi videatur Dies, totidemque  
Tibi apparent mortes, quot in-  
surgunt fluctus. Esto! sed qualem  
tibi securitatem inanes pollicentur  
Questus? numquid Cæsar etiam  
conjuratis ventis cedere coactus?  
numquid adeò Impotentes esse  
poterunt, ut nec jubenti Cæsaris  
nutui, nec horrori Nominis obse-  
quium præstent? Ideò, fateor, Pi-  
num istam ludibrium Pelagi fuisse  
aliquantisper passus sum, tandem,  
ut ostenderem Divos in Ipsos non  
Jovis tantum, sed & Cæsaris Im-  
perium esse. Adeò totum spirant  
præcordia Deum ut trepidas un-  
das, nigrosque ventos vultu com-  
posuerim, & cum ab ore meo au-  
diretur fremitus, Axis ipse strepi-  
tum senferit, universaq; mundi ma-  
china contremuerit, tanquam ipsis  
sedibus statim revellenda. Nec e-  
nim tantum in dominium terrarum  
orbis Natus fui, sed nudum Cæsar  
ris.

ris nomen commune sonavit Diis  
superis, & Inis Numen. Scili-  
cet mihi parum esset in homines  
regnare, nisi & ipsa Numina ver-  
narum numero haberem. Quid e-  
nim alias (præ metu conspirante  
Jove) confestim silet Æquor? aut  
quid reciprocantes sub pondere  
meo gemuerunt fluctus? Scep-  
trum certè comitatur Divinitas,  
factaque nostra residentem intra  
pectus Deum exprimunt. Perares  
itaque (O Amyclas) Oceani sulcos,  
& si rumentes undæ Soli tene-  
bras, & tibi naufragium miniten-  
tur; à fluctu defendet *Onus*. Pe-  
reres (Inquam) & si Hesperiam  
Tibi buccatus negaverit Æolus,  
qui *Æolum* pro *fistulatore* tan-  
tum habui, dabo *Cæsar*. Aut si  
quis fortè fortuito ipso major  
Cæsare Cælum incolet, Crede,  
nostra adeò anticipavit vota, ut  
nobis reticentibus annuerit sem-  
per. Merito (fateor) demitteres a-  
nimum,

nimum, si *Cæsar* in discrimen adduceretur; *Cæsare* enim fluctibus sepulto, etiam aureum hoc seculum immaturâ clauderetur Periodo, atrumque rebus revocaretur Chaos. Sed perpende tecum paulisper, qualem & cujus fortunam vehis naviculâ. Ipse *Oceanus* classium mearum memor, ( quæ altera quasi in Ipso insula fuere ) sub cymbâ, Me pondere, olim contremuit meâ, & jam nunc strepitus, quem tu tempestatem interpretaris, gemitus Maris est; Non enim sine labore ventorum ferri potuit tantum pondus. Nec hoc tamen Fatis, Astris, & istiusmodi fabulis imputandum est, quæ grande aliquid præ se ferunt, & superciliosum nihil, sed *Cæsaris* Numini, *Cæsaris*, Qui *Astra* regit Gladio, & sub pedibus ponit fata rapacia. Nemo Augures, Aruspices, & huiusmodi Aniles ineptias frequentius contempsit, nec tamen

tamen quispiam bella foelicius  
 gessit. Nulla viscera ego pro se-  
 eundo certaminis eventu scrutatus  
 sum nisi Hostium, quasi non ad  
 Hominum tantum sed ad Fato-  
 rum interitum natus fuisset.  
 Quoties enim vacillantem belli for-  
 tunam (etiam adversis fatis) divini  
 animi ardore restitui? & quod  
 non ausa est finxisse Antiquitas,  
 ferro meo peractam reddidi. Et  
 quorsum (quæso) hæc omnia? nimirum,  
 ut totius terrarum orbis *Im-  
 perator* Oceani fluctibus submergerer;  
 & qui fata subjugavi, *Ne-  
 tuna* succumberem? Pone istos  
 (hominum timidissime) foemine-  
 os metus; pone (Præsentii Num-  
 mine) istas Mortalium quæretas. Ip-  
 se ego sum, qui procellis leges  
 præscribo, qui ventos pro arbi-  
 trio sedare, Imò, quod majus est  
 qui fluctus æstuantem calcare novi,  
 & contemnere; Dum quo salius  
 assurgunt isti, eò propius Caput  
 nostrum

nostrum ad diu expectatum reg-  
 num, Cœlum attollunt. Quin & Dii  
 ipsi Nos incolumes servabunt, ut  
 & seipso securos præsent. Nos e-  
 nim, si fieri posset ut undis in præ-  
 dam dederentur, exurâ statim mor-  
 talitate emeritam diu tandem vin-  
 dicamus Apotheosin. Hoc Superis  
 probe notum est Cæsarem nec in-  
 calis Priorem passurum esse nec  
 Farem. Quid tremis itaque incon-  
 sulissimus Amyclas? adversas pro-  
 cellas timet? Cæsarem cogitet, &  
 pectet meus. Ipse tibi Naucterus,  
 linthea, ventus, & omnia futurus est.  
 Nemo levius grande illud Nomen  
 secum repetens de successu vel du-  
 bitavit unquam. Imò adeo abundè  
 sufficitque victoriam nominasse Cæ-  
 sarem, ut ipse vos (Literatissimi  
 Iudices) jam mihi propitios futu-  
 ros polliceri ausus fuerim. Suffra-  
 gia enim quæ mihi rudi Orator co-  
 lo facile negant in evas, aludum  
 scio impetravit Cæsar.

Mat

*Mallem Argus esse, quam. Po-*  
*lyphemus.*

**Q**uod denso oculorum cingon-  
 stipatu, quod vos (societatis huius Centumviris) tan-  
 quam Argi corpus, bis tamen  
 centum oculis respersum, intueor  
 videor equidem à confluxu vestro  
 non à fabularum commentis habu-  
 sisse argumentum. Quin ex in-  
 spicientibus Vestrum pupillis in-  
 tromissa mei imago relucet, intra  
 & singulos ocellos receptus illinc  
 peroro, proque Argo vester om-  
 nis Oculus rhetoricatur. Nobis  
 superfoetantem Iputare naturam  
 quæ si velut fenestras appenden-  
 membris centena lumina corpori  
 uni ingessit: non potuit illa in for-  
 mandis oculis cecutire, nec in  
 creando tot luminum opificio  
 errare. Quidni corpus undique  
 culis vallaverit natura, cui strage  
 undique



undique insidiantem ostendit factum? Si membrum quodvis vulneri excipiendo pateat, carere non debuit eo, quo se prævuniat, speculatore oculo. Adde quod fecundo exortu passim per corpus partes nonnullæ excrescunt, quæ licet putredine solâ nascantur, deformi tamen varietate pulchritudinem exornant. Universi. Quis capillorum sylvam innumeram hinc, illinc fruticantem dinumeret? Quis unguium ignoret fecunditatem? Excinde, amputa, usque numerosiore fato hæ facies ingeminantur, & opes ex damno ferunt. Numquid itaque hæ inutilis partium luxuries permittantur in corpore, multiplicari verò non debet venustas. Oculorum, qui tamen si nullum in usum nascerentur, nasci tamen debuerant ut spectentur, Oculisque ipse se sonet, spectaculum majus. Si tubicarum tenuis artificium explo-  
res,

res, vix Intellectus aciem existimēs subtiliorem, si orbiculos motu pernici circumactos perlustres, putes intelligentias insidere oculo; soloque conceptu agi pupilam. Illic exiles venæ tam affabri nodo texuntur, ut rerum occurrentes ideas irretiant, sicut muscas aranea solet. Non licet penitiorē scrutari Oculum, qui se quasi subducit ex oculis, tenebrisque miscetur, nec potest videri illud, quod tamen omnia videmus. Quali itaque ornatum corpus vestirent ingeminatæ hæ partes, quæ vel singulæ toti membrorum præfulgent compagi? Fieri non potest ornatior fabrica, quam Argi illa, itot velut Syderibus conspersa; in cuius natalem non stella una, non unus Planeta, sed cælorum universa lumina quasi confluxerunt. Profecto non faciei tantum, sed cuius membro potest servire Oculus. Etenim quam

certo

certo ictu feriret metam oculis  
dextra, quando sagitta trajiciatur  
ab ipso oculo, qui dirigit? Quam  
brevis foret scientiæ perdiscenda  
labor, si digiti volventes paginam  
simul fungantur officio oculor-  
um; & diviso opere membrum  
omne evadat lectori. Quam inof-  
fensum itinere proficiscantur pe-  
des, si innatam sibi lucernam  
circumgerant? Vellem ego Tho-  
raci lumina apponi, ut non cæco  
amplius impulsu feratur appeti-  
tus, nec ductu longo fluentes iex  
corde lacrymæ quasi tranent ad O-  
culum, sed ex fonte eodem una & e-  
illa, & Dolor prosiliant. Vellem  
itidem humeris affigi oculos, ut  
in aliorum vitia non ulterius per-  
spicaces, videamus tandem id  
mantica, quod à tergo est. Si  
Regibus daretur optio, quis non  
maluerit Argus nasci, ut pesticas  
insidias deulato præveniant occu-  
sa, & de parte ex omni prospiciens,

fiat optimum rei publicae flumen.  
 Rectè igitur custodiant epli Janus  
 possidet. ; Cerberusque pecuniarum  
 Orcum; non bino Janitoris oculo  
 tuendos se demandant Dii ipsi,  
 qui tandem penitus sunt oculati,  
 nostrisque luminibus vident: nos  
 ipsos. Velitis vos (literarum  
 pervigiles fores) Vos, quibus no-  
 ctem à die sola lucerna discrimi-  
 nat, Velitis (inquam) permixtis  
 oculorum paribus luxuriare, ut  
 relanguentes alteros quies alterna  
 sopiat, pertinacesque vigilias tran-  
 sigatis sine collyrio convalescen-  
 tes. Nottis quanta morborum  
 copia duos infestat oculos irre-  
 quies, qualis defluentia aquarum  
 suffundit: hos lucidos orbes, ip-  
 sosque viros mergit humores,  
 cogiturque lumen diluvium pati.

Hinc lippientes tandem coemp-  
 to artis oculo naturæ damna resar-  
 ciis; hinc ostendit imbellis sen-  
 tias, semper ex eâ parte motum  
 quasi

quasi præviam ferens, quam minimè ad decurrendum vitæ curriculum oculi duo sufficiunt, misere coacta nundinali vitro vitreum supplere alterum humorem, nasque apponit oculos, quos debuit natura apposuisse. Quis igitur ferat unum ex duobus oculum amputari, ubi bimæ senio languescentes, alteris indigeant oculis ut ipsi videant? Quis malit Polyphemus esse, cujus deformæ lumen tanquam spectrum exterreret intuentem, & Cyclopis ipsius informitatem devenustat? Solis agnosce jubar unicum, quod radio fulgente stellas præfuset universas, & nimio die lucēs extinguit minores, at fecundus ille luminum fons si bimet sterilescit, oculisque omnibus se oculum præbens, ipse nec videt, nec potest videri: neque enim vastum spectandi organum, quo inhorruit Polyphemus, recipiendis rerum idolis aptum

est. Quis Nasum Hujus oblongum;  
 totâ facie majorem; quis Labra Al-  
 terius pendula, Auriculas asini, aut  
 denique Oculos præferat bovinos?  
 Præsertim ubi sola contractior acies  
 melius collimat metam, & minori  
 palpebræ vis inest acutior videndi.  
 Certè polyphemi Oculus visioni in-  
 eptus potius te Speculum aliis intu-  
 entibus præberet, quo Argus seipsum  
 contemplatus videret quantum sin-  
 guli Ipsius Oculi intra immane Alte-  
 rius Lumen recepti toti Speculo  
 præluceant. Atqui verteorne pro O-  
 culis perorans ego vos perspicaces  
 nimium, vos nimium Argos inveniam  
 (Auditores.) Expectare nolite ut  
 quemadmodum facundior Mercuri-  
 us Argam, sic disertus ego sopiam  
 Polyphemum, quem tamen eloquen-  
 tiâ satis instructus Ulysses solo per-  
 foravit torreo, cujus effossum lumen  
 tanquam Lucerna hæc extincta  
 (quod fatum orationi meæ depre-  
 cor) fatulentius expiravit.

Ex-

*Expectare jube.*

**N**O. V. A. M. vobis non expono  
 crescendi methodum, quâ  
 compendioso saltu devo-  
 retis iter, quâ votorum tædia  
 & cruciatus arrepta anteverrant  
 fastigia, quâ excogitetis simul  
 & fruamini, satisque ad dignitatem  
 sit invenire quod placeat: sedatos  
 volo animos, castigatos impetus,  
 qui propositam Meritis spectantes  
 gloriam, & carceres, & primor-  
 dia non indignentur, ut cunctantis  
 fortunæ moras inter beneficia nu-  
 meretis, & in aliquâ saltem fœli-  
 citatis portione ponatis illis spi-  
 rem nondum attigisse! Subita, &  
 statim tota voluptas aut repentino  
 incursum imparatum obruit ani-  
 mum, aut pernici avolans fugâ so-  
 lam brevis præsentia tesseram re-  
 linquit dolorem: Habeant infan-  
 tiam suam, & Cunas Gaudia nostra,

nuces & crepundia ostendant, ut minutiis hisce prælibata, & prodroma, quasi in germine solatio percepta irritent animum, & dulci tormento amabiles excitent cruciatus. Ubi sine incremento nascuntur adulta, ubi matura erumpunt, ubi lenta non veniunt, sed præcipitia ingruunt, fulminis instar ipsâ celeritate consternunt. Ferulâ nuper exemptis, & à Ludi-Magistro adhuc rubentibus, serica non indulget Academia insignia: Ludibria essent non præmia, luxus potius quam honestamenta, si in ipso ingressu vix dum compositis induenda permitterentur: Lucubrandi dies, & vigilanda noctes, ferenda multa, agenda plura, ut ægrè tandem rogare liceat, adepro siquidem honori pretium facit Mora, & difficultas. Nescit sua commendare beneficia, qui sine procæmio donat, qui supplicanti non patitur, qui festinâ liberalitate



munus præcipitans secundas preces anticipat. Gratius est quod inter manus dantis diu hæsit, quod vix extorqueatur, quod reluctanter contactâ demittit dextrâ tenax Patronus. Qui sine prævii examinis iudicio inconsultè spargit, qui nullas facit roganti moras nisi dum donat, hoc facit ut prodigus potius audiat quam Liberalis: Flexo supplicantis genu indignum videtur quod non anxius collocat dominus, quod in transitu, sine curâ tanquam aliud agens incautè projicit: Optimè dignitati suæ consulit Aula, ubi longum amplioris superbie panditur spectaculum, ubi preces tanquam tessera militaris de aure ad aurem traduntur, ubi sæpenumero magni constat tandem negari, ubi donare arcanum est, & grande mysterium. Sed esto, facili benignitate primo rogatu monitus tantum annuat patronus: Humanitatem fateor

videmus obviam, at sedatum donandi iudicium prorsus desideramus; Infirma rogantis fronti simul & necessitati probè consuluit, solennem tamen beneficii molem, augustum favoris pondus non intellexit.

Fidelia quippe & genuina magis ex arduis gaudia: quæ oscitanti sese in sinum ingerit importuna felicitas, familiari dignata hospitio, elanguente ut plurimum excipitur pectore, dum paulatim ex præsentia morosa irrepit nausea, & delicatum fastidium. Dic Amator, annon ardentiori deperis affectu, ubi oppositis foribus elusa sæpius frustratur. Cupido? Annon humanitatis partes inhospitalis præstet repulsa, ubi hoc ipsum invitat aliquando, Non admitti? Annon acrius animum prædatur, quæ contemnit, quæ pro cantis questus imperiosâ caveratur protervia? Annon pares

pendant

tendant illecebras, formā, & indignatio, fastus, & pulchritudo? Dic indulgens Puerpera, annon Infantem, inter Cunas & Crepundia avidius oscularis? Annon artius amplecteris ubi in incube positus matura nondum attigit profectus incrementa? cum adhuc nescis, an, fatis ita volentibus, illæ sceptro superbiant manus? Cum adhuc nescis, an puerilis vitta in Tyaræ decus, & astringentis fasciæ fordes in laxioris purpuræ splendorem destinata transeat maiestate? Dic, Amice, charlórne tibi Pilades tuus cum promissi fidem non coronat tempestivi redditus fœlicitas? Tunc opinor verè desideratur; defæcatus quippe piissimi pectoris affectus se ostendit, ubi urgent pericula, ubi dubium, & fupplensum torquet amittendi metus. Agricola thoinueniunt, quam fœcetas, quam frequentes ejaculatur preces, cum in fœlices sepulti seminis

proventus propitium exoret Numen! Quam veras effundit Lachrymas, cum in sitientis soli refrigerium pluvium deposcit Jovem! Quam inficta emittit suspiria cum leves imploret Zephyros mollesque ventos! Quam pronus incurvatur, cum fecunditate suâ oppressa seges, veneranti & Ipse similis gravatum inclinet caput! Tam partinacem cultum miramini? Adhuc expectat Agricola, adhuc benignioris Coeli clementiam immatura Ceres desiderat: At ubi jam tutâ messe referta intumescunt horrea, ubi inimicam Nimborum non formidat rabiem, nec serenam Coeli sperat faciem; poscantur Calices, pro lachrymis libantur vina, & anxii pectoris suspiriis lätioris culinæ succedunt fami, eâdemque incuriâ in proximum annum salutem simul seponit, & religionem, tanquam exoratum Numen cum voris indulisset & impietatem. Habent

bent hoc omnia beneficia, sperata  
 pios, accepta profanos efficiunt;  
 Unica scilicet ingratitude causa  
 est obtinuisse: O iatur Gula ubi  
 statim vider quicquid vincendum  
 est. Tum suas strenue agit partes  
 cum preliminaris antecœnii Mece-  
 bris exuscitur: pleno ad blandi-  
 tur gaudio illa solum genialis Con-  
 vivii pompa, quæ Comædiæ similis  
 interstitiis suis lassatam revocat  
 Voluptatem, quæ ex morâ, &  
 cunctatione duraturam magis ac-  
 cerfit lætitiâ. Quæ Plebeiis,  
 obviisque quotidie patefcunt ocu-  
 lis, securo negligentes transimus  
 pedes, tanquam vix orbesos trans-  
 versi luminis rotatus mereantur  
 ista, quæ semper possint videri.  
 Inde Persæ Regem suum majori  
 penè quàm solem ipsum cultu, &  
 stupore venerantur, quod myste-  
 riis instar vulgaris oculi contemnit  
 audaciam, quod nunquam nisi  
 tedo prodeat Vultu, & tunc ee-

tiam cum videndum se præbeat,  
cerni non possit. Inde Oracu-  
lum civitatis Jurisconsulti domi-  
cilium est, quod affectata solitu-  
dine, secreta, & recessus, tan-  
quam antra, & cortinam cap-  
tangenti dominum frigescens ad  
limen Cliens sine morâ non ad-  
eat; quod post longam frigidi  
Jovis patientiam Mercurium hunc  
nec gratis detur salutare. Op-  
timè famæ suæ consulit, qui  
conatus reprimit, qui exantla-  
tos sudores in publicum emana-  
re prohibet, qui tanquam De-  
cumanum aliquod limationis in-  
genii Opus quotidie præparans,  
Columnis minitatur semper fu-  
turus Lector: Adeò quod in flu-  
minibus evenit, profundos ibi  
suspiciamus Canales, ubi alti gur-  
gis periculum nullus profiteretur  
strepitus: sic maximè Oratorium  
evadit aliquando tacere; multique  
eo solam nomine grandis scientiæ  
opinionem

opinionem lucrati sunt, quod nihil unde innotescant præstiterint. Dum intumescunt Montes, dum parturiunt aliquod ipsis simile magnum & stupendum suspicamur (adeo miraculi specimen pene induit quod expectatur) partum tamen tanto undique hiatu captatum, risu & contemptu excipimus. At Ego, dum vos virium vestrarum famam apud alios retinere, domi meas (fateor quam nullæ sint) ostendi, quas ut ampliori argumento ulterius non prodam, in posterum jubeo expectare.

*Zaleucus, cum Filio adultero unum eruit Oculum, sibi alterum, Legi suæ Non satisfacit.*

**V**EREO R, Auditores, nè teneris auribus paterna nimis adblandiatur mansuetudo, nè vel eodem æstimetis animo  
 Damnandum

Damnandum mox Oratorem vestrum, (claturum utique de ipso Judicium,) quo & patrem Absolvendum. Indulgendum est utique suas Genitori, vestras & vobis etiam Fibras; debuerat tamen, si non aliud, centè vel nimius æstuantium affectuum ardor petulantes Juvenis oculos abstulisse. De sacris adeò venerandisque descendunt Amor, Lemitasque primordiis, ut facinus ambitrentur, piâ licet crudelitate, extinguendum. Severissima quidem Lex est, potest tamen enorme scelus inhibendo & Amoris aliquid præstare ipsissima severitas. Miserer equidem senectutis miseram, blandirer senii calamitatibus, quòd grave foret Filium exoculasse, nisi gravius audiret turpioris Impietatis fecisse gratiam. Mollitiæ parentum quoddam gloriosius, altiusque Zaleuco peragendum, nec proli sua, suisque visceribus.



visceribus flagitio patrocinandum  
tutelari. Merito nimium de pro-  
genie suâ existimat, quem inna-  
ta teneritudinis potentior Suada,  
quem secretioris virtutis illecebræ  
non intellecto subiungant trium-  
pho. Scelus quidem, est odisse  
sobolem; Amor iste vel ipso ma-  
jus odio Scelus est. Quiesce pau-  
lisper paterni favoris importu-  
ne imperus: recedite Natura, San-  
guis, pietas; arescentibus ex-  
haustarum reliquiis, lachryma-  
rum: vóique suaves Liberorum  
Affatus, querimonia, trepida suspi-  
ria, palpitantes anhelitus, filete.  
Moderanti fasces, Magistratum  
obeunti paternus in Exilium mit-  
titur animus. Oblivione sacra  
subeunte amica pereant Nomina  
propinquorum, nec in præsidium  
Culpa Natura vocetur. Cæterum  
excogitavi, inquit, Quemadmodum  
& Legi meæ satisfaciam, & Ci-  
vitati; unius poenas in utrum-  
que

que diffundam; Filium, Sanguinis, atque Animæ portionem, meo vulnere castigabo. Imò verò non sic Legi satisfacis, non civitati, sic illudis Ingenioso supplicii commento, ipsis etiam palpum obtrudens, totis licet in spectaculum effusis, Locrensisbus. Dum sententiam proferis ambiguam, bifidamque, nec unam in unâ, patietur filius poenam omnino collusoriam, asperiores tantum supplicii dimidiari veniam. Non hoc punire est, sed severius aliquantulum Remittere, & expectantibus. (qui charos suorum oculos olim extinctos videre) ius fasque parentibus, ipse pendulo suspensus æquilibrio, dubius an pater audires, an Civis. Jactare potes Populo, punivisse Filio, te condonasse. Egregium tu quidem patriæ Majestatis officium præstas! Ad eone, verò te sustines è sacrosancto proturbari Tribunali Lenocinantibus

nantibus paternæ facilitatis illecebris? Strictius, acriusque in delicta quasi Confanguinea animadvertendum. Agè, Pater, vocat te fama, increpa rumorem, & susurros Locrensium; depone, Zaleuce, depone privatum, teipsum exue; Filius ille, quia tuus est, non est Tuus, ipsa tibi non præsidio, sed damno proximitas, rebusque in diversa coactis, servandum probas Adulteri Lumen quòd non meruerit servari. Ambigamus. Exinde magis Filius, an Pater Improbis; Improbata sanè patris vel Pietas illa, quæ Locrensis suis non impendit innocentia filii Lumina: Noli tamen, rogamus, tanto fræna furoris remittere, ut teipsum luce viduas, nisi quæ sunt in filii mores jamdiu Libranda tela in tuam amentiam retorqueas. Nihil in patre cæcum volumus præter Affectum paternum. Quid juvat teipsam excacasse, Nisi tuus  
ille

ille dolor succedaneus, vicarius  
 sanguis, in ipsius tormenta cederet,  
 & cruciatus? Percutiat  
 ideò natus: solennior mos est clau-  
 sisse natorum Lumina, malè feriata.  
 Ausim dicere, temerata facies vel  
 ex horrido speciosum assumet de-  
 corem, suis splendorem de tene-  
 bris mutuabitur. Qualis clemen-  
 tia est perituro parcere oculo, ut  
 in Conclavi, & Gynecæo fusos tra-  
 stantes videat, ad acus remollefeat,  
 & Calamistræ. Et quid, precon-  
 amplius admiserit, cum vel gemit  
 nos nuper orbes hispidus superci-  
 liorum coronaverit arcus? for-  
 titur & adhuc fidum satis nequitia-  
 rum Consiliarium, Ignem fruitur  
 solitarii Luminis, indole in Antro  
 suo: vigiles peragentis turpissimi  
 criminis excubias. En agilem usque  
 vigorem! En vegetam aciem! unam  
 que sublascivi oculi flammam, fu-  
 nestiorem in vultu, toto rutilan-  
 tem simul, & procatricem, prælu-  
 dentem

dentem sceleri, & perpetranti,  
mortuas Hymenæi Faces accenden-  
tem pariter, ac penitissima cordis,  
medullarumque secreta depopu-  
lantem! Ignem intueamini obli-  
quato, & amatorio tremore circi-  
nantes, Imò in uno illo oculo, vel  
mille luxuriantur Adulteria. Dubi-  
um credatis vel Thalamum amor-  
um non alibi mollius quam sub  
Nativæ unius palpebræ Cortinâ re-  
cumbentium. Sidera sunt Oculi  
adeò verè Gemella, ut uno eruto,  
& Occidente, è Fratribus alter al-  
terius vires colligat, geratque Pro-  
vinciam. Oculatum ideò, Baten,  
filium habes, sed & Caligantem,  
cacutientemque, & si non Cassum  
Luminis, caput tamen, & ideò  
que impingentem, quod non  
visu destituatur. Furorum fomi-  
te laborat, Oculo, non Itineris, sed  
errorum Duce temeraria, Om-  
nique cecitate molestiore. Adeò  
leve utique Lucis, & Diei  
damnum.

damnum est, ut quotidie patiamur,  
 nobis inter Somnium, & Vigiliis  
 nosmet parientibus. Ipsaque  
 Temporum vices è sua etiam Legi,  
 luce solent alternatim viduari.  
 Cœlorum fulgentium veneranda  
 Facies tanquam laxiori nigra  
 Cæcitatis simulachro, stagnantibus  
 Nebulis, & umbrosa involvitur  
 opacitate. Adeò ex parte sui vel  
 Cæcam esse naturam advertamus.  
 Imò hoc unum restat tibi, infelix  
 adhuc Juvenis, malè molestum,  
 quòd nondum videre desisti, non  
 dum obcæcatur inverecundus (pu-  
 det dicere) Zaleuci filius. Quid  
 enim visurus es? Tuum in ore pa-  
 tero vulnus, crimen tuum: stigma-  
 ta visurus eò graviora, eò infami  
 magis exarata charactere, quod  
 non alieno duntaxit, sed & tuo  
 conspectui absque omni patebunt  
 nisi nativo speculo. Ex hoc tem-  
 pore quàm innocuus potes pater-  
 num vultum interrogare. En

omnia

omnia exigunt non unum, Juvenis,  
 sed & alterum Oculum! Effodiat  
 idcirco scelerum artifex ille, animi-  
 que Leno, conscius adeo ut a-  
 grè se sedibus retineat suis ni-  
 stanti, circumrotatus mobilita-  
 te. Eadem exeat libido, quā in-  
 traverit Januā, Molliores oculo-  
 rum Cunæ, illaque ipsa, quibus  
 Agitari solet Amor, incunabula in-  
 pousta migrent, & sepulturam.  
 Flammâ suâ liquefactum, suis  
 sedis Iustratum oculum Titemus  
 Vestæ, pudicitiae victimam. Quid  
 si tristitia cadentium lachrymarum  
 fluentia, fætus effusi cruoris Im-  
 pres, cognata concomitebitur lu-  
 mina, Hæc tandem ratione por-  
 tunata genæ discant erubuisse? Ec-  
 ce corruptela omnis per uda gut-  
 atim effluat stillioidia, effendus  
 & sodalis scelerum oculus.  
 nam licet exinde amplectatur Ju-  
 venis, sed sub Nube, Deam, ani-  
 mati Globi & altera etiam ver-  
 sanda

sanda plaga fidei Indagine. Ha-  
rentes in vacuo vindices manus  
non nisi cavi recessus, inanis sinus  
relinquant latebrasque, ut cum  
vacuis mox orbibus lucidum Celi  
Oculum lustrare conetur, i per-  
petuis tenebris cooperta Facies  
Noctem experiatur, sibi velamen  
hactenus, & operculum, suis-  
que demum non indignum Fla-  
gitis.

*Protinus ad censum; de moribus ut  
tima fiet Questio.*

**N**E mihi vitio vertatur (Audite  
res) si beneficia vestra visceribus  
esse dixerō, fortunæque irretienti  
non tam munera, quàm insidias  
Haud Ostracismo digni, qui scilicet  
bus usi sunt, sed argenteis. Co-  
verte vobis, qui impallescitis. Ob-  
tis, qui plus olei, quàm vini  
absumis, qui adeò vimamini na-



ra viscera, quasi illià secretis fu-  
 turi. Cavete, inquam, nè Philoso-  
 phorum Lapidem invenisse audiat, is  
 neque enim virtutem ipsam auro  
 caractere insignitam patitur cæ-  
 cutiens Quiritum metus. Rubens  
 auri splendor est, per quem, tantæ  
 indies, & tam occultæ patescunt  
 machinationes. Scilicet jam tandem  
 oculata est justitia, sed malè ocula-  
 ta, sed lippa; Corpora non sentit  
 nisi aliquantulum luminosa fuerint,  
 & irradiantia. Nigrantes vitæ la-  
 bes, caliginosam vitiorum sentinam  
 nunquam cernit, nunquam animad-  
 vertit, nisi fortè candidi, fulvique  
 metalli quasi illuminetur radiis, &  
 fulgore. Quantum quisque sua num-  
 morum servat in arca tantum in-  
 ras & perfidia recondit pectus. Fe-  
 bribus tuior est, & peste, ut  
 Pandora olim, quam auro repleta  
 pyxis; In illa aliquid spei supere-  
 rat, in hac nil nisi metus, & de-  
 speratio. Singuli denarij novum cri-  
 men

men obijciunt, novum cruciatum, ipsæque jam drachmæ Equites fiunt, Asiæ. Quippe Romæ Domini tot sestertia possidentes mendicantium ordini adscribendos volunt, non Equestrium; atque ut omni quod verè Romanum sapit planè Antipodes esse dignoscantur, quò ditiores eò digniores judicant vinculis, Tulliano, Ecu-  
leo; neque jam amplius Censorium gradum ascendit Census, sed furcam, & patibulum. Sic tria sunt capitalia facinora, Nummi, Nummi, Nummi. Quot pascit oves, quod possidet agri jugera, nil plus interrogant Triumviri, & Decemviri. Harioli nostri (utrum ab Hara, vel Ara dicti dubium est) non ex Avium volatu sed pecorum, pecudumque gregibus vaticinantur. Ranarum viscera non inspiciunt sed oves; harumque non exta & tomacula, sed vellera, & pinguedinem. Hoc unice à Magis & veneficis discrepantes, quòd

quod hi plerumque ab expansa manu, illi à distenta crumena divinationem faciunt; nempe hoc perpetuo in mandatis habent, *parcite cisternis, dicite de opibus*. Aras fatentur clamitant, sed focos petunt. Circumspicite itaque Mercatores, magis ac magis in crudescit tempestas. At quorsum vota nuncupatis? quem in finem Veneretis ad verum vestrarum tutelam invocatis, & Neptunum, cujus tridentem, credo, quia fuerit deauratus, immittior dudum absorpsit gurgis? Preces nihil juvant, aut lachrymæ; exonerate navæ, pretiosas illico abjicite merces, Balanæ Romuli non ludunt vacuis cadis, respicient forsitan hac tempestate crumenas, sit diripere, & diripi sæculum vocatur. Homo homini Lupus, homo homini ovis. omnes enim sunt vel lupi, qui lacerant, vel oves qui lacerantur. Jovis fulmen proceras tantum deturbat arbores, in cadis interitui gentis.

& humi serpentibus tribulis ob-  
 tortis, & vilioribus arbutis: Ib-  
 dius fulgur vaginæ parcens gla-  
 dium solvit, & quicquid inve-  
 nit metalli. Circumspicite, mo-  
 neo, Fœneratores, & salutem vo-  
 stræ cum dispendio rerum consuli-  
 te, (nisi forsitan cum rebus malleis  
 interire) quisquis pecuniarum vas-  
 cula habet secreta, satis reus ut  
 cum Palamede peragatur proditæ  
 patriæ conscius. Thesaurus vestros  
 carbones invenietis, aut resem; &  
 licet longo labore cumulati fue-  
 runt, subitum tamen sunt illarum  
 exitium; siquidem plures congesta  
 pecunia strangulat.

Quo fata loco possint excludi  
 Aut ubi mors non est si juguletis  
 pes? Frustrâ sepeliuntur gemmæ,  
 frustra ad viscera terræ secundo  
 demittuntur aurum & argentum.  
 Cacodæmones circumforanei nos  
 possunt non odorari illa, quorum  
 principium seminale est, sulphu-  
 reum.

reum. O paupertatis quàm igno-  
tum bonum ! Cùm classicum canis,  
scit se non peti: eùm citantur no-  
centes, scit se non accersi. Si quis  
libertate fruatur, & placidâ quiete,  
aut pauper sit oportet, aut pau-  
peri similis. Istiusmodi Animalculis  
faciliores sunt Divi Capitolini, Li-  
bum immolari non exigunt, nempe  
solis gaudent Hecatombis. Adeò  
ut si vivis iterum redderetur *Curi-*  
*us*, non ut exemplum temperan-  
tiæ viveret, sed philautiæ, victuram-  
que per sæcula parsimoniam ite-  
rum exerceret quoniam amaret vi-  
tam, non quòd nausearet monetam.  
*Fabritius* oblatas opes non respue-  
ret tantùm, sed quasi oblato *Medusæ*  
capite perterritus, rejiceret. Turba  
Remi ad felicem, divitemque con-  
currit, quemadmodum Ferarum  
agmina ad lacum, ut turbent scili-  
cet, & exhauriant: malunt divites  
esse, quàm divitibus imperare. Et  
sanè non Injuriam ! Quisquàmne sana

mentis compos miratur, si ut optimo vesceretur gramine, si ut fertilioribus luxuriaret pratis, obstantes undique proculcarer sepes & terminos ferociens equus? Hiscit nemo cum pinguiorem bovem ad macellum tradi intueatur; licet optimè saginatum animal semper sub cultro videt, licet denique Tomarium, quo feracius eò sæpius amputatum cernit, & fructum unà cum ramis asperis, & furtivis manibus excerptum, dilaceratumque. Sic enim & nutrimenti p̄cus reum est, sic fertilitatis arbor. Fœcunda jugera continuo terunt rastria, & aratra lacerant. Quam omnibus vulnerantur telis exuberantes fortè aurifodinâ glebæ? & quasi malignâ, ut vocant, febre laborarent, totis venis quodammodo phlebotomiam patiuntur. Adeo nihil pulchrum in tuto est. Nemo bonus felix; nedum aureis metris, argentæ nedum ignoscitur eloquentiæ.

riæ. Animos tamen attollite, licet depresso capite, licet inclinato vertice, animos tamen attolite. Datur ad philosophiam, imò ultra Philosophiam sine viatico pervenire, jucundiora tempora pauperes habebimus, & coram ipsis Centumviris vacui cantabimus.

*Puer Lacedæmonius nondum ex lege  
vocatys ad Pugnam, periclitante  
Pateidâ, in Hostes irruit; Vicit; ad  
mortem damnatus defenditur.*

**M**illirem contemplanini (Judices) omnium, quos unquam Victoria coronavit, Miserrimum, trillorum, quos miseros virtus fecit Innocentissimum: Nunquam fui liberioris spiritus, meique Dominus magis; quam cum Pugnarem, nec unquam tam miserè manipatus (vitæ meæ, vel libertatis parum victor) quam cum

D 3

vicis-



viciffem. In hac tamen utramque  
sortem excogitantis in me fortuna  
violentia, relicto Hostium terro-  
re, non majorem metum excitasse  
animo putetis Præsentiam vestram,  
aut me genibus nixum in singultus  
pueriles, lachrymasque misera-  
das facilem, & proclivem fore,  
quem tam feliciter belli furor per-  
transivit. Facinus sit Candorem ve-  
strum Hostibus meis tetriorem ex-  
pectare, aut crudeliorem pugnam  
cum moribus esse domesticis quàm  
cum rabie Tamultuantium. Obji-  
citis mihi indubitatas normas, vin-  
dicæque Pueritiæ nostræ antiquas  
leges, quasi æternum hoc lex  
eadem non prius assequendum man-  
daverat, Reipub. Benefacere: fru-  
stra consulimus legum Tarditatem,  
ubi, & vos Ipsi fatemini accele-  
randa fuisse Remedia; ubi agilis  
noster, nec tamen inconsultus  
animus moram æquè dedignatur,  
ac imminentem Ruinam: nec mul-  
tū



tum interest æstuanti militi, Hosti-  
bus an lege sit vocatus, si superave-  
rit. Proh excors, & ignava lex,  
quæ mortem pugnanti statuit qui  
non potuit non Pugnare! Vincenti  
qui nec non pugnando Vincere.  
At pereundum quòd adeò pusil-  
læ ætatis Puer adhuc sim: Eadem  
certè lex, quæ Pueros jubet occidi,  
mandat ut Protegantur fortes; &  
si virium mearum dubii hæreatis,  
perpendite paulisper novissimam  
victoriam, militesque omnes legi-  
bus, & Gravitate vestrà ad pugnam  
designatos; nec quenquam credo  
vel virorum vestrorum aliis po-  
tuisse assurgere, quàm Pugnare, &  
Vincere. Si puer sim, quare non  
peto ut Temerarium, inconsultum  
putetis, nisi & celerior Victoria  
par vestrùm fuerit Consilijs? non  
oro ut afflictum, miserumque exi-  
stimetis, nisi & probaverim me-  
met feliciorẽ Vitam amissu-  
rum, quàm Patriam; Patriam istam,

(audacter, & ut Militem decet, lo-  
quor) quam vos hisce vestris senten-  
tiis penitus everfuros video. Quis  
enim dubitet quàm tenui affectu  
Remp. defendere voluerint, qui  
mihi moriundum dicunt quòd de-  
fendi, etiam cum victor evafi. Sed  
quòd aliùs imis hæret visceribus  
meis, puer usque appellor : In-  
terrogetis obsecro Hostes meos  
(quos non puto Crepundiis debel-  
latis) quantus pugnando vir fim,  
qui vulnera toties mea non sine Vi-  
ctoriæ dispendio senferint ferendo.  
Testor tot Bellorum animas hæc  
manu subito confternatas, testor  
Captivos Meos, Vosque astantium  
quampulcherrimos oculis saltem, votis-  
que pro Patriâ pugnantes, quanta  
Ipse fecerim unicus, quæ fatum Pu-  
ero vel spectanti incuterent, & hæc  
omnia Puero duntaxat peracta cre-  
ditis? Tanta herclè

(mori.  
*Non potuit Tenui Præda sub Hoste*  
*Juve-*

Juvenis, Adultus, Vir; qualia  
ista vacua, & ignava nomina, nisi il-  
lorum, qui tot annos strenuè for-  
tassis perdiderunt? quales, si me  
non fallat militandi peritia, Ipse  
novissimo bello fugaverim: Puer  
unius ob corporis exiguam molem  
nondum ad Arma vocatus, po-  
tuit tot adultis, tot viris ( quos  
lex ipsa Milites sanxiverat ) for-  
torem se præstitisse: procul hoc  
esto à Lacedæmoniis opprobrium,  
ut vestris cum non minor militibus  
dimicaverim, Me Puerum nomina-  
reris. Quis, precor, noverit Puero-  
rum ardor disparfas hinc inde Pha-  
langes tam inconsultò refarcire?  
quis exilis furor obrutas, & ever-  
sas turmas tam facitè redintegrare  
potuerit? Scitote, Judices, quic-  
quid facimus, quicquid in pugna  
parimur, Vicorum esse. Sed si  
impendentem Patriæ ruinam ferio  
perpendatis, ( hoc enim non pa-  
rum mihi defensionis spondet futu-

rum) fateamini ad tantam perniciem pulsandam nunquam magis Cohorte etiam puerorum opus fuisse: Ingruerunt rapidè Armorum densatæ acies, ipsaque Patria diu periclitando lassata, penè ultimò anhelavit: Et quis hostium non in vos ipsos nunc pariter deserviret, si probè læsam Tribunalis hujus Majestatem non ipse vindicando, par forem? Quis decertantium hanc ipsam sententiam in me æquitate plus nimiam prolatam, in me, inquam, per quem vos usque Iudices mansuri estis, non retorqueret in unumquemque vestrum? Miserum me, qui hæc ora Mei periculo defendi, quæ Me omnium primum facinorosorum morte multandum proferunt! Sin hoc ipsum levius quoddam fato, vestrisque Tormentis minor fuit Pugnandi audacia; indagare liceat quid ante tam perditè, tam flagitiosè, tam impiè patraverim, ut nunc mihi pereun-

pereundum foret quod Patria Benefecerim? Revertimini, Iudices, in Pueritiam vestram tanto Candore, & simplicitate transactam, vel si quid propius velitis, consulite hanc ipsam vestrum omnium seram ætatem, in puerorum spero innocentiam jamjam redituram: Sciatis pueros, quancumque sint, ad simplices, & parum deviantes impetus, nimis angustos quidem ut digna morte molirentur. Quid igitur feci, quid commisi, preterquam quod nondum Adultus, nondum sat Malus vixerim, & non eo periculi ventum erat, ut ad Rempub. restituendam Milites impudicos & nefandos fuisse oportuerit? Me quondam gymnasio strenuè certantem Coronâ, memini donaverunt, & hoc puto meam iam virtutis ambitioni quod huius victoria vaticinium, Coronam acceperim. At quò precor, laudant præmia vestra nisi me forti ex-

Domini pugnātem in altiora eveherent? quid superest victis omnibus gymnasio adolescentulis, quā ut viribus meis pares in Hostes irruerem? nec minora credite quēquam potuisse vestris pridem manibus Coronatum. Quid igitur subriles estis in deprehendendo scelere, cū vos ipsi rei sitis in admittendo? Esto tamen, tota, si qua sit, in me Unicum transferatur Vincendi Macula, Rubor omnis genas tantum nostras, non olim ad Hostium globos, minus ad Iudicia vestra pallecentes, diffundat; nolo Participem Poenae meae, quem non Culpā sors prius indigitaverat æqualem. Si hoc Crimen iudicetis quod Puer fuerim, Moriar, ne redeunte exercitu hoc illud denuo facerem victurus; semper enim Patriam vel quāvis ætate defendendam duxi. Si quod Pugnaverim scelus audiat, occidar, ut sic fortior Reus sim quā cum Abso-  
lu-

lutus: Sin denique facinus sit quod Victor evaserim, adferte Tormenta vestra, dulcissima Victoris Præmia, ut qui sacrata Jura, legesque furentium faucibus ereptas Pugnando stabiliverim, æquum censeam ut iisdem vel Mori-  
endo satisfacerem.

---

*Nolo inter convivia philosophari.*

**M**IRARI satis non possum quid in mentem venerit Adversario. quòd divinam Philosophiam tantilli faceat, ut cœlo natam in culinas, popinasque, inter pocula, & patellas relegari velit, in cœnæ suæ partem physicam, & metaphysicam habiturus. Egregiè sanè, tam diu in Aulâ hac, quasi in arena philosophicâ desudavimus, si tandem in dimensa transeat ipsa disputatio. Ponatur in patinis, cœna, singuli Aristotelis

10 mi



tibi pro diversis Ovium & Bo-  
 um artibus ministrentur, com-  
 mentarii condimenta sint; dis-  
 cumbas precor, quin comedas: pla-  
 cet Armus, Tibia, Pectus? en tibi  
 opiparè parata omnia; famem ex  
 tuo Stagyrita, si poteris, pellas. E-  
 go interim obnixè peto ut aliquid  
 mihi de naturæ deliciis carne, pisce,  
 aut fructibus dari possit. Hæc  
 comedo, digerôque; posce tibi  
 aliquid, per me licet, de Tauro cœ-  
 lesti, ego portionem ex nullo isto;  
 inquires interim num pisces isti  
 zodiaci nulli fuerint, aut salmo-  
 nes, in viâ lacteâ natent necne. Dum  
 hæc cogitas, Genio meo & mi-  
 hi indulgeo. Satis Arithmeticæ  
 consultum puto, si vel digitorum  
 ope numerare possim.

*Nevia sex cyathis, septem Justina*  
*bibatur:* meque abundè in histo-  
 riâ animalium versatum credo,  
 si noverim quænam elegantius sa-  
 pient feræ, seu elixatæ, aut af-



sata placere soleant. Peritus ille Geometer, qui stomachi sui mensuram deprehendat, poculisque magnitudinem uno possit hauritu commensurare. Anatomicus optimus: qui Gallinam, & Perdiciem artificiosè possit discindere, quique saporis melioris portiunculas, non qui venas, & arterias, rimari noverit. Musicam ex omnibus quidem artibus ad mensam libentius admitto, sed illam levem, & aeream, quæ ad risus, jocosi- que invitat, non ad lachrymas. Abeat lugubre Barbiton ad fenestras. Amasia fastidiosa, querulas notas effundere idoneum. Adsit mihi fidicula, latiusque sonans fistula. Dum patinis intentus, non ex istis sum, qui garrulâ prurientes loquacitate, liberum epularum conturbant genium; quicquid à convivis dicitur negant, rident, contra disputant, producunt dilemma, sortes, & nescio quæ logices portentosa.

tenta: Ex quadrâ, & orbe, circuli quadraturam probare conantur, citant Aristotelem, refutant Platonem, hæc omnia, plurimâque alia magis absurda inter convivandum recitantes, cibis, majorem convivis afferunt nauseam. Rhombus si in mensa sit, statim Rhomboide, & Rhombo differunt. Arripiunt in manus lucernam? quomodo lux, per medium diffundatur inquirunt, utram in instante? ut ut pereat? & tenebricoso discursu luci ipsæ noctem inducunt, totamque cœnam horrendis spectris Generis, Speciei, Formæ, Materiæ, & sextentis ad terrorem quasi efformatis terminis adimplent: hoc sibi satis gloriæ esse putantes, se ex omnibus plurimum, intempestivè licet, & inconditè, sine sale, sine sapore effuisse.

Abeant jam Bibliothecæ, diruendæ inutiles scholæ, & in culinam secedendum. Cœnæ nidorem percipere

cipere majus mysterium illis vi-  
 detur, quam sub bicipite sonni-  
 āsse Parnasso. Sed aliū ista (bo-  
 nā vestrā cum veniā) repetamus  
 Cujus sectæ sunt isti mensales, &  
 ventricosi Philosophi? Peripateri-  
 ci esse non possunt; hi in ~~in~~ <sup>in</sup> ~~ambulando~~  
 ambulant, non in cœnaculo dis-  
 cumbunt: sunt ne ex Stoicorum fa-  
 milia? Illi olera volunt non convi-  
 via. Cynici tandem opportuni ad-  
 modum cœnā jam finitā convivæ  
 futuri sunt, ut ossa inter canes sibi  
 familiares corrodant. Epicuri de  
 grege porci? Illius assecræ fortasse  
 esse possint, sed illum non tam in-  
 ter epulas philosophari dicas, quam  
 epulas esse philosophiam. Dum  
 Aristippus quasi ex Tripode, & de-  
 liciarum Arbiter Petronius, ora-  
 cula propinant. Auditores sunt  
 palatum, guttur, Æsophagus, &  
 quasi ex superiori subsellio, magi-  
 ster Artis, Ingeniūque largitor, ven-  
 ter. Sed quid Auditores comme-  
 [moro?

moro? cum neque ventem, neque  
 alia edendi instrumenta aures ha-  
 beant. Sed sectam agnoscimus. pro-  
 comperto est eos medicinæ nun-  
 cium remittere, quæ distinctim of-  
 ficia sensûs & intellectûs præstari  
 velit. Quis sine salutis dispendio  
 corpus simul pascere poterit & In-  
 tellectum, eodem tempore ex Casta-  
 liis fontibus, & Bacchi dolis pro-  
 pinare? Tempestivè admodum In-  
 telligentias divinâ philosophiâ  
 imitari conamur, quando cum  
 ferarum vilissimis ventrem farci-  
 mus. Inter putrescentes, nause-  
 ântique promouentes ollas accusa-  
 tissimè tantum de nausea, & putre-  
 dine differemus. Delphinum in  
 sylvis appingunt, aprumque me-  
 diis ludentem fluctibus; homines  
 Dædalæ arte volantes, aves in ter-  
 ra serpentes. Invertunt naturæ  
 ordines, gulam, & Intellectum  
 unâ reponunt Sede, caputque in  
 stomachum detrudunt.

Sed

Sed nè in Adversarii castra trans-  
fuisse videar, Ille in cœna disputer,  
Ego non sine fastidio à cœna longi-  
ùs perorem. Nil tamen est, Au-  
ditores, de assensu vestro quòd du-  
bitem, cum apud Peripateticos  
verba faciam, non Deipnosophistas.

---

*Volo inter convivandum phi-  
losophari.*

**U**TINAM & is essem, qui ar-  
gumenta huc probè con-  
torta proferre possim; Non Ju-  
dicibus carer, nec loco, nec tem-  
pore Philosophia, in Oratore tan-  
tùm defectus: Nec impediunt lan-  
cēs, patinæque; non calices, men-  
sæve, quin hæc ipsa inter cibaria,  
& edulia philosophemur. Nomina,  
& voces non pendent philosophi,  
nec interest scriniumne an abacus,  
mappa sit ubique an scheda. Si de-  
sit bibliotheca, philosophandi an-  
sam

sam præbebit culina. Displicet fa-  
 teor, istis, qui convivium ita mutant  
 in forum ut in verbis tantum mo-  
 rentur, nec tam verum expiscari  
 student quam altercari; qui ex di-  
 verticulis & anfractibus summam  
 percipiunt voluptatem, in plano  
 dumeta facientes, & ubi paret via,  
 involucra quærentes. Horum vel  
 seria pro ludibrio habenda sunt; at  
 Philosophorum vel joci, & otia  
 grande semper aliquid & divinum  
 sapiunt. Idem est his cœnare, ac le-  
 gere, nec verisimile est ut qui studi-  
 is penè corpus excusserint tantum  
 essent voluptatibus absorpti ut ob-  
 brutescerent. Cum majores acqui-  
 rat corpus vires, dominiumque au-  
 geant affectus, tunc maxime fert  
 suppetias philosophia: ebullit hic  
 sanguis; in iram, odiumve, lu-  
 xum, ingluviemque acriores in-  
 volamus, in promptu sit philo-  
 sophia; *mulcet.*  
*Illa regit dictis animos, & pectora*  
*Præsens*

Præsens inter convivandum Cato  
 tantam inculcet reverentiam ut  
 vel mutus poterit à luxu coercere.  
 Nec opus est ut adferantur scripta,  
 Conviviî pars non sunt volumina;  
 ut non saturat appositus Plato,  
 ita nec coenæ est supellex. Pro  
 codice erit quodvis ferculum, li-  
 bros habebimus, quos devoremus,  
 & à gula hauriamus ingenium. Po-  
 nantur Ostrea, humanam ex his  
 conditionem indignant philosophi.  
 Nunc bovillâ, nunc agninâ vesci-  
 mur carne; istinc patientiam am-  
 plectimur, hinc innocentiam. Quid  
 si ignivomos Colchi tauros, aure-  
 umque vellus, quid si Europæ ar-  
 mentum, & Admæi greges his in-  
 feramus? Hinc Regi superum de-  
 beri victimas innoxescat, illinc  
 Regina Inferorum. Nec ~~insuper~~ e-  
 rit de varia diversorum nutritione  
 differeres non tantum corpus pas-  
 cunt philosophi, nec ut accrescat  
 moles edocent, sed ut animus efflo-  
 rescat



rescat scientiis. Hæc si desint, tantum terra exhalationes ingurgitamus, vaporesque haurimus.

Pietatem fas est intueri & comitatem ex appositis Turture, & Ciconia. Non minus experior longævam, & brevem vitæ summam, cum passerem vix bimestrem, aut annosum comedam cervum, quam cum elucubrata de his perlegantur Aristotelis opera. Ibi hæc audio tantum, in Isthis experior, quæ hic audiveram, nec alicubi extremi spiritus recordatio, aut mortis contemptus strictius urgetur quam in Oloris, & galli commestatione. Alexandri fortitudo, aut Catonis vigilantia haud plenius ad vivum exprimitur in scriptoribus, quam in hujus appositione. Verum non aliter hæc cenæ fercula quam rapax vulgur, quam Asinus paleam, grævenve, isthæc nisi edoceat Philosophia. Nihil interest tuam herbam comedas



comedas an Bos, si edatur tantum,  
Deumque in qualibet herba ipse  
non intelligas. Nec refert tu sis  
an lupo, ovis heluo, si præter car-  
nem in hac nihil sentis. Apponatur  
denique caseus, crassum ex sale,  
lacteque coagulatum corpus; in  
istoc sicci & calidi, in hoc humidi,  
ac frigidi notiones ad unguem cal-  
lere licet: suggerunt item Ele-  
mentorum qualitates, nostramque  
ex istorum farragine compagem:  
una innunt ad amicitiam requiri  
discordiam, & ut prius discrepent,  
que ad unieendum fiant idonea.  
Præterea in liquoribus ipsa Ele-  
menta propinamus. Ex hoc pocu-  
lo de Igne, ex isto de Aere exoriri  
potest Problema. Alterum visco-  
sum habens illuvient, crudamque  
frigiditatem, terram, aquamque  
continere videtur. Nec nucibus  
deest quid morale, quis sine labore  
non sunt gustande.

Plurima insunt panis mysteria;

nec

nec inter favos edendum de bene  
 compositâ republicâ incongrua e-  
 rit dissertatio; ut itidem recta fer-  
 culorum digestio Civium ordines  
 quodammodo delineet. Porrum,  
 & cœpe Ægyptiorum nugas, po-  
 ma Hesperidum memorant fabu-  
 lam, nec enim in his nihil Phi-  
 losophiæ. Quin imò ablatiis cu-  
 pediis hæc non auferitur, aut cum  
 cœna desinit. Animæ pabulum ul-  
 terius vim exerit quam corporis,  
 & vel in Sportula ferculum reperi-  
 as: Cum rudes offas & mutilata  
 conspiciamus frustra, antiquum re-  
 petimus chaos, mundi primordia,  
 speciosamque ex tali confusione  
 Universi machinam. Cum itidem  
 adeo incompositam animadverta-  
 mus mixturam, ubi una jacent  
 Rhombi fragmenta, & Gobionis,  
 nec meliori Apostolo quàm cau-  
 les; occurrit horum dissolutio, &  
 infelix omnium in unâ adæqua-  
 tio, ubi Achilles, & Thersites;  
 Cæsar,

Cæsar, & Verna Ægyptius non distinguantur Cineribus. Si tantæ defint lautitiæ, (rarò enim ita epulantur Philosophi) Illis in Ferinam sufficiunt radices, & Pavyonis vice Lactuæ: Dein Curit, & Pythagoræ fiat mentio, in his plenius dabitur Convivium, dum connexas in illo virtutes, in hoc scientiam obstupefco; aut si tam sublimia capere non possum, in hoc unico saltem ero Pythagoræ discipulus, exhinc discam tacere.

---

*Nolo hoc officiosus ames.*

**E**LABORATO, & simplici proœmio, submissis verborum lenociniis, ter hujus deosculatus dextram, ter Illi flexo poplite, & petita septies humiliter singulorum gratia

E

aut

aut perorem nè expectetis. Nolem sanè sic amari ut molestus sim, imò & neglectum malo vestrum, quàm ut tali pompa, tantis circumstantiis faveatis: Sic Impositionis, & supplicii instar cogitur benevolentia, & qui duci solent affectus, coercentur. Cui non odio est indefatigata Clientis importunitas, à qua nec lectus protegit, nec mensa, nedum forum, aut ipsæ Deorum immortalium aræ tutum servant? Ad Sacra itur? religiosus est: Magistratu fungeris? in se suscipit onus: In foro res agitur? Juri studet: Si in Circensibus; à religione pariter, & negotiis vacat, in his totus solvitur. Ingiunt tenebræ, & dormitum abitur, serus licet deferat, matutinum poriat inepius Ave, Patroni somnosi rumpens, & suos sollicitus ne

*Tota Saluatrix jam turba peregerit,*

& ipse ultimus honoratum deo seu-  
 letur limen, ubi si exclusus fuerit,  
 ante fores præstolatur; sique in Tri-  
 vium eundum sit, accedit ille la-  
 teri proximus, officiosa auribus  
 verba instillat, Ille solusque vultus  
 occupat. Cum nuncio opus est,  
 curret; cum domum itur, deducet.  
 Tantine cuiusvis officiosa sedulitas,  
 ut eâ crucier, aut partinax istius  
 sodalitium meo præferam seces-  
 sui? Diligentiam æstimabo, quæ  
 Cupidinis instar spiculi amorem  
 non facit nisi vulnerando, nec af-  
 fectum ostendit nisi ut gravius tor-  
 queat? Maturinus salutat, & me al-  
 tum dormientem importunus ex-  
 ascit; requiemne meam mihi, an  
 istius salutationem dulciorem  
 censeam? Certè hoc saltem tem-  
 pore omitteret, cum somno se-  
 pulsus nihil mali in illum cogito,  
 nec importunitati diras imprecor.  
 Una pascimur; mihi nullus, illi  
 Caules, aut cicer in patinis:

E 2

mihi

mihi Massicum, illi xappa in cy-  
 athis; nec his solis ipse frui con-  
 tentus, nobis etiam sua imponit  
 fercula, & ex amore venenat. Sic-  
 cine humaniter agit, ut amentem  
 reddat, dum epulas cogit relin-  
 quere ut sportulâ vescar, stoma-  
 cumque excruciem, ut illi placeam?  
 diligere non hoc dicam, sed in affe-  
 ctus grassari, & exhaurit potius vi-  
 scera quàm amorem inde ducit. Fi-  
 xus lateri adhæret comes, domi so-  
 litudinem, foris negotia, in templis  
 religionem impedit: Nihil hic me-  
 ditari possum, nihil illic curare, ni-  
 hil isthac deos rogare, nisi ut ab  
 illo liberer. Eum istum amicum exi-  
 stimabo, qui memet mihi, rebus, &  
 Diis immortalibus surripit? An  
 aliquantulo melior est mihi somnus  
 quod inter dormiendum harmoni-  
 am stertere officiosus jurat. Cli-  
 eas? aut si labascant gressus, ne  
 ladar servat, quod Iste agiliter  
 me Cespitare proclamat? Cre-  
 bras

bras in cute pustulas affirmat iste stellas, mecúmque coelos circumferri pronuntiat.

Non tamen hoc morbi violentiam inde orientem vel pauxillum levat. Dùm quod Ille gloriam, & pulchritudinem subdolè nuncupat, Ipse illuviem, & deformitatem sentio, mortisque indicium expior, quod ille divinitatis signum susurrat. Odèrunt etiam immodestos & Superi cultores, nec officii nimium præstare religio est sed impudentia. Si farre pacandi sint, aut micà Lares, largam Bidentum eadem tentare, aut sumptuosam immolare hostiam scelus est: Cùm Jovi mactandus est Taurus, Hecatombam non offeremus; nec enim esset hæc victima, sed exprobatio, & aversos potius irritaret Deos quàm molliret, dum Jovem aut paupertatis arguimus, aut ignorantia, locupletius postulato sacrum, aut melius quam

præcepit facientes. Da mihi cum  
 vocatus sit officiosum, & cum ius-  
 sus fuerit munus præstantem. Non  
 qui plura requisitis proficitur, sed  
 qui nuda amicitia debita exequi-  
 tur, vere diligit; nec enim flami-  
 mas nutriunt superflua sed oppri-  
 munt. Quoties repetitum Ave,  
 ingeminatum *Sophos* audivit *Seja-  
 nus*? Misit Hic aurum, ille Ebur;  
 Ille Tyri, Hic Corinthus Spolia.  
 Alterum aspexit; Magnus, scilicet  
 ille: Alterum nutu dignatus est;  
 scilicet ille: Tertium allocutus  
 est, ter & amplius beatus ille  
 Cælo autem donari visus est, cui  
 proximè permissum est accedere.  
 Erigit ergo alter statuas, alter  
 aras Divinorum immortalium Domino,  
 Deoque *Sejano*. Cum verò

—*Grandis Epistola venit  
 A Capreis,*

ubi Dominus, Deusque? ubi sta-  
 tuæ, & Aræ? voluntarii excessus  
 officii



officii in furorem ultra hostilem  
convertitur, & ad *Gemonias* jam  
sola est acclamatio. Quid agitis  
importuni cives? Ideóne tam di-  
ligenter observastis ut violentius  
puniretis? Nullos hic ex inimi-  
cis invenio, vos tantum hæc agi-  
tat rabies, qui sub nutu ejus cre-  
vistis. Ita suspicandus est iste a-  
mor, qui scorti instar se prospi-  
cit, qui injussus provocat. Istud  
pariter & meretricium habet,  
decipere. Fixus autem & cer-  
tus ille est, qui sobrius, & mo-  
destus, qui non se intrudit, sed  
queritur, & quod necessario tan-  
tum amicitiam spectat, illud a-  
git. Qui verò superfluis se ex-  
ercet, molestus est, & ita debi-  
tum conatur officium fugere, aliud  
agens. Qui profusus verborum  
lenociniis utitur, instar sonos e-  
dentium, se vacuum intus esse o-  
stendit, & nihil agit. Ut verum i-  
taque amandi discam modum, quo-

ad Actus, importunos & officiosos  
vitabo; quoad verba spectat, Ta-  
cebo.

—Ego ducere Paulam Nolo, Anus  
est, vellem si magis esset Anus.

**N**ON hilares vultus ambio,  
Academici, non frontes  
vestras in serenitatem ex-  
porrectas efflagito, ut aliquid sal-  
tem instar argumenti Rugosum  
occurrat. Pudet enim me Sena-  
tus sine Calvitie, quorum vultus  
candidiores nondum senilis ruga  
decoravit, nec morosior Barba  
vel Judices asseruit. Quicquid mi-  
hi impensius arriserit, Larvæ in-  
star, suas ipso ex horrore sortitur  
delicias, nostramque Venerem non  
nisi ex nœvis agnoscam, & Labe-  
culis. Dicite enim num pulchel-  
læ Auris anfractuosas januas, num  
breve

vere caput, & arduam cervicem  
criticè venarer, quasi Equos, aut  
Junienta mercaturus. Nundinas  
potius celebrarem, quàm Hyme-  
næa. Qui corporis externam so-  
lùm compagem, & lacteam mem-  
brorum seriem obstupescit, Geo-  
metræ instar structuram umbrâ  
metitur, nec fœminam ambit, sed  
Idolum, & tantùm animatam pro-  
catur Cerussam. Hæc phaleras fa-  
teor, non illecebras, quæ Ardorem  
fortasse existimulent, nunquam Af-  
fectum. Sic Imagines, & Toreumen-  
ta petas sponsalia, nisi solidioris  
quòd essent, & magis duraturæ ve-  
nustatis. Sed eheu brevioris ævi  
foves delicias: Quæ Te dudum ti-  
bi surripuit, quæ tota spirat a-  
morem, spirabit & cœnum. Liliis  
Nives succedent, torusque gena-  
rum decor spoliolorum ansa tan-  
tùm facilior efflorescet. Immo vi-  
rescentem ipsam (cujus jam loqua-  
tis sonnetiæ jactas elegantiam)

Anum ducis futuram, & tantum  
 sub Helenæ labris Hecubam deos-  
 cularis. Quanto securius ætatem  
 firmatam sollicites, & positam ul-  
 trò Annorum injurias; adeo omnes  
 æquiore patimur animo yulius  
 deformitatem, quàm ruinam. Finge  
 tamen hoc Rosarum perpetuum  
 ver, tuam finge inconcussa  
 Pulchritudinis ideam, non istam  
 Pulchritudinis gratiam, non deli-  
 catos vel oculorum rotatus indul-  
 geat, nisi imputandos; & ultra  
 Cæsaris suam etiam effigiem in do-  
 te annumeret. Tu delicatiora  
 tantum passurus es fastidia, im-  
 peritet forsan ut virago: At (in-  
 quis) succo, & sanguine fecunda  
 est; proli facilem dementiam.  
 Quorsum vegetiorem procaris,  
 nisi ut nocturnæ Quietis minùs in-  
 dulgeas, & inter quiescendum etiam  
 novus supersit labor, garrulo in-  
 somnis adhuc Uxoris Alloquio, &  
 Blanditiis auscultare. Post du-  
 ram

ram usque servitutem insolentia  
 or domine Thalamo accedet tam  
 tum elegantius tormentum, Solis  
 que instar planeta amabili aspectu  
 sed conjunctione maligni, & fera-  
 lis influxus.

Quæ nostros provocet amplexus  
 mihi annosiora circumdabit brachia,  
 cui, magis quam speculum, apto  
 spiciendus succurrat maritus, &  
 instar iuvenustatis succedat viro  
 placere, Quæ lascivientes castiget  
 oculos annorum verecundia, Quam  
 Priamus Nutricem, aut ipse infan-  
 tem sine injuria Aviam compella-  
 rem, ut dulci aliquoties elusus de-  
 linis flexo potius genu, quam manu  
 plexu venerabundus excipiam. Ad  
 exarescentis torvum obiectis super-  
 cilium, si frontem caperata manu  
 certe securius inveniunt in hili-  
 rata facies subijciat, nisi ut po-  
 latioris vultus Gelasios exult-  
 tantis in Natura ludicram imponi  
 quam labeculas. Nihil moror feb-

mesas.

meas genas, vel pro vultu pumi-  
 cem habeat, si Diis placet, faciem  
 vel Apum favis cavernosam ma-  
 gis, dum & apum exprimat in-  
 dustriam, Anxia Mater-familias.  
 Nudatam ingeris frontem, tres,  
 quatuorve tantum capillos, &  
 frugi Calvitium? Nulla jam sy-  
 nodus advocanda ad oppositè di-  
 gerendam crinium seriem: A no-  
 strâ absint Paulâ elaborati isti  
 apparatus, nec prodeat tanquam  
 machina, aut spectaculum, nisi  
 tantum Reverentiæ; nullam sol-  
 licitè disponat compagem, nisi  
 affectuum, nec aliud consulat spe-  
 culum præterquam nativum illud  
 conscientię. Ineptè desiderata  
 dentium septa commemores, Si-  
 nè vocum Instrumentis satis novit  
 rixari foemina; susurros edat,  
 non loquelam, & blandientis in-  
 star columbæ jucundius tantum  
 immurmuret. Nulla mihi fasti-  
 dia incutiant attrita, & exares-  
 centia

centia labiorum mella; non oscula expecto, sed Oracula, nec oris Blanditias, sed vaticinia. Adeo nihil vanum, & Tusco indignum libello ab ore dimittit edentulo. Ætate vincat cornicem, si modo cornicis edat præsagia, & digna videatur, quæ à Deorum aether secretis. Nec pessimè, credo, nostra audiant Hymenæa, ubi Delphos spirant, & sacratior Mystra conjugem tradat tanquam verendum Sybillæ Genium, non lecto, sed Arâ excipiendum. Hinc tanti ducimus vetustatis prærogativam, ut nec Truncis sine cultu ingruat. Hinc exesi stipites, aut annosa Dodonæ Quercus abierunt in mysteria Religionis, & in Sylvis ultra Faunos, Dryadasque vel arbores Numen invenerunt. Hinc est quod vos etiam oculo adeo devorante deficientis paginæ fragmina, & mutilos vocabulorum vultus perlustratis, quæ

quæ monumenta evadunt tantum  
ob interrupti sensûs. Deliquia,  
& Anœnitates audunt quod su-  
persunt Analecta. Adeò nihil ra-  
rioribus oculis dignum videatur  
nisi temporis patiatur ruinas, ni-  
siliū etiam in Chartis iterum  
Pulvere sepultum intueamur. Nec  
parum juvat quod Ipse etiam pro-  
drem inter tot paginas prope-  
canam exhibiturus, ut ubi nulla  
Orationis Suadela, veterani salo-  
tem sententiæ aliqualis Reveren-  
tiæ accedat Prærogativa.

---

*Ego ducere Paulam. (Anus,  
Nolo, anus est, vellem si minus esset.*

**L**ibentissimè in arenam descen-  
do, Academici, contra exhaus-  
tas senectutis vires, pessimas lan-  
guinis faeces, vetulasque rugas per-  
oraturus, ubi Auditorum Juveni-

lem.



lem coronam liceat intueri. Nec ingrato animo blandieris, & vivida magis ætatis encomium iusci-  
pio, quia vestrum est. Vestras in partes succedo, neque tam cause advocatus prodio, quam fidissimus Consiliarius, meliori fato vobis simul, & minime ipsi prospici-  
ens. Sponsas si quas liceret mihi vobis indulgere, nullas certe concederem, nisi vegetiores, vestri-  
que instar Apollinis, semper re-  
rescentes, Venerem si non sine na-  
vo suo, saltem sine rugâ vobis fa-  
licius commendaturus. Quis quæ-  
so, vestrum non expectat venu-  
stissimam vultûs serenitatem, po-  
liorem frontis elegantiam poti-  
us quàm edentulam, vietam, ve-  
ternosam? Quantas habet amœni-  
tates, quantas delicias naturalis,  
& non fucatus genarum nitor à ce-  
leberrimo Dearum Arbitro Paris  
de discatis, qui invenerit aliquid  
in formoso corpore, quod Cœlo  
præiu-

prætulit, aliquid præ quo iratam Junonis Majestatem sprevit, & Minervam Jovis cerebro natam conculcavit. Perge, irata Juno, excandesce, freme, rode ungues, & Tragica furoris tempestate scenam obnubila; jactes opes, regna, virtutum cœleste satellitium, nil curat Jupiter si desit *ἰδὼ ἀγίων τοῦ αἰῶνος*. Si desideretur externa membrorum gratia, Pellices occupent cœlum vestrum necesse est, *tuumque victrix teneat Alcmena locum*. Hanc autem Paulam cum ad templum duxero, excitatam potius è sepulchris umbram, quam uxorem credam, quæ sæculari tulle sonoros Thalassiones, & Hymenæam superet musicam; cujus tam exiles lacerati, & tenuia brachia; ut quem imponit sacerdos annulum quasi armillam potius gestet. Conubernalem statnam, aut è verustis Ægyptiorum monumentis aliquam  
mallem,

mallet, quæ, licet ut Paula mea, sit mortua, myrrham tamen & cinnamum oleat: Hanc ego si lecto admoveam (quæ tamen absit impietas) quot Manes patiar, quoties cœmiteria commemorem? occurreret in somnis mihi crucifixus aliquis Nebulo, & quasi Mezentii sævitiam subiturus mortem potius amplectar, quàm Amasiam. Nescio in quem usum serviat capularis Paula, nisi quòd lacerus vultus dicat MEMENTO MORI, vel ut possit quasi monstrum aliquod ex Africâ ostendi viatoribus. Si Sacrosanctum nuptiarum jugum subire, nec tamen ægrè pati velles, si dulcis Natorum spes te moveat, elige puellam, inquâ viget frontis exporrectæ gloria, quæ dentes non crines habet primâ nive candidiores. Jam post justum tennelli, ac amabilis sexûs encomium, Auditorum candorem non desperem. In Illarum itaque gratiam

gratiam placeat vobis ut vestros  
saltem vultus instar conjugis no-  
stræ molliores, hilarésque expe-  
riar, quo nonnulla etiam huic  
curtæ, tumultuariæ, & informi  
declamatiunculæ injici videatur  
venustas.

ANTILEGOMENA ista innoxie  
Festiva, Rogatu cujusdam patriæ  
linguâ donata, haud planè *à com.*  
aut Inconcinnum duxi hîc Inse-  
rere.

( III )

I won't wed Paula, true; shes Grave,  
and Sage,  
Yet I won't wed 'lesse she could  
boast more Age.

**I** Humbly begge that ye  
would now cast off all  
cheerfull lookes, and serene  
glances, that so there may  
appeare something at least  
that's wrinkled, and to the  
Theme. For I should blush  
to see an unbald Senate,  
such, whose infant lookes are  
yet unfurnished of an aged  
furrow, who yet want form all  
beards

beards to speake them Cri-  
 ticks : who ere would tickle  
 me, must like a gastly vi-  
 zour purchase its esteeme e-  
 ven from its horror : nor  
 will I know my Venus but  
 by her moles, and charming  
 staines. For (pray) resolve  
 mee, would you counsel me  
 nicely to choose out one, whose  
 pretty eare ( forsooth ) is  
 curiously enrich'd with va-  
 rious, winding mazes, one,  
 whose head is in a strict pro-  
 portion small, whose neck is  
 most

most precisely stiffe, as though I were to choppe for Race-nagges, or such specious cattel, and had decreed to solemnize a faire, rather then Nuptials. He that admires the due connexion, and Beautious method of the parts, does like a Doater in Geometry, value the choiser Building by the shade, nor wooes the women, but their Images, and seems to court only a lively phan/y. These things

I

I grant may passe for Trap-  
 pings, but not powerfull  
 charmes, they may per-  
 haps excite my appetite,  
 but ne're my love. At this  
 rate thou maist purchase  
 Pictures, and carved La-  
 dies for thy brides, but that  
 their Beauty is more per-  
 manent. Alasse, thou doest  
 embrace more fleeting joyes,  
 For she that now hath stoln  
 thee from thy selfe, she that  
 now breathes nothing but  
 rich perfumes, will shortly  
 poyson



poyson thee with stench.  
 Pale snow anon will sit  
 where cheerfull Lillies grew,  
 and all the Sweets of those  
 so amorous cheeks do onely  
 Flourish till they deserve a  
 spoyle. Nay thy fresh mi-  
 stressse, the Elegance of  
 whose choice symmetry thou  
 now dost boast, is married  
 to thee to become shortly  
 old, and thou dost onely un-  
 der fresh Helen's lipps kisse  
 frosty Hecuba. O how much  
 safer mayest thou attempt a  
 settled

settled Age: one, to whom  
 more yeares can do no inju-  
 ry. For truly it is more com-  
 fort to behold the uncomeli-  
 nesse of Faces, then their  
 Ruines. Yet faigne those  
 Roses planted in her cheekes  
 should be eternall in their  
 beauteous Spring, faigne  
 this thy bright Idea to stand  
 unmov'd amidst the shock of  
 decaying years, yet thou  
 (poore man) shalt never  
 gaine one ravishing Glance  
 without a saucy imputation,  
 and

and when thou countest her  
 Dowry thou shalt perceive  
 more numbred in her owne  
 stamp, then the Kingdon  
 But happily, you sustained  
 Brave contempt from faire,  
 and delicate Hands; Your  
 Beautious Lady, may be,  
 weares the Breeches, and  
 proves your governeſſe, but  
 tis a succulent, and lively  
 Kirago: O, come, and cast  
 madneſſe to my chooſe your  
 ſprightfull embraces, unleſſe  
 you would looſe your ſoft  
 ſhirts

F

and

and sweet repose, and even  
 in a Time to be dutch'd  
 with Rest, attend yet A-  
 nother Labour, to obey the  
 busie Tatlings of a restless  
 mate. After the long con-  
 tinuance of thy hard slavery,  
 thy insolent Governesse will  
 ascend thy bed, anely a  
 Beautious Torment, and  
 like the Planet of the Sun  
 with lively aspect, prove in  
 conjunction but a sad and  
 direfull Influence. She that  
 will merit my embraces must  
 have  twine

twine me round with aged  
 armes, and softer gaze u-  
 pon her Bridegome then  
 her Looking-glasse, and  
 boast she's faire cause she  
 can please her husband. She  
 must be one, whose Gravi-  
 ty may curb young wantons,  
 ove whom old Priam might  
 have call'd his nurse, or at  
 least without a scandal I  
 may stile my carefull Gran-  
 nam, that so sometimes in  
 almost sweet mistake instead  
 of desiring an embrace I may  
 aske

aske a Blessing. But you't  
 object her awfull frownes,  
 and her contracted Brow:  
 truly, to my securer view  
 that plow'd up face seems to  
 resemble onely so many love-  
 ing smiles of calmer lookes,  
 and cheerefull Natures  
 mirth rather then disgrace.  
 I do not dis-esteem her de-  
 cayed visage, may her face  
 be like a hallow pumice, and  
 have more empty caverns  
 then hony-combes, so she  
 but prove industrious as the  
 Bees

Bees that make them, a  
 thrifty mistresse of a family.  
 You'l add her barren fore-  
 head, her three, or foure  
 scatter'd haires, and her  
 cheap haldnesse: why, here's  
 no Synod call'd to force a me-  
 thod in her wandring fleec.  
 Farre be it that my Paula  
 should be vexed with such e-  
 laborate curiositie, nor shall  
 she go abroad an Engine, or  
 a spectacle, unlesse it be of  
 Reverence. She shall not  
 need to joyne ought beside

F 3

affe-

affectionous, nor use a Looking-glasse beside that native one, her Conscience. I were idle to object her scarcity of teeth, women can be lowd enough without the clamorous instruments of voyce: Marry, even let her whisper, and not speake, and like the gentle Dove let her produce only a sweeter murmur. I am not troubled at her unsavory mouth, and all the pleasures false from her dry lips; For I expect no kisses,

but



but Oracles, nor the delight  
 of speech, but Prophecies,  
 so that nought vaine, or un-  
 befitting Ihuscan Records  
 passe from her sacred voyce.  
 Let her exceed the Cron in  
 years, so she exceed him in  
 presages too, and be thought  
 worthy of the Comets of  
 the Gods. Nor may our  
 wedding seem unhappy, since  
 it does relish Delphos, since  
 the sacred Priest gives me  
 a wife like to the halloved  
 Genius of Sybilla, not to be

carried to the Bed, but A-  
 tar. Hence is it that we so  
 much prize Age's preroga-  
 tive, that it is honored even  
 in ruinous shrubs. Hence de-  
 cayed stalkes of Plants, and  
 Dodons aged Oake have bin  
 thought Mysteries by pious  
 men, & in the Forrests anti-  
 ent Trees have proved a Cho-  
 sen Dietty than worthy Field  
 Gods, or the chastest wood  
 nymphs. Hence is it that ye  
 with such a greedy eye adore  
 the Reliques of expiring  
 Bookes,

Bookes, and the maimed  
 figure of half-Martyr'd  
 words, which are made mo-  
 numents only by Ruines of  
 interrupted sense, and are  
 thought pretious 'cause they  
 are called surviving Frag-  
 ments. So that to more cu-  
 rious eyes nothing must chal-  
 lenge a survey, unless it have  
 endur'd the Tyranny of Age,  
 unlesse we may behold old  
 Troy, or Carthage buried in  
 dust ev'n in the papers too.  
 Nor is the benefit small!  
 F 5; that

(126)

that I can shew a Bride as  
old as they ; that where the  
oration wants its elegance,  
her old-wifes tales may  
plead prerogative.

---

I won't wed Paula , true ; she's  
Grave and Sage.  
Yet I won't wed 'lesse she were  
fresh in Age.

**M**OST Academicall,  
most knowing Jud-  
ges , I willingly appeare at  
your Barre , where I am  
to implead the decayes of  
strength

(427)

Strength exhausted by old  
Age, the dreggs of yeares,  
and barren furrows of the  
wrinkled visage, specially  
before a smooth King of  
sprightly, youthfull Audi-  
tors. The Panegyricke of  
vigorous, fresh, and flourish-  
ing Age cannot but prove  
a welcome argument, because  
that very commendation is  
your owne, 'Tis your owne  
part and cause I undertake,  
intending in so cleare a sub-  
ject rather my advice, then

F 6

Plea,

(128)

Plea, consulting both yours,  
and my owne better Desti-  
ny. If I were to contract for  
you, I would choose you no  
embraces but sprightfull  
ones, no Wives, but those  
like your owne Apollo, al-  
waies young, and florid,  
commending ever to you a  
Venus without a wrinkle at  
least, if not without a Mole.  
For tell me in earnest, which  
of you (lively soules) would  
not court a clear, choice  
complexion, a polish'd, ele-  
gant

gant brow rather then an  
 old, dull, shrivell'd, tooth-less  
 Matron. Let Paris, that  
 Umpire of the Goddesses,  
 witnesse what delights, and  
 charmes are rais'd from the  
 native spring of just temper'd  
 cheeks: he found that in the  
 Harmony of beauty, which  
 he preserv'd before their  
 Heaven. He contemn'd Ju-  
 no's angry, majestick brow,  
 nor priz'd Minerva sprang  
 from Joves owne diviner  
 brain. Chide on incens'd Ju-  
 no,

no, fume, rage, over-cload  
 the fcent, and raise a tragick  
 tempest on thy brow, hoast  
 still thy wealth, thy domini-  
 ons, and heavenly retinue of  
 virtues too, it moves not  
 Jupiter if in his Emphyreum  
 there shines no beauty wor-  
 thy of the glorious orbe of  
 Heaven. In the dearth of  
 ravishing aspects 'tis not  
 strange if harlots aspire his  
 heaven, and outvying thy  
 beauty out-vie thy prehemi-  
 nence there. Should I offer  
 any



any vower to you in heaven,  
 and lead this gasty Paula to  
 Church, I should strongly be-  
 lieve some ghost, rather then  
 a wife, rais'd for me among  
 those dismal Sepulchres. Her  
 chronicall cough would blast  
 mee, and her old loud, bar-  
 sher pipe would drowne the  
 marriage Musique, her spi-  
 der armes, are so out worn,  
 & spiny that the priest might  
 mistake the wedding ring for  
 a bracelet. Why? I had ra-  
 ther embrace a statue, or some  
 reverend

reverend Egyptian Mon-  
 ument, which although it  
 be as drie and dead, as this  
 Paula, my sapless piece of  
 antiquity, yet it breaths the  
 myrre, and Cinamon it was  
 embalm'd with. Should I ad-  
 mitt this forlorn relique to  
 my bed (which Jupiter for-  
 bid) how many Church-yards  
 should I dream of? how often  
 should I slumber my self into  
 some crucified cailife? fancie  
 my fate the same with that  
 of Mezentius, interr'd a-  
 live,

live, and embracing rather  
 death then a Bride? Seri-  
 ously, I know not what use  
 this decrepit, coughing, ap-  
 proaching Paula should  
 serve for, unless it was to sug-  
 gest unto me a Memento  
 mori, or be shown for some  
 Afrique monster, or strange  
 frantique fragment of  
 Antiquity. If thou wilt ad-  
 venture that Yoke, the hal-  
 low'd one of Matrimony, if  
 thou aspirest at a hopefull  
 progeny, and raising of thy  
 name,

(134)

name, aime at the glory of  
a fresh and springing com-  
plexion, a virgine beauty,  
whose ivory teeth and skin,  
not haires, may out-vie the  
fresh fall'n snow. The just  
panegyrick of so soft, in dea-  
ring, and every way candid  
sex, may, I presume, paradise  
likewise a genuine candor in  
my fudge too. For the La-  
dies sakes at least grace me  
with smooth, applauding,  
cheerfull lookes, such as my  
care in consulting for you  
batb

bath in some sort deserved.  
 Thus your auspicious aspect  
 may reflect some shadow of  
 Decorum upon your Orator,  
 and this abortive, which  
 issued from a tumultuarie  
 braine, your acceptance may  
 shape, and cherish into just li-  
 neaments, and complexion.

FINIS

Epistolæ.

NON NULLÆ  
E.Cumulo excerptæ, Nomini  
SUBDECANI inscriptæ

**V**Oces, sonosque logicos usque  
jam, & usque resumpimus,  
liceat, quæ sumus, examinandi-  
vices, quas nunc temporis statuta  
mandant, amplecti, Ne si tam te-  
nui semper, & puerili deludamur  
studio, non ultra Parietes hosce sa-  
piamus, qui cum Echo suâ voces  
nôrunt reverberare. Ad Primor-  
dia, & initialia Scientiarum Ele-  
menta perpetuò damnari crambe  
est, quam (ut speramus) neque  
Candor Tuus, neque Profectus si-  
nent nostri. Promoveri tamen, &  
porro pergere non tam Deliciis  
plenum

plenum est, ac à Patrono promo-  
 veri, implebitque literarum ama-  
 bilitatem clementia tua. Eloquen-  
 tiam tuam toties gustavimus, &  
 tantum succi ex ore tuo hausimus  
 omnes, ut non immeritò nos spe-  
 remus robustos satis ad exami-  
 nandum, & palam pro Academiæ  
 Rostris idoneos ad agendum. Non  
 sunt Enigmata, quæ Regentes in  
 lucem prolaturi sunt, sed quæ Tu  
 olim nobis proposuisti, obscuriora  
 videbantur problemata. Nemo no-  
 strum est, quin in unaquaque sci-  
 entiâ victorem se futurum autu-  
 mat, dum Te Apollinem, tuasque  
 dumas, sit vitaturus. Didicimus à  
 te (quid) pufillos non formida-  
 re Hostes, non ad Galli tantum  
 trepidare Leonum more. Euge i-  
 taque, liceat nobis Pace rus,  
 (obscuro, obs.) Cathedram hanc af-  
 cendere. Sic Hum ruis nitimur au-  
 spiciis, facillimum erit Regenti-  
 bus quæstionculas excutere, & in-  
 tra

tra examinandi sphaeram nullas  
sentire plagas.

VIR ORNATISSIME,

**A** Deo totus timeo nè amplius  
offendam incens, nec ignorant  
criminis veniam sine venia non au-  
sus sum deprecari. Unicuique ver-  
bo tormenta, & fidiculas adhibui,  
nihil fatentur: spongiam, & flam-  
mas minor; fortius negant, & cul-  
pam agnoscunt. unicam quod ru-  
dia adeo, adeo simplicita dignitatem  
Vestram interpellarint. Parcas ta-  
men si & adhuc aliquid illa retine-  
re suspicor, quia tibi displicu-  
rit. Tuo precor iudicio delicta  
nostri nubes dissipetur, ut a Te  
primum Salutis gradum consequar.  
Nōsse morbum. Nō adeo, crede,  
errores deprecor, nullas lapsibus ad-  
dam, & contumaciam. Quicquid  
Tibi non auiferit, si inhonestum  
fuerit,



fuert, in parum candidum, A  
pollinem testor, testor majus mi  
hi Numen, Te ipsum, non fuit  
Meum: testor non una simul  
sit manna sup, testor  
Id est abbas alio monacho  
VIR COLENDISSIMUS, inuolq

ACTUM est de studiorum no  
strorum Ratione, nisi tu suc  
curras. Toti certè Synodo præ  
ponderat suffragium Tuum, ut qui  
hoc saltem hac ex parte dignita  
tis habes. Tantis votis præ  
liminari, prodromum calculum  
præmittere, adeo Illi non tam  
suffragia sua exprimere, quam Tuor  
conuenire videantur. Amplissi  
mum erit præterita observantia  
præmiū oculos Vesteros testes ha  
bere futura. Non ergo alium pe  
tentes inflorem nisi vestrum, adeo  
amamus tacitamq; & sine pompa  
felicitatem, ad quam sane nos non  
ambimus trahi, cum hoc summiū  
sit

fit nobis optati honoris fastigium  
 Tibi immediatius inservire. Ma-  
 gnæ ergo Impietatis esset Em-  
 blema eam non audacter ambire  
 auctoritatem, quæ nunquam sese  
 potentiolem esse ostendit nisi ubi  
 placuerit annuere.

**N**ON huc me coëgit Anni Tem-  
 pestas, nec communis illa so-  
 lenpitas Ave Patronis accinendis  
 Totus beneficiis à Te acceptis o-  
 neratus adsum, nec strenam vo-  
 cari, quod oportet, sed debitum  
 velim, quod cum solvendo par  
 non sim, fateri, & recognoscere  
 non ingrati est. Magna certe vo-  
 luptas est gratias agere, & Ma-  
 cenatis munus dum recordor, & re-  
 cundo fruor, quodque acceptum  
 refero, quasi videri accipio. Huc  
 immerentem adduxisti ut esset Pa-  
 tronus, in Domum me tuam ad-  
 misisti, ubi simul Patrem famili-  
 am Te,

Te, & Penates agnovi, candido  
dehinc vultu fovisti, & usque fo-  
veas precor, ut in finem totus Tu-  
us fiam.

---

(*Dignissimè Vir*)

NON ego solennis doni ineptias  
Tibi obtrudo, Xenium no-  
strum est agnoscere Mecænatis a-  
morem, & gestio potius litare gra-  
tias Indulgentiæ Tux, quàm obse-  
quium Dignitati. Non accepi stre-  
nam externi oculi intuitu spectan-  
dam, aut crassi amoris nugas ma-  
nu palpandas: Tu divinius amasti  
clientem tuum, dedisti mihi Xe-  
nium quo fruatur animus, Aristot-  
elem; & characteres nullo legen-  
dos nisi rationis oculo, nec ag-  
gredior vilis provinciæ negotia, aut  
servilem militiam; nostros cona-  
tus honestat titulus, & (quod est  
maximum industriæ solatium) ge-

nerosè laboro. Ecce Aristotelici  
Gregis classi præsum, & vestri pa-  
trocinii indulgentiâ Peripatetico-  
rum Princeps evado. Expensâ ita-  
que beneficii dignitate non hic  
stagnabit industria mea, indies  
crescet æmulatio gratitudinis no-  
stræ, & fiet maxima pars provin-  
ciæ agnoscere patronum.

---

**G**RATULOR sanè felicitati no-  
stræ, quod anni instar in se-  
ipsam revertatur dignitas Tua,  
quòd circumvoluto orbe continu-  
um Candoris Tui patrociniū sen-  
suri sumus. Strenam precor, læti-  
tiæ testem, antiquo recipias vul-  
tu, quem ego non mitiorem ex-  
opto, sed tantum iteratum. Non  
soles officiosas hasce chartas an-  
numerare inter molestias: At Gra-  
vamen istud, si quid sit, haud  
perituum pensabit obsequium,  
favorisque Tui radios toties no-  
bis

bis orituros non sine religione  
sentiemus.

---

**N**ON Tibi vicarium litamus ob-  
sequium, nec alium in te Vice-  
decanum colimus, ac si Patroni  
tantum Persona fores, Vicedecani  
spectrum, aut Larva: Totum i-  
stud, quantulumcunque est, quod  
prestare possumus, tuo nomine  
commeritus es, facilis, & benevo-  
lus Mæcenas, Altius etiam surgit  
Zelus noster hodiernus, nec sibi  
satisfacit in solito diei cultu, ali-  
quid ultra Vicedecanum colit, Pri-  
mitias scilicet deliquii nostri in a-  
molatione tua. Sic chariorem nobis  
reddunt tuæ te miseræ, & magis  
suspiciendum. Advolamus igitur  
properi ad Vicedecanum colen-  
dum, adversantibus licet Senatus  
suffragiis: quippe potius hoc in  
votis est, ut grandis piaculi apud  
Ipsos audiamus Rei, quàm apud te  
Ingratitudinis.

ALUMNORUM

VERSICULI

Perpauci, longiusculum mane ob-  
dormiendi spatium efflagitantes.

---

**H**ibernosellus torpet sub vellere, pluma  
Torpescant pariter sed leviores, Trin.  
Amnes invasit sompnus, stagnantque ligati,  
Atque unda Oceano est obrupta penè suo;  
Lenta jubent adeo vel fluminis otia somnos.  
Atque quies dulcis non abeuntis aquæ:  
Musa pari torpet Genio, prædibusque ligatis,  
Tanquam metra piger fuderat ipse sopor.  
Singula cum rigeant concreto frigore, Musæ  
Et parili stagnet Castalis unda vado, (ixi,  
Oceanus patitur dum plusquam vincula Xer-  
Et segnis religet corpora nostra sopor.

---

**I**AM vota tandem Numen instigent Tu-  
Cum  
Us Te benigno licet hinc nobis frus:  
Dum corpore ardet languidum præsens cremat,  
Es inquietè fervidum tulimus diem;  
Dum

*Dum membra fessa capite submisso labant,  
 Cervice prona & vultu in somnum cadit,  
 Reddas sopore noctibus saltum leves.  
 Estate pueri dormiant, discunt, satiat.*

---

*(munere Somnus;*  
**P**ostquam factus homo est, datur hinc pro  
 O quam conveniens hoc quoque munus erat!  
 In mandum, vel jam fapsus Lumine clauso,  
 Vel Dormiturus, Nudus, Adame, venis:  
 Occupat hos fessos tandem super alius ocellos,  
*(tunc!*  
 Ecce O quam pregnans somnus, Adame,  
 Omnibus hic mater, Conjux tibi sola videtur.  
 Dum licet in costâ concipit ille tuâ.

*(cum*  
 Partus ad st, nata est Somni nova filia, mi-  
 Nunc pia Natalem denotet Eva suum.  
 Cum gravidam vidis costam Deus, adfuit ille,  
 Et quasi Lucinæ prestitit officium:  
 Nos utinam fessi tandem te, Somne, fruamur,  
 Ut nostrum felix sis tibi Costa Caput.  
 Denique per totos cum te sic fuderis artus,  
 Nocturnus fœtus tunc eris ingenium.

*In Citbarados importuno strepitu ex-  
suscitantes post veniam indulgendi  
somno concessam.*

**Q**uid matutinis turbatis cantibus aures,  
Infansa volucres, animo blanda mali?  
(mine corum  
Sat streperam Progenem, excitantem et cal.  
Audio non emptos; non Ego, carmen etiam.  
Scilicet baud ulla strepitus, et damna quies;  
In pretio mihi sunt; sed reticere, dabo. (sim  
Lux vel inempta venis, discedite; mane vicis-  
Accipite à nobis. Ne mihi vende Diem.

LECTOR



(147)

LECTOR CANDIDE,  
CORONIDIS

Loco exhibeo tibi PORCI En-  
comium, Ingenii sale lepide  
conspersum,  
ΕΞΘΕΝ mihi missum.

---

Porcus Patricius,

*Cujus portiunculas quasdam, Viro  
• spectatissimo Richardo Gardi-  
ner, S. T. D. degustandas propinat  
quidam de Amicis non tristibus.*

**H**Abeto levidense munus  
(Colende Gardinere)  
Quod tibi post feroræ funus  
Amicus mittit feræ.

Non sinunt Anguli ruralis  
Angustæ rationes.

Ut proferam res lautas, quales  
Sunt Rhombi, vel Pavones.

G 4

(a) Haud

(a) Haud picta Perdix, nec guttata  
 Numidicæ voraces ;  
 Nec adsunt volucres stellatæ,  
 Quas impia dat Phasis.

Non ager noster, nec si forum  
 Adire libuisset,  
 Delicias Exoticorum  
 Vel minimas tulisset.

Qui parvi sunt, non est mirari  
 Si victus illis vilis ;  
 Nec magna debent meditari  
 Queis domi res exilis.

Immunda nobis dedit Hara  
 (b) Quadrupedem Othonem,  
 Qui tandem passus est amara  
 Ob lætam passionem.

Dum vixit, vixit soli sibi ;  
 Præcordiis excisis  
 Dat nobis quiddam, quiddam tibi,  
 Et reliquis amicis.

Nec

ta. Nec poscit agnunt fastidias  
 Hunc humilem defunctum,  
 Quem magnis Titulis invenias  
 Propinquitate junctum.

Ab isto, quem immite fere  
 De medio tollit oner,  
 Heroës plurimi traxere  
 Non sordidum Cognomen.

(c) *Latronem* suum *Cordubensis*  
 Qui *Controversias* tractat,  
 Miratus laudibus immensis  
 Ubique dignum jactat.

*Latronem* nôras : *Advocatus*  
 Primarius, qui pridem,  
 Hinc nomen duxit, appellatus  
 A Porco *Percius* Idem.

(d) *Illustrem Uticensis* prolem  
 E meliore luto  
 Nescire nemo potest, olim  
 Quam nuptam tradunt *Bruto*.

(150)

Quæ cum audisset viri Fatum,  
Ardenre se favilla  
Post æferum sustulit negatum,  
Fuit & Porcia Illa.

Ex ipso insuper Ciborum  
Delectus, scias satis  
Egregium animal, decorum  
Sublimibus Cognatis,

(e) Audire noluit monentem  
A Fabis abstinere,  
Sed Ventrem potius suadentem  
Se suaviter implere.

Hinc inter Fabios relatum  
Licebit conjectare,  
Et Titulos & Scrofa natum  
Fas altos venditare.

(f) Sed an pro *Maximo* ponendus  
Haud facile statuerim,  
Nec erit *Minimus* dicendus  
Si Judex datus fuerim.

Hoc

Hoc saltem scio, quòd cunctando  
 Dum edit, & delituit,  
 Rem nobis tandem aliquando  
 Feliciter restituit.

Et quod naturâ vile pecus  
 Ineptum ad loquendum,  
 Sed belluinis multo secus  
 Grunnitibus horrendum.

Depastum *Cicera* videtur  
 Non prorsus rationi  
 Incongruum, quin reputetur  
 Affine *Ciceroni*.

Hoc forsân summus si Orator  
 Mature subnotâsset  
 In *Verrem* (licet is Prædator )  
 Invitus perorâsset.

Sed vereor, ne nimius forem  
 Si singulâ, quæ verè  
 Hic donant Pecori splendorem  
 Conarer recensere.

Quid *Crassos* recitem? quid *Macros*?  
 Aut alios plures, quales.  
 Nobilitate quondam sacros.  
 Commemorant Annales.

Porcellus noster olim *Macer*.  
 Quiete tandem lassus,  
 Dum dentes validus, & acer;  
 Exercuit, fit *Crassus*,

Quin è nostratibus nonnulli  
 Qui quondam floruerunt,  
 Nec artibus cesserunt ulli,  
 Hinc ortum habuerunt.

(g) Qui methodum correctioris  
 Proponit disciplinæ,  
 Et grande sæculi prioris  
 prodigium, doctrinæ;

Hinc ambo dicti evidenter  
 (Nam dicimus *Baconos*).  
 Et Porcos nostros consequenter  
 Sortiti sunt Patronos,

Sed quantus, quantus noster ille,  
 Ad annos si vixisset,  
 (Quos affecutus nemo) mille,  
 Nil frugi edidisset.

Et ideò Cautum, qui non fuit,  
 Vivendo profuturus,  
 Ut ultimas dum poenas luit  
 Prodesset moriturus.

Et mirum, post crudele fatum,  
 Culrelli vi subactus,  
 Et jugulum mucroni datum,  
 Quàm utilis sit factus.

Testentur lactes jam salubribus  
 Eduliis turgentes  
 Quàm suis mortuus visceribus,  
 Plus diligat viventes.

Et carnes pariter testentur  
 Quas tanta cura pavit,  
 Quòd non tam sibi satur venter  
 Quàm nobis laboravit.

Sic:

Sic quod plebeium, quod contem-  
 Plerumque æstimatum, (ptum  
 Habemus post errorem demptum  
 Patricium creatum.

Quod rapax Animal, & malè  
 Quod audiebat vivum,  
 Evasit cæsum liberale,  
 Et sui diffusivum.

Tu verò vile istud donum,  
 Quo tesseram ostendo  
 Amoris in te summi, bonum  
 Fac æquè consulendo.

Nec pono legem Epulandi,  
 Convivium dum struis,  
 Qui Comites sunt advocandi  
 Ad has exuvias suis :

Te penes illud esto totum ;  
 Sed quum solenne tibi  
 Ut foli raro ( nti notum )  
 Suppeditentur Cibi,



Rem gratam feceris, si Mente  
 Benevolâ proponas,  
 Ut Congerrones, te jubente,  
 Res gustent parum bonas.

---

(a) *Nec guttata Numidica* ] Aves,  
 quas vulgo *Turkeys* dicimus: *Mart.*  
*l. 3. Ep. 58.*

(b) *Quadrupedem Othonem* ] de quo  
*Ausonius*, *Hoc fecit nobile quod*  
*perit*, quod porco magis quam  
 Homini, nedum Imperatori, qua-  
 drat.

(c) *Cordubensis* ] Duosque Sene-  
 cas unicūque Lucanum facun-  
 da loquitur Corduba: *Mart. l.*  
*1. Ep. 62.*

Seneca in Controversiis inter Ad-  
 vocatos primi nominis *Porcium*  
*Latronem* passim ponit.

(d) *Illustrem Uticensis prolem* ] *Por-*  
*cia*, Catonis filia *Bruto* nupta, de  
 quâ idem *Mart. l. 1. Ep. 43.*

*Conjugis* audisset fatum quum *Por-*  
*cia*

*cia Bruti — Ardentes avido bibi-  
ore favillas.*

(e) *A Fabis abstinere* ] Abstinere a  
fabis. Monitum Pythagoricum,  
hinc, Juv. Sat. 15. — *Cunctis ani-  
malibus abstinauit qui tanquam  
homine, de ventis indulset (non  
omne legumen.*

(f) *Sed an p. o. Maximo ponendus* ]  
Notum illud *Fabii Maximi* artifi-  
um bellicum, qui non tam pug-  
nando, quam cunctando *Hanni-  
balis* vires fregit; unde tritum  
illud Ennianum, (rem.

*Unus homo nobis cunctando restituit*

(g) *Qui methodum* ] *Vicecomes* nu-  
per *Verulamii*, Author *Instaura-  
tionis Magnæ*, & *Rogerus ille Ba-  
conus*, apud *priscos* celeberrimus,  
*Baconus* uterque.

(h) *Congerrones* ] *Candidos* illos  
intelligo, & *cordatos viros*, (re-  
cum una apud *Diversorium* illud  
vestrum ingenium prandere so-  
litos.

QUÆ

(157)

QUÆ

Sequuntur

PRIORI

EDITIO NE

DESUNT.

---

*Impuditiæ sufficiens Argumentum  
est si sollicitetur Fœmina.*

**M**IRUM forsan vobis videbitur, Academici, quod unius delictum ex alterius crimine arguendum sentiam, & pulchræ hujus provinciæ deditio- nem, ex eo ipso quod obsideatur conjiciam. Vestra certe admirati- one dignum non inficior, nisi mode- stia tali incederet Majestate stipa- ta, quæ à quantumcunque effrœna- to sceleratorum conatu ipsam adi-  
mat

mat tentandi audaciam : Parum si-  
quidem tuta essent virtutis castra,  
si non tam à flagitiosorum incursu  
quàm ictu vindicarent. Hoc non la-  
ret procacis ingenii viros, qui per-  
rarò solent intra sincerum virtutis  
limen intrare, aut causæ suæ invo-  
lucra detegere, ubi non certum ha-  
bent patrocinii Asylum: quippe ti-  
mida admodum & erubescencia  
plerumque sunt scelerum primor-  
dia, & nisi magna spe sustentata de-  
cidunt. Quò fit quòd mollitie dis-  
fluens explorat ipsos vultus anfra-  
ctus, secretissimos rimatur angulos:  
Caduceatores præmittit oculorum  
jactus, & blandis hinc, inde prælu-  
dit risibus. Nunc limò intuetur as-  
pectu, quasi mutuum furari vellet  
amoris testimonium: Nunc induta  
tristitiæ larva teneram Amicæ au-  
cupatur misericordiam: Jam vigi-  
li, & centumaci oculo affixus in  
dominæ suæ hæret aspectu, quasi  
aliquem sic extorqueret candorem.  
Nunquam

Nunquam nisi præmisso vultus pro-  
logo in apertam libidinis descen-  
dit scenam, ubi nisi cum applausu  
procedat, tota silet comædia. At si al-  
loqui audeat, multum negotii sui se  
confecisse arbitratur; Castigans sci-  
licet Matronæ gestus. Scortatori  
linguam plerumque exsecat. Quo-  
circa benè morata non opus est ut  
neget foemina; exeunt in vultum  
castitatis vestigia, & Vestalis ille  
ignis in ipso corporis motu scintil-  
lat. Non obscura & inclusa flam-  
ma est, sum hinc inde vibrat fol-  
men, quod vel minima strictura pe-  
tulantissimi fauces constringit, & à  
congressu arcet. Ille tantum securè  
fortis, quocum nullus molitur præ-  
liari, cujus animus in aliorum ter-  
rorem se exponit, & invicta magni-  
tudinis fama erectus gloriam ponit  
suam ultra æmuli invidiam, & ex-  
tra seculi cœnum ac squallorem,  
atque inde honoribus fulget inta-  
minatis. Male suadus Veneris navu-  
lus,

lus, Redimiculum, & luminum ju-  
bar perustas reddiderunt. Martis  
medullas: Quæ in ipso moritura  
scintilla erat, hujus procacitas in  
flammam exuscitavit, cum si non  
pulchra magis fuisset quàm pudica,  
quantumvis acrem, & bellicosum,  
ad hoc feliciter invenisset hebetem,  
& supinum. Certo certius temeris  
inescantem frontis splendorem om-  
nis illiciti ardoris esse pabulum, si-  
ne quo jejunos statim languescit.  
Atque hinc non desunt quæ mere-  
tricularum more delinientibus cer-  
russis, & conductitii vultus fascina-  
mentis ipsos quasi rapiunt. Rapto-  
res. Quàm ornata, & infami mun-  
ditie publicis spectaculis altera  
sunt spectacula! Quàm loquaci o-  
cello parum cautos alliciunt ado-  
lescentulos! Quanto studio se com-  
ponunt in nequitiam, dum unicum  
hoc torius penè vitæ sit negotium,  
suam in speculo repetere lascivi-  
am! Rara inter illas nisi levitatis  
conten-

contentio, hæc invidiæ ansa. De sollicitatorum turbâ tota fit disputatio, nec ulla magis arridet victoria, quam cum lenocinandi arte superiores videantur, ideoque rarò, aut nunquam quispiam probitati remisit nuncium, nisi istarum prælibavit *τρυφήν*. Quis ignominiosè tentavit Dianam? Hanc Nequam non impune vel aspexit: *Sic illa oculos, sic ora ferebat*, ut immodestis, & discincti incandescentem ejus censuram procul perhorrescerent. Quam ego vestram, licet non sum procacis ingenii, aut læ patientiæ reus, summa cum observantia in discessu fugio.

---

*Tunc Caium Marium audes occidere?*

**E**iusq; impudentiæ ventum, ut tu id audeas, Cimber, quod tota nec potuit, nec ausa est Roma? Quid mihi gladium, quid mortem

mortem ostendis? Pone nugas istas,  
 pone terricula, quibus fructos &  
 Cimbricos obstupefacias; Romanis  
 & mei est, nobiliorem expectare  
 cadendi morem: sin moriendum est,  
 en propatulum coram Populo po-  
 tius educate; ubi, oculis, manibus,  
 cruribusque defossis, per singula  
 membra moriar. Eodem nos omnes  
 infirmo ritu, eadem imbecillitate  
 lege prodimus in lucem, parcesque  
 nascimur, Fortes tantum moriendo  
 probamur. Discedas jubeo; Ego  
 ne, qui toties à fugâ, toties ab exi-  
 lio Augustior redii, qui tot Senatus  
 & vidi, & feci funera, Cujus demo-  
 civilis insania tanto furore de-  
 nuit, ut Nomen proisus in hono-  
 rem transfiret meum, Te jam Carni-  
 ficem extimescam? Romanus hoc  
 odit Animus; odere, quæ adhuc  
 circumfero, licet in carcerata late-  
 re. Septies consul fui; Triumphavi  
 de Teutonibus, de Lybicis, de  
 Jugurthâ, de Cimbris; sæpe Sylla,

( Parva



( Parva refero ) sæpe Romæ me vi-  
ribus opposui; majora siquidem hæc  
sunt quam unico idu expirem, &  
idu tuo. At obloquentem audio,  
quid dissidii in Foro, in Circo, in  
Parentibus Templis non Marii fu-  
it? Quas ubique non movit seditio-  
nes, quam non urbem, Quem non  
non populum inter se divisit? Quid  
inde refert à quo perditissimus hic  
Fatum accipiat? Eò magis refert;  
nam quæ contumax Tu effudisti,  
honestârunt Marium Facinora, do-  
nârunt Apotheosi; & ex eo plus  
merui, quòd ultra Aliorum vires  
peccavi. Nihil quod feci, me fecis-  
se pœnitet, nisi unum hoc, quòd fu-  
gam Capessens, inter Paludes de-  
litui; ( suum licet nec ipse Jupiter  
dedignatus est Latium ) sed Major  
eram, quam ut latere potuerim, nò-  
runt hoc Cimbri, qui parùm lauda-  
der apprehendentes me, in carce-  
rem dejecerunt: & jam video im-  
missum aliquem, qui me occideret:  
Accedat,

Accedat, dejectus, non Animum  
dejeci; Libertatem amisi, non lin-  
guam, manet hæc minis, & horrore  
armata, quæque Carcerem pariter,  
ac Carnificem contundet: Tunc  
Cajum Marium occides? hæret an-  
xius carnifex, stupet, retrahit ve-  
stigia, & quam porrexit, revocat  
manum, pudet tamen sic revocasse,  
cum senem, miserum, inermem vi-  
dit Marium: Novos inde resumit  
Cimber animos, sed nec adhuc il-  
los, qui moliri quid ausi sunt; adeo  
inter catenas reveritus est homi-  
nem, quem nuper inter Arma ti-  
muit, & vires esse ultra suas putat  
ut ipse unus Marium interficeret,  
qui tot & tantas profligavit Gen-  
tes. O invictum Marii animum, quo  
non solum inimicorum furor elu-  
ditur, sed etiam ipsis fati imponi-  
tur! Proh miram constantiam,  
& stupendam hominis Audaciam!  
qui morti adjudicatus, mortem  
contempsit, & tanto major evasit,  
quò

quò inferior! Illa siquidem magno  
& impetuo Animo inest Majestas,  
ut illum extra Arma timeas; etiam  
& inter vincula reformides. Sc in  
ipsorum opprobrium apprehende-  
runt Cimbri Marium, quibus ipse  
superior est, & vinci nescit.

---

*Amphora non meruit, si pretiosa,  
mori.*

**B**ibulis adeste auribus (Acade-  
mici) Dithyrambum sitiatis,  
aut (quod magis ridiculum sonat)  
oratiunculam; Quàm jocosum me  
vellem circumstipatum choro, nul-  
lasque in fronte rugas perlegere ni-  
si chachinni illas & risus. Genialis  
falerni Encomiastes acidam vel fa-  
ciem perhorrescit, quòdque sem-  
per, & ubique nauseat Orator, ne  
sentiat in aspectu acetum; Date  
mihi vultus ornationibus undique  
gemmis intumescences, adeò ut no-

va crederem larvatos Indiciâ potius, quàm Quadragesimali contractos supercilio; viri Baccho soluti censuram non aliter quàm illius poculum, facili digererem stomacho; quippe nec uspiam prodeat criminis conscius, sed erroris, & potius titubans videatur vacillare in offensam, quàm consultius irruere: cujus innocentiam candidior autumnus tantùm vino debitam, & cyathis. Urgente ad sitim Poëtica flamma? hîc unda verè Caballina, quicquid enim jactant nobilioris ingenii poëmata, Musarum instar, amphoram agnoscunt, & sordalitiū; quàm fœlix itaque evaserat Peripateticus si in hoc solum immerfus Euripo, ubi vel in fato vixerat. Te lentum provocat ad vindictam languidior ira? Militarem ruminis cauponis disciplinam qui abundè salutiferum tibi effundat consilium, & armorum instar pocula ministret militiam solummodo

modo minantia suaviorem. Con-  
 sule tandem Narcisse poculi ori-  
 ficium, quodnam tibi cognatius  
 videatur speculum, quàm vetreum  
 repleti calidis flumen! at si vete-  
 ris poenititæ favoris, si in ætherum  
 macresceres aspectum, discere de-  
 ploratas rorantis poculi lachry-  
 mas, discere reverendam canthari  
 faciem, ferium monastici Docto-  
 ris Emblemata. Sed obtrudes agro-  
 tantem corporis compagem, in-  
 tusque venenatum sanguinem; Ec-  
 cum portionem! Ecceum antido-  
 tum! apage proscriptam illam so-  
 briam Hippocratis medicinam,  
 nulli, nisi medico salutarem; Ec-  
 ce amphoram, materiem, Para-  
 celse, furto tuo honestatam! Hinc  
 redivos percolasti spiritus tuos,  
 hinc ebullit salutaris tuæ scaturigo,  
 hinc decrepita natura renoves  
 virtutem, adeo ut senecta adole-  
 scente superbiat Sthenus. Tum  
 facile agnoscamus vino interesse

Numen, dum Genus perenni serie reparat humanum, cujus benevolentiam, si ingrato vires contemptu, & Sacrilegii reum incussem & homicidii, proprium adeo acceleras fatum, dum irascaris antidoto, fatalique indulges vulneri dum jugulas medicinam. Quisnam igitur imperiosus ænopolii Dictator, mancos debere haustus & dimidiata philosophatur pocula? Quid hoc aliud est quam ignavo ore Nectar haurire, & jejuno osculi libamine fecundiorē salutare crateram, ut inde effusus torrens migret in stagnum? Sapientum Octave, discas ex modestiori repudiati Falerni aspectu erubescere, discas ab exsiccatō poculo ad hilaritatem usque sitire. Tenuientum liberius potandi genium crimen agnoscō, Hinc exulet, Sed illius ingenium, qui calumnia superstitem convitiatur merum, non secus accyathi metallum, plumbeum

um denuncio, stipidumque; Vini  
 haustum volo ut Orationis, bre-  
 vem & expeditum, at exugi pla-  
 cer, ut liquor pretiosus non fiat  
 vapidus. At ne diutius apud vos  
 morer, pereat infelix posthumæ  
 Rhetoricæ memoria, nostram de-  
 discatis Panegyrim; nec labore-  
 tis, precor, verborum crapula  
 (memores compotatores) licet e-  
 nim ævum exigit amphora, meruit  
 saltem Oratio mori.

---

(Vir Ornatissime,)

**R**epullulantes tibi gratulor fa-  
 sces, quos tibi iterum germi-  
 nare non miror, quia solerti primos  
 irrigasti labore, non enim aliun-  
 de delata incumbit moles, ipse tibi  
 donasti curas, inerti quippe &  
 otioso secunda nunquam defertur  
 dignitas, sic Marium sic Marcellum  
 fatiscens sapius poposcit Resn.

fic non tam homines quàm merita perspicacior provexit Senatus, non edictis, non mandatis amplius opus est, hæc animis nostris atque adeo novissimum impressit dominium, ut jam sine horratu sine minis progrediamur, Ædemque tanquam machinam tuo spectes moventem pondere: sed tanquam sub uno onere præpotens & activa adeo otia retur virtus, sufficituris humeris binum imponitur coelum: Addat annus novum tibi quilibet honorem, & fecundo meritum stemmati respondentibus præmiis; victa tandem & impar cedat Arithmetica,

**Q**UOD alumni fruor prærogativa, quod testis excipior & ferculo (vir colendissime) pene dixeram, parum est: dum beneficia tua cogito, penè obliviscor regia; latiora sunt illa non chariora, & mag-



magnificentiâ præstant non merito. Sentio enim hæc mihi non tam nutu tuo & sedentârio consensu collata, quàm studio promota & molimine maturata beneficia. dum me quæris, incitas, & morantem arguis & benevolentia quodam fervore ad exitum usque felicitatis meæ perducis, facis ut recordatione tui plenus ampla hæc augusti fundatoris munera penè non æstimem ut tua æstimem.

---

**N**E C possum ( Vir Spectatissime ) limina vestra præterire, licet segnior accedo cliens, mallet scilicet inter tardos recenseri quàm ingratos, præsertim ubi tanta debetur gratitudo. At nihil tandem attuli præter tritum *εὐδαίμωνον*, columbam affero, Hecatomben debitam agnosco, habet tamen & hæc columba mea labe, ipsumque hoc piamen alterum

rerum exigit. Debuisssem fateor novum Tibi gratulari Annum, quod quoniam intempestivius forsitan nunc audiat, liceat oro infractum in miseriis Animum gratulari. Verè jam fulges, quamvis labantis Ecclesiæ Lumen, qui palmæ instar efflorescis: nec arbusta nos animum despondemus, habet enim & mala fortuna levitatem, aliquis carnifici suo superstes fuit; at cur tam levibus me focillo remediis? Vestram potius suspiciam, vestram imiter magnanimitatem, qui suprâ fortunam vivis, qui nec projectus projicis animum, vires sumens etiam à vulneribus, adeò ut licet damnatus audias, candidatus vivas. At quocunque exulemus, nè utriusque partis inimicitias feram, fidis æquè ac perfidis exosus, vestram obnixè veniam flagito, & Patrocinium.

Liceat

**L**ICEAT (Vir Dignissime) non  
 lachrymas, sed vota ferre, nec  
 lugubres meditari Elegos, (quam-  
 vis & hæc (heu!) nimis apte conve-  
 niant diei) sed festam Cantilenam,  
 piòsque risus. Sint læva senatûs  
 Fulmina pro fausto omine rena-  
 scentis Anni; & si Te Tua Læurus  
 non protegat, irruere intrepidus,  
 Capaneus alter, & strenam puta  
 ipsum sic mori. Si defensus Caro-  
 lus sit crimen, si Academiæ patro-  
 cinari, scelestum, nè sis Tu inno-  
 cens. Hoc fuisse, non supplicium  
 est, sed Martyrium; & vel amputa-  
 tum Caput manet Corona. Hunc  
 Ostracismum, hoc nigrum Theta,  
 qui metuit, meretur. Gratulamur  
 Tibi ista scelera, has pœnas. Eja,  
 Fac fortiter (quod facit, qui miser  
 esse potest) nec dubita has ipsas  
 (quas prius dominus Noster sacri  
 sui cruoris Primitiis sacraverat)  
 Calendas Tuo vel Sanguine Infig-  
 nire:

**F**ACEREM equidem impudenter, si lecto jam exuscitatus, culpam meam defensurus, in conspectum tuum, & lucem pariter prodirem. Nescit equidem Epistola nostra tam graviter delinquere; quæ humilis admodum culpam quam admisi non inertiz mea patrocinando delere studet, sed à te veniam Ignoranti impetrando. Quid; quod Novitius ego & Tyro Academicus, tantum crimen ausim admittere, ut tui ordinis & gradus virum magis (quàm par est) neglexisse videar? Egone ut ultro quam læsi dignitatem venirem exoraturus? Satis equidem in poenas facit, hæc gravis & cumulata criminis mei recordatio. At cum de peccante severè statuendum judicas, unà & Tyroni gravem te reminiscaris: acriter equidem animadverri possit in Delinquentem, nisi si parcendum esset Novitio. Fas enim est, ut qualis sis, quantum.

quantumque possis sciam prius,  
quàm sentiam.

---

**S**CIS (spectatissime Mæcenas)  
antiqui moris esse, ut primâ  
recurrentis anni luce, debitum,  
Solennius celebretur obsequium:  
nostram tu melius instruxisti gra-  
titudinem & aptiorem exquisi-  
sti colendi methodum, ut meri-  
tò dubitem utrum miserius fuerit  
quod unquam, an felicius quod  
tum abfueris: nam qui primum  
redeuntis anni diem observant,  
ceremoniæ mihi videntur obsequi,  
non Mæcenati, & gratos quam-  
plurimum seipsos indigitant, quia  
istud fieri solet, non quia debet.  
Isti quem colunt, induunt Ja-  
num, & binâ effigie non tantum  
quæ acceperunt, intuentur mu-  
nera, quantum quæ accipiant. No-  
strum vehementer triumphabit ob-  
sequium, si Mæcenatis indul-  
gentiam

gentiam mereatur, expertum est etenim jamdudum donum. Quod renovati infantiam Jani indicat, Calendarium dicatur, nequaquam Epistola, in quo penitus omittitur Rubrica, nisi reassignetur Mecænatis auro: tali non opus est mihi incitamento: nec necesse est, ut ad referendas gratias seponatur aliquis unus, cum materiam referendi præbuerit dies unusquisque. Observent igitur sibi diem alii, tota non satis est vel ætas mihi.

---

**N**ON temerario Partu ( Vir Colendissime ) grata nostra erumpit Pagina: Nec ad tuam licuit properasse benignitatem. Sic forsan Rhetor prodirem, at Impius. Annum certè à cultu tuo, non à Fastis computandum æstimavi: quem benigniori vestro intuitu, semper lætitiâ novum redditurus es.

es. Sic igitur fœcundioris domi-  
nii tui renatos gratulantur Fasces.  
Quos formidamus quidem, sed &  
diligimus. Non enim trucem pro-  
dis vultum, se' gravem, & fena-  
tu dianum: Solis instar cursum  
peregisti, eundem iterum felici-  
ter peracturus. Cujus reperfaci-  
ens serenitas Annum semper au-  
guratur felicem: non fulmina præ-  
dicens, sed oracula. Pergas igitur  
Ipse maximum officii decus, & or-  
namentum. Pergas qua duxit in-  
nata tua humanitas: Sic nec vitiis  
laboremus, nec otietur Virtus.

---

( *Dignissime Vir* )

**N**ON est auctoritatis tuæ re-  
verentia, quæ imperavit mi-  
hi totum præsentis officii pen-  
sum, aliquam Religiosæ mentis  
victimam immolare jussit priva-  
ti affectus conscientia; ideoque ut  
te

te totum colam, dividam officium meum, & gemellâ strenâ Jano simillimâ litabo obsequium Præsidi, & gratias Mecænati; clientem tuum ad alterius provinciæ honestamentum indefessi amoris industriâ evexisti; secundi etiam voti ambitionem coronasti & ostendisti sanè quam non pœnituit Te prioris suffragii, iterum favendo; quàm suspicio affectus tui fidem, quam agnosco annuæ indulgentiæ pertinaciam! Dimitto Calendaria & festæ lucis argumenta insigniores characteres Jani adventum foelicus testantur amoris tui statæ vices; & fidei notâ indigitat nascentis anni festivitatem revolvum Mecænatis patrocinium; ut igitur quas debeo gratias studiosæ pietatis anxietate reponam, præfecturæ me totum non impendam; Te impensius curabo, & major fiet provincia colere Mecænatem, quàm legere Aristotelem.

IOST



**P**OST solennes literati festi applausus, alios formido strepitus; Post Comitia publica & lætiora, privata vereor, & severa. Qui accusat, qui sistit, denegatur; querelas audio, & querentem non video: In nube fodior, in occulto petor, & ad fidem satis est una Cuculli authoritas. Beneficium mihi factum est non citò periisse; & amplioris erat instar muneris, quod non inter crudas & recentes adhuc querelas raperer in supplicium. Instat jam acrior hostis, quasi alter Fabius cunctando fortior: Tuum tamen est rem nostram restituere, ut eâdem Clementia quâ poenam distuleras, etiam auferas. Aliqua sanè labes innocentix est accusari: & posse vulnerari, quamvis non plaga sit, erit cicatrix. Si pereundum tamen sit, Tuo saltem ore perirem; ut fati atrocitatem æquior pensaret Author.

*Colende*

(180)

Artium Candidatorum

# Epistola

Una & Altera, post

R E D E M P T I O N E M

A SERVITUTE, & TYRANNIDE,

Ut postliminio recipiant quod Jure, & Merito vendicent.

---

*Reverendo Decano & Capitulo,*

**E**N Vobis (Mæcenates Benignissimi) Scholarem vestrum, post Quinquennale exilium, quo aquis Castaliis atque igne illo sacro interdictus est, Academiam, & (quod in Academia optatissimum duci) vestrum favorem ambientem. En Regium Militem, infœlici atque communi fato exautoratum, togam (more Romano) repetentem Earumque Artium candidatum, quibus tor laboribus, tantæ sanguinis dispendio

*Reverendo Decano de Capitulo. 181*

dio militavit. Hoc scilicet Curarum Vigiliarumque honestamentum, hanc Militiæ Coronam exopto; ut togâ Magistrali liceat cicatrices velare, utque eum gradum mihi vestra munificentia indulgeat, Priusquam gradus omnes iniquâ æqualitatis lege confundantur. Procul absit à benignitate vestrâ, ut eandem Pallada, quam in Castris hætenus Ægida, Galeamque gestantem secutus sum, hoc suo in sacello adversam sentiam, atque hoc etiam nostro infortunio accedat, à vobis repelli; Belloque finito denuò profligari. Ausim tamen (ignoscite audaciæ militari) favorem vestrum toties expertus, successum mihi polliceri, quo adæpta Vobis munificentia vestræ Trophæa grato animo extruam.

*Reverendo*

*Reverendo Decano & Capitulo.*

*Viri Dignissimi*

**N**OCTE expulsa effulgeat  
dies, sævasque furiarum  
tædas evadens, optatam  
flagito lucis usuram; inter errorum  
nebulâ obumbratos jamdiu langui-  
do, serenius ex fronte vestra emis-  
sum arrideat jubar: nolite in me-  
diam furentium turbam caput im-  
mittere vobis devotum, perque ar-  
ma stricta modò vix elapsum. Non  
tantisunt, ut amplecti cupiam, quæ  
passus sum discrimina; nemo est qui  
vestem Neptuno, quem semel ira-  
tum sensit, gestit consecrare. Sim-  
liceat in portu jam quiescere,  
me fateor benè navigasse, cùm nau-  
fragium fecerim. Ipsa etenim om-  
nia auxiliari videntur, quæ ad vos  
ducunt pericula. Nauseo fœcem  
regni in tumultum contra Regem  
efferve-

*Reverendo Decano & Capitulo. 183*

effervescentem, horreo spiritus igneos, flammis quotidie evomentes, pulpitæque prælis sudantia. Inter columbas gestio vivere sacran in ore olivam præferentes, At non ita paci studui, ut pro Aris, & Rege non succumbam. Si eo res rediit ut sola in armis salus sit, sentient Rebelles nullam sine Ægide Minervam, nullumque sine Arcu Apollinem.

In Pastorem Parochiæ de Pissy adi-  
ficantem ex Monumentis, & de-  
fossis sepulchrorum lapidibus,

**S**I quis ades longis avibus spectator ab Orbe  
Visa relaturus Patria miracula Genti,  
Ad vicum nuper celebrem (vocat incolæ Pissy)  
Tende cito passu quo spectes ausa phœbani  
Artificis, stuprasque novi fundamina telli.  
Non tibi promitto turres, aut qualia Memphis  
Culmina jactavit; quam nos ostendimus orbi  
Materia est miranda domus; placere rev ulsi  
In muros tumuli, raptisque palatia; surgunt  
Adembrorū spoliis; nimirum, indigna columnis  
Materia est, quā dans communis viscera terra  
Concessisq; pudet scrutari saxa Cavernæ,  
Marmora Sarcophago quarant, bustiq; refossi  
Congeries muris præbet fundamina multæ.  
Nec facit hoc unus, Sanctorum prado patronus  
Invenit, vesani omnes in voca Clientis  
Conjurant, scelerique favent suffragia vulgi.  
O quam nulla fides, pietas quàm nulla moratur  
In torris? en grande nefas, & crimen in unum  
Rarò deprensam quondā, jam turba patravit;  
Cōmuni venia Manes transferre revulsos (citra,  
Permissum, & populi scelus est violare sepul-  
Diruta Virtutis tollunt monumenta relicta,  
Insuper

Insuper Augustum perennat servansia Nomen  
 Marmoris, & ingenti delectat fama litura,  
 Quis poterit digito monstrari, & dici hic est?  
 Hæc mors sola pares fecit, discrimine nullo  
 Heroes, vulgusque jacent; O funus, & ingens  
 Luctus! post totidem revoluti temporis Orbes,  
 Annorumque vices redierunt sacra sepulchra,  
 Et conclamati rursus planguntur amici: (vos  
 Majus prodigium querimus, jace inclitæ He-  
 Cus populus sua cæpla, & structa altaria debet,  
 Infelix nuper posuit jactasse sepulchrum  
 Insigne, atq; umbratumulo superasse minores,  
 Marmoris veneranda strue per sæcula moles  
 Multa fletis, tituloq; pios monstravit honores  
 Dis sancti Domini, hanc etiam divellere pergit  
 Audax Sacrilegus, nescit lenire prophanus  
 Evadonis rabiem tanta Reverentia Fama,

(honorem

Nec meruit pulchri tam sanctum marmor  
 Minus,

Munera, in turpes abeunt monumenta Ca-  
 Et quod clara dno servavit nomina saxum,  
 Sic (dolor!) in visasædum fuligin flamma.  
 Diffaciens, rapiente focos ulterice favilla  
 Justis prophanatus placent incendia Manes.

(nores

Numina jam caveant, sanctiq; Altaris ho-  
 Umbra

Sacrilegam expectate manum, tam nobilis  
 Parcere

Parcere qui nescit tumulo, delubra Deorum  
Diruet, & stratis fabricabit mania templis.

Sed quorsum hæc? quorsum chartæ, calamiq;  
Clades artificem damnat, fastigia nullo  
Tormento quassata ruunt, nec nata favillæ  
Corripuere trabes manifesta incendia flamma  
Crescentis dirimit scelerata exordia monstri  
Secretæ vindictæ manu, in fœdera belli  
Conjurant læsi manes, atque agmina factæ

Claustra Erebi referant, dominumque impati  
Defunctorum animæ, tam iusto Fata fuere  
Cedunt; ignoscit Minos absuntibus umbris  
Vindictæque favet Stygiæ inclementia Regiæ  
Sedibus exciti iuncto conamine factum  
Invadunt irati hostes, fragor æthera pulsat  
Nullas vicinas nullius murmura Vocis  
Concutiunt aures, arcani viribus hostis  
Collapsum procumbit opus, ruit alta columna  
Occulta subducta manu, ruit ardua muri  
Iam structæ moles, tacitoque impulsæ rigore  
Culmine iraduntur violati pondera sacri  
Nec sola occurrunt læsi monumenta sepulchrorum  
Tollenda, et vetita surgentes, moenia, moenia  
Inveniunt diris inserta cadavera rectis,  
Plena æq; aggestæ membra, moles, saxa, cinis  
Osse vocat pars nulla domus; hic figitur ingens  
Dorsi compages, fas illic, & credite, longæ  
Costarum spectare trabes, cervice recisum



Hic caput est, illic immania crura columnæ  
 Sofficium subeunt, vivosque imitata labores  
 Sustainant prout mutantia pondera tecti (va-  
 Strat monstro ignoti sceleris stupefacta cæter-  
 Miraturque novos defuncti corporis usus,  
 Nec mora: quæque suas Manes ulciscitur  
 Hac nasas prensat maxillas, illa lacertos,  
 Thoracem rapit illa suum, spirantibus altis  
 Officiis dignum, feralem hac deiecit altis  
 Avulsum tectis humerum, per inane voluta  
 Ad terram recidunt miseri ludibria trunci;  
 Ponderibus crebris tellus pulsata debescit.

Et quodcumq; cadit projectum calcimine mæne  
 Spectosus a gestis impulante, atq; ossibus ultro  
 Reddere defunctis erepti jura sepulchri.  
 Ausit funesta scelerosus Conditor adis,  
 Perscrutare domos, & si quid corporis Umbra  
 Neglectum remanet, capta, raptaq; reponit  
 Reliquias tumulo, secunda in pace sepulcrum  
 Expectet Corpus renovanda gaudia vitæ,  
 Et solos reditura anima servatur in usus.  
 Ite domum fortes Umbra, properate relictas  
 Secunda ad tenebras, posthac sub nocte vagari

Non opor, nec charæ tubilum defendere mem-  
 Post hanc vindictam, post hæc miracula nemo  
 Audebit Sancti pacem turbare Sepulchri.

Upon

*Upon a Church-yard that was partly turn'd into a Garden, by Mr. Barradale, the worthy Vicar of the Parish Easton-Neston in Northampton-Shire.*

shew'd  
**S**IR, you have such a Reformation  
 That ev'n your church's service shall  
 be ow'd,  
 And her own Collects thank you, since  
 you were  
 As well the Patron, as the Parson there.  
 Your work is part of Scripture; it may be  
 A Sun-daies work to preach this husbandry;  
 For so God's sponser's garden ( who ere  
 reads )  
 Was drest with spices, Flowers were there  
 but weeds. ( Myrrh,  
 His Church could boast of Cinnamon and  
 Her woods of Cedar, and her groves of  
 Firre,  
 Why should not yours? perhaps some Ze-  
 lous cry  
 ( Fearing at least *Egypt's* Idolatry )  
 Up with those Garden-Gods, although e-  
 ven these ( squeamish nose  
 Could ner'e yet smell them through their  
 Or

Or least some Heathen God, whom they 'I  
 not know

Out of of your Flowers conception should  
 grow,

And you turn *Mars* his Priest, they do be-  
 To count the works of nature a grand sin;

And take sweet flowers in snuff, henceforth  
 't shall be

An idol-Coarse that's dress'd with Rose-  
 And Virgin-garlands plac'd upon a Tomb

A sacrifice to *Flora* will become. (dry  
 O strange misconstr'd zeal! your busban-

ls of such power, 'twont let corruption  
 dye,

But Rottennes grows sweet, and every  
 skull

Stands for a pot of flowers: Armes that  
 were full

Of flesh, turn fertile mould; Dead women  
 Bring forth i'h' Earth, and beare their mo-

ther too.

What high prodigious ruines were seen  
 here,

As though your Parish still the Chaos  
 were?

Until your care had giv'n unto each Grave  
 The same life that the Saints there buryed

have:  
 Could ever death a truer sleep be sed?

The Earth's rak'd soft, and every Grave's  
a bed. Lillies are

Here may be shewn where yond chaste  
Virgins as chaste were buried, and as fair :  
Under that knot of Pot-herbs there is laid  
The nimble Huswife, or the Kitchen maid.  
Close by the Church doth lye in a fit place  
A Puritan Midwife, o'regrown with herb-  
Grace.

So good mens virtues too, as once by blood  
Grow up in herbs, and every Child's a bud.  
On each dear Urn, as Mourners we can  
shew

More then Poetick Violets weep in Dew :  
The Rosemary, and solemn Cypress do  
Not onely adorn, but live on Coffins too;  
And sacred Moss, that did invest old  
Stones

Is here good Grasse, Beasts may not feed  
on Bones.

Nor have the Parsons Hogs, or Calves (wee  
see)

As much relation to the Church, as he,  
And eat from it just as the owners doe,  
Thy Fence hath profit, and delight in't too:  
Such pleasant Groves hard by that we may  
swear

When a Ghost walks the true Elysium's  
here.

But

But what is more, Saints shall confesse that  
 he  
 Which preach't it, planted to Eternity;  
 For some of them, when the last day shall  
 be  
 Will owe their Palms and Garlands unto  
 thee.

---

In adversa Poetarum fara Orpheus.

(creavit.

**O** Nemora! O sylvæ! Pia quas natura  
 Ut trepidis umbras præstetis, & otia,  
 Musis.

Ah nimis invisis Musis! quibus hospita ricta  
 Jam præbent Tygres, homines dum sedibus  
 arcent.

Mitius excipiunt Pardi, & genus omne fera-  
 (rum,

Quasque negant homines, advertunt latius  
 Concentusq; leves, p. sua feritate, sequuntur.  
 Cernite discipulas volucres, aviumque conora  
 Agmina; tam liquido didicerunt murmure  
 questus

Efformare meos, placidosque effundere Cantus  
 Impia sed dulces sic laudant secula cantu;  
 Dulcisonas ut aves caveis includere cirtent.

FINIS.

*Supplementum Novissimum.*

# I V N I O R V M

## EX ÆDE CHRISTI

### Prolusiones.

---

*Porſenæ inter alios obſes datur Clælia: cuſtodiam fallit, tutò Romam redit; per Oratores repoſcitur, red-  
ditur, remittitur, parte obſidum,  
quos velit ipſa, donatâ: Impubes  
petit. Accuſatur.*

**M**agnam Rem acturus prodeò,  
( Quirites ) accuſo Clæliam,  
at non cum Scævola & Horatio  
jam comparatam, nec fugientem,  
ſed remiſſam Clæliam. En molli  
redit virginum & puerorum cho-  
ro ſtipata; & quæ prius hoſtes  
tantum, nunc etiam ſefellit ſuos.  
Illa, quæ Tyberim equo trajecit,  
quæ

quæ nec militum vigilias, nec horrendum noctis silentium nuper timuit, vanos nunc, & planè virgineos ostendit metus, pro iis sollicita, quibus ipsa ætatis, & sexûs imbecillitas tutius essent satellitium. In virgines, puerôque Por-sena non sævit; virilem quærit hostem generosa dextra, & quem posse injuriam inferre prius crederet, quàm intulisse. Non hæ lanificio & color assuetæ manus Regem in Teatoriis ferro petierunt, non parva hæc & flagellando Trocho lassata brachia ad pontem sublicium, totum sustinuerunt Hetruscorum impetum. Scævola hæc, & Horatii crimina sunt. Non acies hæc Tarquinius expulit, non (ut tu Clælia) fuga evasit. At quid quod in hos ulciscatur habet Por-sena? Nec fortitudinis rei sunt, nisi forsan paternæ, & sic crudeli Astro- rum decreto nascantur scelerati. At in tantis corpibus

culis vulneri vix est locus, nequaquam crimini; & quid meruis si innocentes sint? Crede, non tibi, & comitibus tuis cum barbaro hoste res fuit, sed cum Etrusco, penè dixeram, cum Romano. Testor Scævolam, & cives, & ipsum hunc Reditum tuum. Virginibus ille injuriam infert, qui virginem remisit? Ille malè tractabit pueros, qui permisit tibi cum pueris, aut (si velles) cum viris redire? Ulciscendi copiam non dat, qui injuriam meditatur. Sed finge Barbarum hostem, & qui Cœlum non hauserat Aufoniæ. Illa jam tandem credis facturum, quæ adhuc non fecerit? Cum infestis utrinque signis ante urbem vestram dimicatum esset, horum guttura non petebat vindex ferrum, & credis jam cum inducias pepigerit, magis fore truculentum? Qui cum virtutem Romanam ignoraret, Nobilem semper se præbuit hostem, volens



volens eos Marte vincere, quos  
non & virtutibus superaret, in  
eos saviat, quos obstupefecit?  
Non te, cum per Legatos repe-  
tiisset, ardore clausit custodia,  
non harum virginum consortio  
prohibuit, non te jocis exposuit  
& didicisti militum, sed remisit  
nec (ut redisti) solam, ac comi-  
tibus donatam. Si fugientis hoc  
sit premium, quanta erit relictarum  
virginum cura? At constat  
forsan de Porsena virtute, milites  
tamen suspicaris; & quid si con-  
cedamus vixisse vos inter scele-  
rum cohortes, militesque, quos  
non tam emisit patria, quam eru-  
itavit; at nec ista (qualemcunque  
te fingis) manus obsidione pudici-  
tiam cingeret. In castris virilius  
peccatur; delicatius educari, non  
militis virium est libido. At non  
ab ergastulis instructa phalanges  
istae prodierunt; commilitonum  
cinctus manu venit Porsena; non  
misp

I 4 carnificum,

carnificum, nec patriæ suæ Medicus est, sed Pater. Utcunque sint injuriis impuberes obnoxii, sint & milites, quos nocere innocuis non pudet, Tu viros inter hos putares tutiores? Agnoscerem quidem relinqui neminem horum meruisse, at relictî sunt, quos magis expedit reuersos fore: sint enim (quod credis) insultantes hostes, & in viros sanè potius quàm impuberes contumaces erunt. Quo animo injurias feret robustior ætas? Magno scilicet, at hæc interim virguncula, & pueri se læsos esse nescirent, vel si læsos esse sciverint, putas adeò inter Errumscos Scytham esse, ut non horum precibus & lacrymis moveatur? Tum respirare vobis concessum est, cum hostis janiculo occupato ipsis urbis faucibus incubaret. Quid Brutus, quid Horatius, aut Scævola fortius fecerunt? Jam & amicitia superior Forsena est, & quam

quam bello penè comparaverat,  
pace perficit victoriam; & hunc  
tu suspicaris Clælia? Hujus tu  
fidei pueros, virginésque non cre-  
dis? viros credis? Consule matres  
Romanas; quanto magis fugere  
optarent Liberos, quàm sic re-  
verti? Quam æquo animo suam  
Etruscis elocarent sobolem, dum-  
modo maritis fruerentur. Abdu-  
cta in Tusciam sua, & Reipublicæ  
pignora cur deflerent, cum non  
defuturum liberis parentem illic  
putent, ubicunque Porsena est?  
At si foeminea apud foeminam ra-  
tio non valeat, respice eorum me-  
rita, quos reliquisti. Quot eorum  
obsidum capitibus honores, & fa-  
scis debentur? Hunc militaris A-  
dorea, alterum agri forsan, & in-  
nocuæ cuspidis hastæ expectant.  
Quid invides fortissimis adolescenti-  
bus decreta per Senatum præ-  
mia? quæ quantacunque sint, tuæ  
gloriæ non obstabunt; sola in Eo-

ro marmore sublimis equitabis,  
forſan & ob viros reductos fuiſſet  
& alius honor ſuperadditus. Jam  
verò, quod non reduxeris, non  
finis rependi, nec tantum viros  
deſeris, ſed etiam fortitudinem.  
Conſule Senatū, nonne hæc  
Curia vox erit? Non nunc Virgi-  
ginibus indiget, ut olim in cunabu-  
lis, Roma; poſt tam longam ob-  
ſidionem, virorum ſolum, & fru-  
menti penuria eſt, & veſtros pueri,  
puellæque agros colent? Hi ſti-  
va, & ligoni pares lacerti ſunt?  
Hæc ora ſudor & pulvis laborum  
deceat? En poſcentibus arvis de-  
eſt aduſta coloni manus, & pejus  
bellum malum per urbem fames  
graſſatur; & certè infantum in  
matrum ſinus lachrymæ cadentes,  
ſolum augere penuriæ ſenſum poſ-  
ſunt, dum parentes liberorum  
magis, quàm ſuo jejunio maceren-  
tur. At optimè crescentis imperii  
gloriæ conſuluit Senatus, cum  
pueros

pueros hosce, virginésque Porfena  
tradiderit, certè non tantùm ac-  
cepisse pacem proderit, quàm Ob-  
sides dedisse. Parum est, quòd sa-  
ceros illic Augusti & Aruspicina ri-  
tus imbibant, idem in progenie  
paternæ virtutis feminæ & ignicu-  
los potentior vicinus admiretur,  
ultra Aquilas vestras volabit di-  
sciplina, terrorque nominis Ro-  
mani, dum futuras precedat victo-  
ria accelerabit. Proprios jam ro-  
ga timores, qui impuberes injuriis  
obnoxios esse suggesserunt. Non  
jam quæro, an nocere vellet He-  
truscus, an possit quæro. Quid ho-  
stes tantum sceleris patrare val-  
lent, ut vindicare nequeat integra  
jam Roma? Mirant sub hastâ mol-  
les & intactas adhuc vestrarum  
virginum cervice, immaturas sol-  
vant zonulas, verberent, occidant;  
hisce injuriis, hoc sanguine Roma  
non iter vobis ad victoriam sterne-  
retur. Non talis nunc esset Porse-

na, qualis, cū Tarquinius redu-  
xerat, credite jam vinci posset.  
Quid enim ista suo scelere enervata  
manus contra ultores Deos, & Ro-  
manos valeret? Ille in Tuscorum  
agros immissus Aries jam non ma-  
gis bella, quā Sacrificia designa-  
ret, Hostiæque à domitis hostibus  
verè nomen sortitur. At inter Re-  
ligiosos Etruscos ista non inveni-  
untur scelera: Quid itaque timor-  
es concipis hosti potius incutien-  
dos? Tum scilicet remitti meruif-  
ses, tum sexûs tui consuluisse glo-  
riæ, si tenellos hosce obsides re-  
linquendo, in hæc prorupisses ver-  
ba, Exeo (Porsena) è castris tuis,  
exeo, sed non qualis fugiebam: non  
jam virgines duco, sed (quia ita  
permiseris) viros. Ex his quippe  
nostra constat Respublica, Roma  
civitas virorum est: Prætextatos  
puerulos, virginésque tibi relin-  
quo. Puduit scilicet eos deducere,  
quos scio, ad maiorem virtutis fi-  
dem.

dem brevi fugituros. At quoniam  
 peracta res est, fructu consilio tuo,  
 Clælia, & facinorum præmiis, quæ  
 viris negasti. Capitolium ovans  
 ingredere, & ob rem tuam, non  
 Reipublicæ feliciter gestam, posce  
 ut supplicationes, decernat Sena-  
 tus. Falleris, si te jam credas vi-  
 cisse Porſenam. Post tot virtutum  
 utriusque monita, hoc Thuſco erit  
 instar triumphi, quod conclamatis  
 obſidibus valere jufferit.

*An bene fecerit Hannibal, qui con-  
 tra Romanos bellum gerens, mi-  
 lites suos, nè quid à fame pate-  
 rentur, eos comedere aſſuefecit  
 quos vicerant.*

*Non bene fecit.*

**C**um inter cæteram triumphi  
 pompam meritò celebren-  
 tur convivia, quæ victorum ani-  
 mos nuper lapsos lætitiâ erigant,

&c.



& novâ vini copiâ effusum repa-  
rent sanguinem, ignoscendum Han-  
nibali putarem, quòd finitâ pugna  
mensas instruxerat, nisi eosdem,  
quos convivis suis ministrâsse o-  
portuerat captivos, pro ipsis dapi-  
bus opposuisset. Siquidem dum tot  
cadavera mensis imposita inveni-  
tur, milites mæstis singultibus se ad  
funera potius quàm ad epulas com-  
ponunt, mensam feretrum esse fin-  
gunt, famulos tot vespilones astate  
arbitrantur, pocula sepulchrales  
urnas credunt, & ardentes lucernas  
tot tædas opinantur defunctis præ-  
ferendas. Si quid vini, ut afolet,  
his epulis interfit, funestum vide-  
tur, & inter feralia reputatur. A-  
deò tota rerum facies mortis po-  
tius, & belli, quàm triumphi præ  
se fert imaginem; lacerati artus, &  
detruncata capita milites admo-  
nent, se non convivio sed pugna  
interesse, ubi quisquis dapibus op-  
positis cultrum admoveat, gladio suo  
vulnus



vulnus inimico corpori infligere  
sibi videtur; ubi cruorem plenis  
ferculis manantem intuetur, sibi in  
mentem venit se hostium sanguinem  
effudisse; & quoties crudum cada-  
ver in profundam alvi abyssum im-  
mergit, inani gloriâ jactitat se for-  
tem herois animam ad Tartara de-  
misisse. Fidicines ipsi, qui alibi in-  
ter epulandum leni Harmoniâ ef-  
feratos molliunt animos, hîc tubi-  
cinum instar ad arma classicum ca-  
nere, tympana musica in militaria  
converti videntur, & mappæ cruo-  
re imbutæ tot rubris coloribus de-  
picta apparent belli insignia. Fe-  
ralem coenam! in qua senes ipsi sua  
sibi sunt silicernia, qui ardentis  
stomachi calore decocti in ipso  
Sarcophago sortiuntur rogi, &  
flammas experiuntur in ipso gelu  
sepulchri; ubi teneri infantes ute-  
ro nuper prodeuntes, infausto o-  
mine in alvum & viscera revertun-  
tur, quæque tenella moles haud ita  
pridem

pridem materno sanguine concre-  
 ta erat, circulo illius naturalis, quo  
 sanguis per venas circumbeat dissi-  
 mili, in sanguinem convertitur in-  
 imicum: ubi casta virgo, quæ belli  
 periculis superstes impuros adul-  
 teri refugiebat amplexus, in ar-  
 ctiores rapitur, & intimo conditur  
 adulteri pectore, quæque victoris  
 libidini cedere noluit, gulæ tamen  
 istiusmodi cogitur invita satisfacis-  
 se. Jam populum Romamum Car-  
 thaginenses lupi prædantur, quo-  
 rum majores humanior fera uberi-  
 bus admetis aluit, & Romani in  
 eodem ferarum genere barbaram  
 sevitiâ experiuntur, in quo gemi-  
 ni fratres primitus experti sunt  
 tutelam. Miror singularem <sup>usque</sup> ~~usque~~ <sup>rationem</sup> ~~rationem~~, ut lupi in homines  
 migrantes, formâ magis, moribus  
 minus pristinam humanitatem ex-  
 primant, pudetque bruti rapacis  
 animam è pectoribus humanis fe-  
 ritatem plusquam nativam con-  
 traxisse.

traxisse. Suis inter feras parcitur  
speciebus, quæque animalia gene-  
ris proximitate conjuncta sunt;  
horrent tam arctis connecti vincu-  
lis, ut in unum idemque corpus  
coalescant. Cognatæ inter serpentes  
maculæ criminum labe vacant, quæ  
raptum & vim provocent, & mini-  
mi serpentis virus antidotum sat  
fortè extat in maximi venenum:  
Quod si Pœnus sanguis nonnisi Ro-  
mani mixturâ nobilitari poterit,  
en vivas virgines, quæ in lecti con-  
jugalis societatem admissæ prolem  
Carthagini numerosam pariturae  
sunt. Interea illo more barbaro  
supersedeatis, quo non Romani,  
sed Sarmatæ evaditis, & pectora  
vestra, quæ tot Marti templa dicantur,  
in foetida, qualia in templis  
videmus, degenerant sepulchra;  
ipsique vos armaturâ ære conflatâ  
circumquaque induti, tot fusiles  
videmini intra vos sepulcorum sta-  
tuz, & monumenta. Jam verò cu-  
da

da humido stomachi calore suba-  
 ctâ caro vegetari incipit, & genui-  
 nâ transmigratione in pristinum  
 corpus formari; infantes hostes in-  
 tra vestra nascuntur viscera, qui-  
 bus enutriendis lac quale huic par-  
 tui suffecerit, stomachi chylus mi-  
 nistrat. Difficile erit vobis hos in-  
 testinos hostes debellare, quorum  
 arcem prius expugnare non pote-  
 ritis, quàm vestra effodiat viscera,  
 nec prius congredi quàm per pro-  
 pria pectora ad pugnam aditum pa-  
 tesfaciat. In famem malè consu-  
 luisti (Hannibal) carnes humanas  
 depascendas instituendo, cum sic  
 nova hostium proles intus suore-  
 scens ampliore poscat cibi appa-  
 ratum, & militum tuorum quisque  
 numero intra viscera sua latente  
 mensis stipatus accumbat. Quid o-  
 pus est tam ferali postarum phum  
 victu? an credibile sit te vinocis  
 potuisse, victis autem cibaria non  
 potuisse eripere? En! armenta per  
 campos

campos à te depopulatos vagantia  
tristi mugitu te dominum salu-  
tant, macella caesis ibi à te ipsis la-  
neonibus in vestram dirionem re-  
diguntur, & cultra maetandis ani-  
malibus idonea vestri ensis agno-  
scunt potentius imperium. Agri in-  
colarum sanguine pinguescentes  
messem vobis spondent duplica-  
tam, ipsique Agricolaë sulcis suis  
sepulti in segetem vobis uberri-  
mam confurgant. Eodem redit,  
utrum hostium gladio, an vomere  
terræ viscera proscindatis, cum  
non minus vobis ubertas ex ipsa  
strage proventura sit, quàm aliis  
è cultura. Quid est ergo ut bel-  
lum gerentès famem metuatís, cum  
sic qualibet pugna messem secum  
afferat, & tot adsint autumní,  
quot prælia gerantur. Benigni-  
orem celi influxum, Gyantium  
more, armis, non precibus expu-  
gnatis, quoties largos sanguinis  
imbres effunditis, & enses vestri,  
dum

dum hostes metunt, in tot falces  
verti videntur, quæ futuræ mes-  
sis omina simul sunt & instrumen-  
ta. Sic liceat vobis carnibus hu-  
manis depasci, postquam alnæ  
Cereris utero in aristas renascan-  
tur, & genuino fornacis calore in  
panem coalescant, iis verò post  
partam victoriam carnibus vesci,  
ad quas comedendas agrè quempia-  
m coegerit longa obsidionis ine-  
dia, hoc est, milites, cùm triumphi  
deliciis frui debeant, ad extremas  
belli miseras damnare, & eam ca-  
lamitatem liberè subire, quam pe-  
nè incredibile est quempiam è fati  
necessitate subiturum. Quid quod  
hujusmodi consilium incassum ce-  
dere necesse sit, cùm si premente  
inediâ vincere non possitis, dee-  
runt victi, quos poteritis comedere:  
si possitis vincere, haud erit opus  
ut victis depascamini, aut omni-  
no de victu sitis solliciti. Milites  
gladiis cincti sibimet præstare pos-  
sint

sint lanceonum vices, nec arte coquinarîa indigeant, quippe fames iterando contracta optimum ministrat condimentum. Taurica Dianæ ara, ut ferunt, carnibus humanis depasci flagitium esse vetat; quia in victimas cedunt tam ob propria quàm aliena delicta superis litantes. Advena mandandus tantùm cum solenniore pompâ ad funus suum ipse superstes procedit, altare pro rogo sortitus, exequiarum sumptu vivus fruitur, & inter tales flammâs expirare gestit, quâlibus olim intus agitante Deo incallescere consuevit. Gloriatur se Microcosmum interitu suo mundi majoris exitum prælagire, & iisdem ardere flammis, quibus universa tum coeli tum terræ machina in cineres tandem redigenda sit. Tu verò (Hannibal) carnes humanas non altari, sed mensis imponi jubes, pietatem non promoves, sed crudelitatem, & sævitiam, qualem nullæ unquam expurgare flammæ, nulla expiare altaria poterint.



runt. Tandem (Judices) à Dianæ aris ad vestras confugio, vota facturus, ut qui contra barbari ducis sævitiam pro virili meâ, quali, quali, huc usq; peroravi, summam (quali nobis opus est) apud vos omnes experiar humanitatem.

---

*Syphacis Victi conjugem Sophonisbam connubio sibi jungit Masinissa Victor. Defenditur.*

**S**I quid crudelis in captos confuleret Masinissa, (quod quidem Victori, ut nôstis, fas erat) esset forsan unde pro rostris prodeat defensor dubius; Jam verò summâ ducis indulgentiâ, hoc unum sibi perorandum reliquit, Victori ut liceat Clementiam Amplecti, qui ferire potuit. Captivos inter Regis ad gentes pocubuit Sophonisba, aliter nunc atque alibi indulgendum; Vitâ non satis est & Libertate donâsse, virorum illud



illud est, & milirum misereri, huic se-  
xui mitius parcendum: In fœminas si  
velis clementiù, consultum, frustra  
gloriaris quòd non interficias, Occi-  
dis nisi Amas. Carceres certè, & Ca-  
tenas evitasse se fortes gaudent; con-  
tractas frontes, duriores paulo minas,  
has illæ Catenas, hos illæ Carceres  
timent. siste ergo gemitus Regina,  
dux inquit: occisos si lugeas cives,  
meis imperes, si urbium excidia, mea  
Regna vides: adeò nihil perdidisse te  
senties, præter has lachrymas, hisce  
ego te labris premam, hisce brachiis  
amplexus veteres, & delicias spondeo,  
en hic maritum, en hic Syphacem,  
nisi quod vinci nequeat. Me Duce  
hostes, aut superatos se non sentiant,  
aut sentientes gaudeant, hâc arte æ-  
quâ fronte Laucus, captivum & Vi-  
ctorem unâ intuetur, adeò in Conju-  
ge saltem triumphat Syphax, & mag-  
nâ sui parte Victor est. Non ea ubi-  
que est ferri clementia, quod Viros  
minatur, in Uxores emollescit, & U-  
nico

nico in sexu hæret ruina. Mulieres  
 spiculis impares imprecationes vi-  
 brant, votisque, quibus solis valent,  
 è longinquo feriunt. Hinc pares in il-  
 las iræ, stragèsque pares, adeò ubi  
 Vires non possumus Odia punimus.  
 Sed is Rex erat, violari animos &  
 fortitudinem ratus ubi impunè gras-  
 setur, armatus sit inquit quem ego  
 oderim.

Sunt quidem, qui ruptis mænibus  
 & urbe captâ bellum in Matronas &  
 Virgines parant, & cæsis hostibus in  
 Pudicitiam sæviunt. Isti non militum  
 faciunt sed Mæchorum exercitum,  
 nec Castra ponunt, sed Lupanaris,  
 Martémq; in Priapo adorantes, nus-  
 quam belli mirantur Numen nisi  
 cum Venere deprehensum. Talem  
 dox noster horret militiam, neque  
 enim in castra descendit Armatus Le-  
 no, aut ferro accinctus est ut fortius  
 lasciviret. Non is præceptus amor Re-  
 gem, aut temerarius agit ardor, pe-  
 ractis ritibus, sacrisque Templis Cap-

tivam

rivam consolatur Innocens. Qualem ego ( inquit ) fugavi ducem, Te Martem testor, vicisse pudet eum, misérias ferre qui solus non potest. Si casu Syphax serió stupeas tuo, Te unum accingas, ad lachrymarum decus, & dolentis meritum, & sic Toto fruaré planctu. Uxorem sordet deputare suspirium, & Vicario gemitu dolere. Reddi vero tuam, reddi vis conjugem; virum impudentem! quid à me majus imperares si vicisses, si ideo uxorem, quia Tua sit, postules, cur non & Regna petis? hæc etiam olim Tua. Sed ista omnia penes me sunt, astante Victoriâ & Teste Lauro. Operæ pretium est expectare (Judices) donec occisos numeranti cives, quos interfeci, videat Rapuisse Milites, & de tot animarum Latrocinio incuser. Vos forissimi Commilitones, ad vicinam urbem undique palantes, quod cuique libuit securi depræda-

ti fuistis, nemo vestrum qua  
lege præda, quo jure rogatus, satis  
juris erat possedisse. Spolia hæc e-  
go una, vix salva, quâ acquisivi fa-  
ma tueor, sed Syphaci in majus in-  
notescet me quoque mercedem  
manere, nè se Gratuitò superatum  
jactet. Quid quòd data fide, & tori  
consortio tibi destinetur? has ego  
Ceremonias Vici, & inter hostes  
connubia superavi. Non ego jam  
quæro cujus olim fuerit, quemcun-  
que maritum desponsatum habuit,  
Capta, Victoris est. Quicquid lata  
maturârunt prædia Vincentis mes-  
sis est; foras Cererem, domi gazas  
deprædamus, quin & ipsa conjux  
inter formosam tantum Supelledi-  
lem numeranda. Crede mihi, non  
ita duratura nuptiarum vincula,  
non ita sempiterna res Conjux,  
hæc omnia ditionis facta alienæ ti-  
bi pereunt, Uxorque quoties capi-  
ta Virgo fit.

*Patri in bello abscinduntur manus,  
reversus uxorem in adulterio de-  
prehendit, filium jabet Adulteram  
occidat, nolentem abdicat; defen-  
ditur Pater.*

**N**ON ego (Judices) vicariâ ul-  
tione, & deputatâ vindictâ o-  
lim gaudebam, acies testor, quibus  
mediis interfui notissimus vestri,  
& Rei publicæ Assertor. Sed qui  
terrorem hostibus immisi, jam  
impudicæ sum uxori impar, sola  
me poterant Adulteria superare.  
At quamvis dextra mihi deficiat,  
superesse legibus spero manus,  
nemo hostium Justitiam obtrun-  
cavit, nemo Decretis nervos ab-  
scidit. Si mihi absenti violeatur  
thalamus, si inimicos à vobis in acie  
propulsanti hostem in toro foveat  
conjux, aliquem certè futurum spe-  
ro, qui viriis bellum inferre velit,  
& de Adulteriis triumphaturus est.

Lege cautum est, hæc scelera morte plectantur: ideone verò hæc nostra conjux evasura est, quia castigandæ adulteræ ipse non valeam? Illa Judices ( deficientibus mihi manibus ) punienda lascivia, non enim quia ipse dextrâ caream fit Conjux innocens, nec ex nostro infortunio casta est. Si ideo inultum hoc facinus ferendum, quia ipse rependendo non sim, tum mea infirmitas injuriarum receptaculum simul & prætextus futura est, & legitimus populo fiat Adulterium, quoties maritus fortior Mæchus est. Hæc lege nemo uxorem ducturus est nisi Robustissimus quisque, & inviolati connubii pudicitia non Castitatem penes sed Lacertos fuerit. Idem hinc in cæteris criminibus eventus, nam cædes vobis grassabitur frequens, quia Cadaver ad suum non valet ulciscendum homicidium, Cineresque ad vindictam impares. Celler

ler pedibus, claudis furtum illaturus est, opésque non possidentis dominio, sed rapientis agilitati subduntur, idem erit Currere & Ditescere. Hæc vos domestica manent incommoda, majora foris. Quem hæc vestra vobis otia, salutemque vestram suo credatis dispendio mercari, ut secura suæ conjugii præbeat adulteria? Alia me in tot pericula, alia in hostes rapuit fiducia; sic enim mecum exiurus, contingat (inquam) quicquid in bello queat, de uxore securus sum, sin minus contingat tamen, hæc membra lacerent, hæc manus abscindant, redeunti nunquam dextra defuerit, dum superest filius. Jam verò (Judices) post tot discrimina, post ereptas manus, hæc ultro miserum querela premit, quod non & oculos perdiderim. Dii boni! quid ego mali merui, cur non in bello totus perirem? Non reseratis foribus occludunt

K 3      redeunti

redeunti facinus, multum veritine non deprehendantur; Non me presentem, non læsi thalami reverentiam morantur, adhuc decumbunt ut diu rei sint, & crimine fruantur. Quam tuta sibi dant invicem basia, ita me composito intuentes vultu quasi Ipse deprehendar. Videre hoc piget, & non ulcisci; aut manus mihi dentur, aut eruantur oculi. Post infinita discrimina, post utriusque manus dispendia, adhuc victor, adhuc fallax evasi, adeo nè Truncus quidem miser fieri, nisi domi poteram. Sed hoc ego ulciscar facinus, tum ferrum mihi, tunc arma quaero, sed heu misero etiam & dextra quaerenda est. Quid faciam? indulgere jam vellem sed deest patientia; ulcisci cupio, sed deficiunt manus; solus ego ex omnibus matris, nec adulterii vindictæ par sum, nec indulgentia: O me felicem, si vel brevi siem qui olim fui! Nemo castam

invenit



nam carius dilexit, nemo impudicam potuit fortius castigare; casta mihi conjux vel impudica contingat, modo integer forem sed tandem filium accerso, (nec adhuc adulter timuit, dicturus scilicet, ego & illum genui) adulteros occidas inquam, stat ille immotus, hei mihi & filio manus desunt. Stringe(inquam) ferrum, saepe ego in aciem processi, hoc esto certamen tuum. Non est ut te in itinera componas, famamque procul remotam sitias, te inter Lares hostes provocant, futurus es domi victor. Quid ita tremis? quid ita lenta in manibus haeret ultio? si Te parentis reverentia, si inane nomen [Mater] deterreat, haec insignia cum pudicitia succumbunt, nec etiam Parricida est qui Adulteram occiderit. Sed jam impune surgunt Adulteri, nec lectos suos securius dimittunt, qui innocentes agunt fomnos, & castissimas noctes.

Nulla queruntur exeuntes vuln-  
 ra, nullos pugnos, quasi vindictæ  
 faris sit adulteris illatum quòd ex-  
 citâssem. Ibi vehementius pau-  
 lò ad filium curro, minis, preci-  
 bus obtestor, nihil ago, eodem  
 successu ad ferrum properavi. En  
 (inquam) fili mihi manus abscin-  
 duntur, nullâne erit re conjux  
 manca nisi pudicitia. Quid plu-  
 ra? Gnatum istum meritò abdi-  
 co; Haud viri fortis & militis pro-  
 les censendus est, qui inermes  
 non potest occidere.

---

*Cæsarem uero, tamen timeo,*

vide p. 39. Cæsarem cum Amycla de  
 Illius metu expostulantem.

**A**N non timetis (Auditores)  
 cum Cæsar periclitetur? Cum  
 illum quem non Gallia, vix or-  
 bis Romanus nuper ceperat, par-  
 vo clausum Navigio audiat? quod

quod licet gubernare non possit,  
summam rerum potestatem sibi  
non dubitat polliceri. Lauream;  
& fasces tum cogitat, cum qui-  
libet ventorum flatus, quæ iher  
rupes, & aquarum Cumulus casti-  
gare vota videantur. Somnia, &  
promissum matris terra Concubi-  
tum non excutit animo, cum vim  
Fatis etiam latura sit tempestas.  
Deponere metum iuber, pro ma-  
gis periculosam ventis sequita-  
tem! Casarem inquit vehis, agno-  
sco, sed & adhuc somniantem. Mo-  
rientium libera sunt verba, Tenu-  
isque Nauta Casarem possunt uli-  
mo spiritum objurgare, non uest  
quippe intus secundo timori locus;  
tortus ex procella membris, horreoq;  
adum est, & saluti nostræ stridore  
venti jam dudum conclamant.  
Soli sumus, nullus Nautarum, stre-  
pitus, qui cum Gauri cœta in  
mare verberantis contendat. Nec  
cognoscas quàm destitui nimis,

nec Dii comitantur. Crede magis ab Illis, quam a terra distamus. Ipsa Venus Juliæ gentis Mater à te, & Nativo Ponto Nubibus subducitur, & Ledæi Fratres non jam alternâ nocte, sed eâdem simul caligine extincti sunt, & post hanc in Deos, & Sydera violentiam, non timere jubes? Non de parvis Cæsar sollicitus sum, sed de genere Humano, sed de Mundi Compagine: Non metuo demergi, en. hæc qua jactamur Inaqua non minus terra mox erit, & Cælum. In chaos volvimur, haud naufragium. Urget & tui lethi metus, obscure peribis Cæsar: nulla vulnera nobilem emittent animam: non te longus sequetur Ordo Cadaverum, aberit illa mortis Pompa, sine strage cades, sine cruore, sine teste. Non in exercitus tui, nedum in Astrorum conspectu pereundum test. In tenebrosam mortis Dominum adhuc vivi devoluti sumus;

mus; nox solem, procella Lunam  
deduxit, nec unâ jam obruimur  
Caligine, & si quandoque benigniore  
Fulguris luce comburantur  
oculi, quid aliud videmus quam Fasti  
certitudinem, mortesque quolibet  
fluctu superbe obequitantes;  
& quis mihi dabit ut non timeam?  
superi? at illi quid hic agitur non  
vident, aut si videant, forsân adjuvare  
non possunt. Crede pro  
Diis ipsis pie sollicitus sum: An  
verò Cæsar proteget? Non eadem  
pelagi, quæ Campi discrimina  
sunt, non hic Fortitudo, non  
audacia præstatur iorem; nec cum  
Pompeio, sed cum Cælo res est,  
cum Cælo novum mare diffundente.  
En Cymba laxis laterum  
Compagibus non minus emittit  
aquæ, quam recipit, & ne ever-  
tatur hoc solum præstat, quod  
absorberi jamjam credamus. Non  
tot tibi (Rector Aquarum) ad  
miseros nos homunciones obru-

endos instrumentis opus est; exiguae Naviculæ submersioni, sine scopulis, sine ventis, & oceano, Nimbis sufficeret. Et ubi promissa tua Cæsar, quum adhuc Casam tenui suffultam juncos concuteres? quid proderit aurea illa spes quam dudum concepi, quum dulcius palpebrarum conjugium graves panes detinebat oculos, jam nunquam nisi æterna nocte occcludendos. Eheu pro opibus omnibus unicam si possis mihi præstes salutem, at non potes, Ille fluctuum congregientium fragor reclamation, quod non possis. Magno a salute distamus intervallo, at quanto nescimus, est & hoc timendum. Heu quæ nos habet Regio, quis orbis? Iratum, simul, & Ignotum patimur Neptunum, Incertus nobis locus est, at spei nullus. Jam Montes aquarum scandimus, mox in convalles præcipitamus. Adeo Neptunus  
cum

eum Fratribus suis sua miscuit imperia , ut in cujus finis diuione non constet. At ubicunque finis hoc constat , in Exitium nostrum Cælum mare , & Inferos conspirasse. Et nunc securum esse iubes ? Deos quisquis neque punientes metuit , contemnit. Tu Cæsar , Iram Jovis non vereris , etiam Fulminantis ? Humilem forsân haud curas vocem , sed audi increpantem tonitrus mugitum : Sic , sic Irata loquuntur Numina ; Fatere Cæsar , nonnè falsus sudor artus percurrens , magis ipsis fluctibus abluit animam ? an non erectæ rigescunt comæ , laureâ suâ jam destituta ? Classicum nunc , & Tubas non audis , nec te Gradivus alloquitur , sed Tonans. En quam horribili luce navicula de cælo tangitur ! videntur Ignis perrumpens fulmen clangat incensis alis , & effervescente mergatur voragine ! nec Cælo suo pepercerunt superi , & Cæsari

Cæsari parcent? Et quid jam vi-  
 disti non timendum? Hanc tibi  
 vivendi spem an fluctus præbue-  
 runt? Illi certe vesano impetu  
 omnes in unam feruntur Cym-  
 bam. An te superis dilectum cre-  
 dam? non es, Romam testor, &  
 Capitolium, Augustam Illam De-  
 orum sedem, cui tu vim intuli-  
 sti; testor abruptas has, & rapidas  
 ventorum periodos, & ipsam hanc  
 tui securitatem. Juste perimus,  
 nec quod obruamur Casus est, sed  
 vindicta. Me infelicem! Procellam  
 timui, & tamen aliam magis timen-  
 dam in Cymbam recepi, securum  
 esse jubes quia Cæsarem venio, at  
 turbo Cæsar est. Tace fortunam tu-  
 am, majora nos premunt numina,  
 Roma, & Libertas. Nolite credere  
 nunquam fore Infelicem; fuit &  
 Foelix Pompeius: Ille vero, qui ad  
 solis utramq; domum victricia signa  
 circumtulit, hinc Hispaniâ in Fide  
 servata, inde in patriis victoriis,  
 quot



quot nec populos esse prius creditum est, per triumphatum a se mare lacerâ navicula, & penitus quali nunc tu Cæsar, fugiebat. Desine ulterius prospera sperare, en satis in venales fociorum animas sævisti, Barbarum Romanumque sanguinem indistincto diffundens gurgite, cædis jam plenus es, nec est quo ultra tendat lassata victoria. Abundè felix es, & ad victimam saginatus; jam fortunæ methodo cadendum est; cacumen attingit Rotæ quisquis Pompeium vel semel fugaverit. Sed diffracta fugiunt Nubila, Diēsque se paulatim ostendit, & cum die terra, Exerunt nubibus capita, & crescere videntur Promontoria; subsidunt insaniâ suâ jam lassati fluctus, fremitum ponunt venti, & in conspectu portus est. Adhuc tamen pro Cæsare nostro solicius sum, frustra scilicet nubes fugatæ sunt, nisi & vos sereno vultu appulsum gratule-

gratulemini: Vos ab undis suscipi-  
te, & sic etiam à flammis tutus e-  
rit: aliter in hoc solùm Naufragi-  
um evasit, ut Martyrio periret.

---

*Supplementum Novissimum.*

---

# Epistolæ

**Petentes GRATIAM, &  
FAVOREM.**

---

**C**um jamdiu nimio sole, divino-  
que Regiæ Majestatis influxu  
frueremur, superest (Vir Reveren-  
de) ut Tuum usque imploremus; &  
quidem optimis auspiciis tan æ  
Magnatum & Aulicorum pompa  
succedat iste gradus nostri honor à  
Te deferendus. Nimirum hic verus  
est Academiæ splendor; quo post

tot annorum labores foeliciter exornamur. Dedignantur enim virtutes suum mutuari fulgorem, annuâsque curas, & lucubrationes ipse literarum progressus compensar. Vos autem in eo maximè alios antecellitis, quòd tantum egregiæ vestræ animi dotes vobis dignum cedant in præmium. Nos igitur nullam agnoscimus lucem nisi à vobis reflexam, & quò propriùs in ambiendo gradu ad vos accedimus, eò magis splendorem à vobis acceptum referimus.

---

*Colendissime Vir,*

**Q**uàm singularis bonitas tua sit, quàm tibi propria & quasi à naturâ insita magnificentia, abundè ex eo constar, quòd sponte à te profluant beneficia. Non enim mihi nuper opus erat blandis Rhetorices lenociniis tuum favorem evocâsse, aut importuno nimis obsequio

quid à te extorsisse beneficium. Facilem ipse & exporrectam mihi præbuiſti frontem, quem etiam meritis diffusum ſuis, & timidè hærentem ultrò accerſiviſti, ita ut verius mihi invenisse, quàm quæſiſſe Mecænatem videar. Fœcunda aded èſt tua munificentia, ut ſua gemenet dona, & manu tuâ miſſum feſtinans beneficium motu creſcit ſuo, & grato impetu penitus noſtro ſeſe perſtori imprimat. Magni equidem à me æſtimatur, ſemperque magni habebitur, quòd in me nuper contuliſti munus, cui utique æquale eſt nihil, niſi tuus ille amor, qui & ipſum dedit; illud ſanè me locupletem reddidit. Hic, quòd majus eſt, me ingratum eſſet non ſinet.

---

**Q**uanta futura eſt Aedis hujus ſcòl creſcens indies gloria (Viri Reverendiſſimi) facile diviner, qui vos videat tam claros Præſides,

des, quippe non tam hîc altamuro-  
rum, quàm divinam illam ingenii ve-  
stri celsitudinem stupemus, meritò-  
que vos Capita vocari dicimus qui  
tam nobiles soletis impertire influ-  
xus, per totum meantes corpus,  
eâque sustentantes vastam molem,  
quæ ablata illâ blandâ vi deniquè  
labesceret. Hinc est quòd ad li-  
men vestrum læti procumbimus,  
eâque tot olim accepta beneficia  
spes nostras laxas esse jubent, gra-  
tùmque illum à vobis rogare, quò  
Socios nuper decorastis, nec nos  
medios ferè inter Triumphos labi-  
finatis, & ad Aliorum pallefcere  
plausus; Unumquemque enim è  
vestro numero quasi alterum Jovem  
suspiciamus, magnum simul sydos,  
& in inferiora amicum, eâque no-  
lumus destitui blandâ luce, cujus vi  
omnes alii solent vigere.

Priori

**P**Riori anno, cūm Ædi huic pro tempore valedicerem, non sine insigni Tui favoris testimonio abire mihi videbar, qui Phœbi instar non proceras solum arbores, aut fecundas vites, sed parvulam quamque herbam Tuo foves benigniore influxu, & ad humillima descendere non dedignaris. Hinc nemo mihi tam propè, tam proculque est: adeò ut quisquis altitudinem Tuam metiatur immanem cernat distantiam, quisquis beneficia tua æstimet, fateatur necesse est nil tam diffitum, tam remotum esse, quò calor ille vitalis, & lumen jucundum, quod ubique spargis, non possit penetrare. Gratulor itaque fortunæ meæ, quam prosperam hæcenus, & facilem sensi, talémque adhuc futuram non contemnendo ab omine auguror, cūm apud tuas Aras litaturum memet iterum conspiciam, cujus tantum serenissimi vultus influxum denudò petimus, & candorem iteratum.

Ad

Ad Te quod attinet, Vir Reverendissime, virtutem tuam venerari non satis possum, qui tantâ es erga omnes benignitate, ut licet sæpius meminervis Te esse mortalem, ea tamen facis, quæ immortalitatem merentur, quam Tibi optare non erit alienum. Cui voto cum tua merita respondent, liceat huic Ecclesiæ tantam felicitatem, mihi tantum Mæcenatem gratulari.

**M** Agnâ cum omnium lætitiâ (Vir insignissime) in atria, hospitia, reliquaque hujus ædis privilegia, atque emolumenta restitutus es: restat solum ut ego pauperculus Clienſ: Bibliothecæ clavem tibi exhibeam, ut tibi qui tot personis aditum ad literas dedisti, ego aditum ad libros humillimè apertam. Non id solum obtinere me spero, sed ut ipse, qui libros (Musarum instrumenta) à situ, & pulvere custodio,

custodio, aditum etiam aliquem ad  
favorem tuum adepturum me spe-  
rem.

---

**Q**UOD magnis licet devincti bene-  
ficiis ad limen tuum trepidi pro-  
cumbimus, facit & imbecillitatis no-  
stræ & dignitatis vestræ ratio, uti  
adventante Numine fas est semper  
colentes turbari. Non solum Gentium  
mos, sed ipsa ratio nos edocuit,  
ut ad sacra nonnisi reverenter acce-  
damus, gratiorque æstimandus est iste  
horror, qui pio cordisque ac oculo-  
rum tremore divinum aliquid præ-  
sens fatetur, ac coram populo dum  
adorat etiam esse facit. At vel à cau-  
sæ propter quas Te coli fas est, (Vir  
Colende,) non à potentia tantum  
verum etiam à Clementiæ tuæ vi-  
sumendæ sunt, & ita quidem Jovem,  
Deorum summum vocare solemus,  
non tantum quod magnum sydes,  
sed quod etiam amicum Terris illu-



et: sic à nobis summo utrinque ob-  
sequio dignus es, cum quòd Tuorum  
votis supremus obfistere possis, cum  
quòd æquis benignus nobis obfistat.  
Hinc est quòd Candorem tuum in-  
terpellare ausi sumus, ut peregrin-  
andi gratiâ detrahere liceat vexa-  
tam diu rogant, consumptam pene  
lucernam, extinguere, viresque tuas  
è longinquo paulisper experiri: hoc  
enim Tuorum utrobique fatum est,  
ut quanquam alio sub Sole à coelo-  
rum vi vivere credantur, dicantur  
tamen semper per Tuam vigere.

I Ntar rivulorum angusto admo-  
cùm canali in patentem Oceani  
sinum delabentium, ad Te (Vir  
Reverendissime) humiliter accedi-  
mus, ut pleno tui favoris æstu pro-  
fundiores in artibus semitas eruamus,  
& magnificentiâ tuâ altiori gradu  
donati, utquam aucta flumina, sus-  
cipiendæ scientiarum navi nosmet  
iplos

iplos magis idoneos præstemus  
 Omnes quos accipimus honores,  
 vobis totos debemus, & ut Pro-  
 ceres benignâ Imperatoris voce no-  
 biles audiunt, ita nos vestris ditati  
 suffragiis quasi Magnates Aca-  
 demici evadimus. Quantum Ma-  
 ter nostra Academia, quantum  
 Anglia, quantum denique orbis  
 universus tuæ debeat Vigilantiæ,  
 effari nequimus, sed uti Mystæ sa-  
 cra sua venerando silentio peragunt,  
 nos etiam æterna virtutis tuæ mo-  
 numenta, quæ exornare nequimus,  
 cum admiratione saltem intuebi-  
 mur.

---

**D** Um ad alios, tanquam privatos  
 tantum, Patronos supplices ac-  
 cedimus, Te (vir Reverendissime)  
 ut ipsius Ecclesiæ nostræ Ornamen-  
 tum summi & Tutelam, & suspici-  
 mus, & veneramur. Ad Te nempe  
 tanquam ad Præsidium, Asylum-  
 que,

quæ se recipiunt ipsi mores, per  
 licentiam dudum & barbariem an-  
 tiquatam, Teque demum felicissimo  
 Instauratore renovari gestiunt, &  
 reviviscere: Gratiam itaque à Te  
 jam petituri quas ad Judicem  
 confugimus, non nostrum non saliter  
 quam ipsius veritatis, iurisque per-  
 petui & vindicem & patronum.  
 A Te nempe dari ipse Magistra-  
 lis ambit gradus, nec aliâ ratione  
 sperat, vel nobis placere, quam  
 quod à Te concedatur.

**D**Eseruit olim Cælestes latices  
 Deorum Patrum, & soliumque  
 suum aliquantisper saltem Tonan-  
 ti placuit in humilem casam com-  
 mutare. Exiguâ adesse rebus Jo-  
 vi semel adeo vacabat, contentus-  
 que modico pepu, neglecto Ner-  
 dare, (etiam cum senex esset)

L

denuò

denuò ad nūcēs redire. Quod in-  
 rogatus præstare, non dedignatus  
 est cœli Deus, speramus Temet  
 oratum non negare. Nos siqui-  
 dem pro Tenuitatis nostræ pe-  
 nuria auribus vestris epulas pa-  
 ramus, quod si Deos imitari li-  
 bitum est, aut cum Alexandro  
 suum vestram aquâ comprimere,  
 Rusticæ licet sint, Convivâ no-  
 bili carere non possunt nostræ da-  
 pes. Non si sumus (Mecenas)  
 qui otium aut ignaviam scapta-  
 mus, nèque adeò placidis defa-  
 tigati studiis, ut nihil agere cu-  
 peremus; Ambitioni, quæso, ig-  
 noscas nostræ ad majora contem-  
 denti studia, summa nobis requies  
 est sublimis labor, & cuicumque  
 sua variare studia concessum est,  
 refocillatur quidem, & tamen  
 laborat. Invenimus itaque co-  
 gnare nos, fide magis est, regi-  
 re piaculum; nec enim nostræ  
 (Cicero) vultu nunc multo speramus

speramus intermitteri curas, sed  
tantum feliciores fieri.

**N**ON dubium mihi & incer-  
tum videor appellare Mecæ-  
natem, sed Patrocinium ejus ob-  
testor, Cujus Genium noto huc  
usque candore propitium sene-  
rim. Ecce enim immaturum sur-  
culum, Cui ut illud contigit foe-  
licitatis, nobilioris loci geniale  
coelum hausisse, ita & hoc solatii  
manu etiam Tuâ avelli. Elapsam  
Matris Westminsteriensis gremio  
in Academiæ patentelam adopta-  
re curasti, ubi melioris virilisque  
natalitii felicitatem jactaverim.  
Plantam, quam Ipse transtulisti  
consummatâ spero indulgentiâ e-  
nutriveris, & Cui Penates indulsi-  
sti, ipse etiam & Numen Tutelare  
accedas. Hanc precor beneficiis  
Tuis solennem addas Coronidem

ut qui Tibi inferrum debeam No-  
men, debeam etiam & Nominis  
patrocinium.

---

*Benevola convalescentis Amici re-  
salutatio.*

**N**uper ( Reverende Vir ) diu  
vitâ vivere ferè desperavi, cum  
primùm rutilam evomere animam  
inceperim, nec mihi persuadere  
poteram me longè à morte remo-  
veri, qui jam inter silentes nume-  
rabar: at postquam me visere dig-  
natus es, bonoque animo esse jus-  
seris, statim mihi visus sum con-  
valescere, infirmum pectus meum  
verba tua confirmabant, & simul  
atque voces tuas hauserim, for-  
tius spirabant pulmones mei, &  
accepto oris tui spiritu magis  
quàm æthereâ vescebar aurâ. Ipsa  
mihi præterita jam placet ægri-  
tudo, cum in mentem veniat Te  
illam

illam præsentia Tuâ nuper hono-  
 rasse: pro quo insigni beneficio  
 gratias acturus venio, at tanto of-  
 ficio me non minus impareū esse  
 sentio receptâ jam valetudine,  
 quàm dum nuper ægrotabam; ta-  
 citus enim adhuc resto, & silenti-  
 um, quod prius mea suadebat in-  
 firmitas, jam mihi humanitatis  
 Tuæ imponit magnitudo. Bene  
 quidem est quòd tacere cogar, ubi  
 maximum eloquium non suffice-  
 ret, ubi solummodò periculum est  
 nè (dum satis multa loqui conarer)  
 silentium abrumperem & veniam.

A P P R O B A T I O

DAVIDIS JENKINS,

Jurifconsulti Clarissimi,  
superiori Editione improvidè  
omissa.

RICHARDO GARDINER,

*ubi loci degenti, DAVID JENKINS*  
*WINDESORIÆ in vinculis sub truci-*  
*culentâ Cromwelli Tyrannide,*  
S. P. D.

*Egregie Vir,*

**M**Unus tuum nuper per manus  
dilecti filii mei late accepi,  
ago tibi gratias quantas animo  
capere possum maximas. Μνημόσυνη  
Amici mei legi, relegi; est Ora-  
torium verè Specimen. Tu nihil  
moliris ineptè, præstitisti te Ora-  
torem dignum dignissimâ Acade-  
miâ, & quod majus est, præstitisti

te



te virum Probissimum; à veteri  
fide Deo & Regi debita non reces-  
sisti, rerum jacturam religioni,  
& fidei tuæ postposuisti. Durato-  
& rebus temet servato secundis.  
Cura ut valeas, & me commenda-  
tum habe Commensalibus tuis Fin-  
cheanis.

Tuus

22. Maii.

1656. Da. Jenkins.

### Responsum.

Viro integerrimo, pluribus Nominibus  
bonorando, DAVIDI JENKINS,  
Legum & Evangelii Assertori  
insignissima.

OXON. Maii. 22. 1656.

(Vir perillustis, Fidei, Legi, Regi  
nate.)

Litteras, quas mihi nudiustertius  
misti, eadem reverentia am-  
plexus sum, quæ alii solent Regi-

• um aliquod Diploma. Mutæ earundem apices in opusculum meum pridem editum tuum inspirant affectum, agrè dicam iudicium. Illic, opinor, ponis personam Judicis, induis Amici; quod candor laudat, rectus animi sensus forsan culpatur. Verùm enim verò, si aliquid doctrinæ, ac lepôris in lucubrationibus meis studiosa invenerit juvenus, agnosco me rivum esse, & à Donorum fonte accepisse. Herclè jamdiu obruissem te fasciis Epistolarum, si perturbationes, & violentiæ temporum formidinem quandam non incussissent. Siquidem passim prorepunt rumigeruli, qui etiam inscriptionibus intendunt litem, quare satius duxi maxum chartis subducere, quam stylo indulgere. Commensales nostri plurimùm te salutant, nomen tuum resonant, invictum animi robur admirantur, virtutem efferunt, prædicant constantiam. Ad me quod attinet,

attinet, incorrupti zeli tui gloriam  
 pergam æmulari, ut hinc in letho  
 lætissimus. Vale, & vige Fidelitatis  
 Columna, Æqui Bonique Tibicen,  
 atque fulcrum, & quod Titulos om-  
 nes superat, vincte Jeshu Christi.  
 Optimè nōsti effatum Salvatoris,  
*quisquis domum aut agros reliquerit*  
*mei nominis gratiā, is & in hoc ævo*  
*inter tot acerba centuplum accipiet,*  
*& in futuro vita fruetur sempiternā.*  
 Perstringam omnia Farnabii Pen-  
 tamerro, ut mihi videtur, vsque ad  
 Stupa composito,

*Meque ama, amaque mea, ut teque*  
*amo, amoque tua.*

Amicitia tuæ Cultor fidus,

RICHARDUS GARDINER.

L. 5      Supplemen-

## STRENÆ

## CIRCITER

Calendas JANVARIAS.

(salutar,  
**P**hoebus adest, terrâsque nova jam luce  
 Atq; triumphales pulchrior urget equos.  
 (annum,  
 Terga videns Janus dum faustum nunciat  
 Ora sibi queritur nō satis esse duo. (renda.  
 Nunc, si quando mihi, nunc munera grata so-  
 Vorâque pro Domino concipienda suo;  
 Extento vivas ævo, redeuntis & anni.  
 Prima dies vitæ sit quasi prima tuæ:  
 Non ego veloci labentis tempora gressu,  
 Néve queror celeres præteruisse dies.  
 Talia damna juvant, non vixit inuti'is anno,  
 Quem lux viventem viderit una tibi.

*In Nativitatem Christi.*

(phos,  
**M**Ystica nimirum sileat miracula Del-  
 victus dum a Pueri murus Apollo ja-  
 Sic Leo, qui terror sylvæ, cuiusq; furens (cetr  
 Echo regius reddere sæpe timer,  
 Tandem Cristari cum canis Alcis audit.  
 Hos fugit, & tacite, territus Antra petit.  
 Discimus ex Infante loqui, dum murus Apollo;  
 Hujus dum Interpretes, sicque ruina simul.

*In Nativitatem Christi.*

tempore Brumæ;  
**M**ittere dona dapes, atque aurum hoc  
 Nec vanas mittere ad cœli altaria flamma,  
 Cum virulo in fumos néve abicere preces.  
 Dum simul ingessit cœlū sua munera terris;  
 Et nil majus habens, se Deus inde dedit.  
 Quodq; cubile fuit, fabulū, Præsepia cunæ.  
 Hinc Agnus verè dicitur ille Dei.  
 Quod gratū ostendit lætis pastoribus astrū;  
 Pastorem populi se probat esse sui.  
 Cœlestesque domos adeo liquisse faceret,  
 Possit ut errantes jam revocare greges:

*In Festum Nativitatis.*

(ta tenella  
**P**ROdigium quale est! sobolem non nup-  
 Virgo, nec amissâ Virginitate, parit:  
 Mater fausta! uteris tali cui prole tumescit,  
 (um est.  
 Et Patrem, & Natum mox paritura fu-  
 (continet orbis,  
 Quem mare, nec cœlum, magnus neque  
 Vidimus humano ventre latere Deum;  
 (annis,  
 Matris & ipse suæ genitor, prior omnibus  
 Virgineos potuit sic habitare sinus.  
 Munera Chaldaei Tibi dant ingenia Reges,  
 (Deum.  
 Atque probant Genitum vel data thura  
 (antur,  
 En amor! ut vivant homines cœloque fru-  
 Devenit ad terram, sustinet atq; necem.)

---

**Q**Uàm invida felicitati meæ for-  
 tuna sit, Vir Dignissime, vel  
 exinde constat, quod nullum ha-  
 stenus admiserit observantiæ er-  
 ga Te meæ testimonium. Erumpo  
 igitur in matutinum Ave, festi-  
 nus

nus sanè, nè vel hoc ipsum ante-  
 vertant, nè in impiam me cogant  
 ingrati- tudinem, æstro suo perciti  
 Inquisitores, \* suo temu- An.-47.  
 lenta numine Comitia Fa-  
 natica. Quorum tam jejuna, tam  
 macilenta Religio est, ut in palli-  
 dam tota nuper intabuerit *Invidi-*  
*am.* Credamus vipeream carnem  
 (quâ solet Livor saginari) ipsam-  
 que primum (exeunte jam anno)  
 Serpentis candam, perversâ me-  
 thodo, comedisse. Testor novissi-  
 mum sententiæ feralis aculeum, ac  
 venenum : quo quidem affatus,  
 læsusque Ædis hujus Genius sacer,  
 omnem subito erigit incolam ; &  
 quod ancipiti nondum gladio non-  
 dum ferro valeamus, coram ipso  
 juramus ad Aram, Te stylo vindi-  
 catu- ros, & pugillaribus. Debito  
 interim Clientibus tuis re prose-  
 qui fas sit obsequio, quibus sacra  
 videris velut Epochæ ; à quo, ut  
 non sæculorum, Annorum tamen  
 Natalitia

Natalitia ordiemur, dierum auspicabimur Genethliaca; non novis temporum, non rerum vicibus, non Fastis antiquioribus, sed Tuæ dignitati translata pietate, famulantes. Recursantes Jani Calendas, non chartula minio notata, sed Tuus cultus ostendit, Annūque pandit; adeo vel ipse nobis ( quæ tuis olim iurget nominibus ) Dominus instans Ephemeridis.

**N**OVUM Tibi gratulaturus  
 Johannum, Vir Reverendissime, non mirum videri  
 debeat, si pudore ( quamvis & hic  
 tenuitatem meam testetur, pariter  
 & honestet ) perfundatur Clientus  
 tuus, impote quem extorsit virtutis  
 vestrae stupor, mihi quidem  
 semper summa visæ, nisi quod Tu  
 hanc, qui solus possit, magis usque  
 coneris excolere. Hoc no-

mine



mine effectum est, quòd Jani re-  
ditum tantâ Religione veneremur,  
ideò sanè grati, quòd Te  
nobis rursus ostendat; & sanè no-  
vum annum malo omine saluta-  
remus, nisi eum priùs auspiciis  
tuis insignitum videamur, quem  
tum solum faustum nobis futurum  
speramus, quando à Te ortum  
suum trahit. Liceat igitur nobis  
pro incolumitate vestrà gratias  
litare, ne minimam quidem expec-  
tare salutem possimus, nisi quam  
vestra priùs nobis præsagivit; sed si  
fortè peccavero, dum Tuæ Digni-  
tati reducem annum gratuler, no-  
va utinam semper crescat peccandi  
materia.

---

**A**ugusto licèt Minio Purpu-  
ratus hodie effulgeat Janus,  
Tuo tamen Nomine sacrationem  
multò celebramus lucem. Equo  
ergo pariaris animo, ut ex  
vultu

vultu tuo falciorem Anni decursum non vanus Augur prospectem. Strenas video Tibi vndequaque ingestas, & vel minimum gnaviter laborantem ut Tibi maximè placeat. Inter hosce sedula dicam, an molestæ Observantiæ Tumultus, quietem, quam Tibi exoptamus, etiam exoptando invidemus, ita quod in aliis affectus, in nobis gravaminis nomen induat. Te proinde qui Imperium pateris tuum, interque cætera Ædis onera, etiam & officiosas hæc chartas annumeres, festinantî docet ignoscere diligentia, etiam mea, qui honesto saltem animo pecco, & Favorem tuum ideò pertinaciùs ambio, quia toties expertus sum. Is mihi in Carceribus anni, is & in Metâ obstringat, ut dum idem mihi & labores suggeret, & coronet, dubius hæream falciùsne semper incipiam, an majori cum honore desinam.

*Supple.*

*Supplementum Novissimum.*

## CARMINA

## Dormitoria.

*In festum diem omnium Sanctorum.*

(astra,

**D**Ivos esse ferunt, quæ cælo cernimus,  
 Quamlibet & stellam, martyris esse  
 locum.

(æther,

Credimus & famæ, tot certò continet  
 Quot junctos potuit festa tenere dies.

Nec jam miramur Sanctorum quisq; seorsim

Dum colitur, somno tempora nulla dari,

Spargitur alma dies, sydas cum splendeat

unum,

Tum nox est quoties sydera plura micant,

Sit nox cum somno, votum concedite,

vivos

Relligio Sanctos nostra rogare finit.

En

( recumbunt:

**E**N terris maria ipsa, quasi inclinata  
Expectant requiem flumina & ipsa  
(suam

En simulant fessos curvata cacumina som-  
( nos,

Ipsa velut somno & pondere pressa suo.  
Ponderibus librata suis nutare videtur

Terra, quies certa est non abeuntis aqua:  
Pallida cœlorum demonstrat forma quietē,

Et pallor Lunam, & sydera nutus habet.

Omnia somnus habet, nobis atq. altior esset,

Digneris nutum si modò, Phœbe, tuum.

**E**xplicat æstivos radios Sol, ( agros  
Exurit, placidos sola dat umbra, dies.

Æstu Mulca calet, nimiusque inspirat  
Apollo,

Auspicia sed erit mitior ille tua.

Quin sol ipse potest somnus suadere videri,  
Luminibusq; diem dat calor, atque rapit.

Parnasso dormire datur, te dante soporem,  
Et magis in laudes Musa futura vigil.

Pieridas

(quiro;  
**P**leridas frustra Musas, Phæbumque re-  
 Votum pro somno respuit iste Deus.

(lympus,  
 Jus Majestatis vestræ haud invadet O-  
 Quodq; tuum nobis est dare, solus habes.  
 Morpheæ quid poscam? vercor nè sortè ro-  
 gatus

Intempestivas judicet esse preces.  
 Evigilet quicumq; mihi dat munera somni,  
 Somnum non res est somniculosa dare.  
 Te vigilem petimus securum claudere lu-  
 men,  
 Nec somni Mystras crede, sed esse tuas.

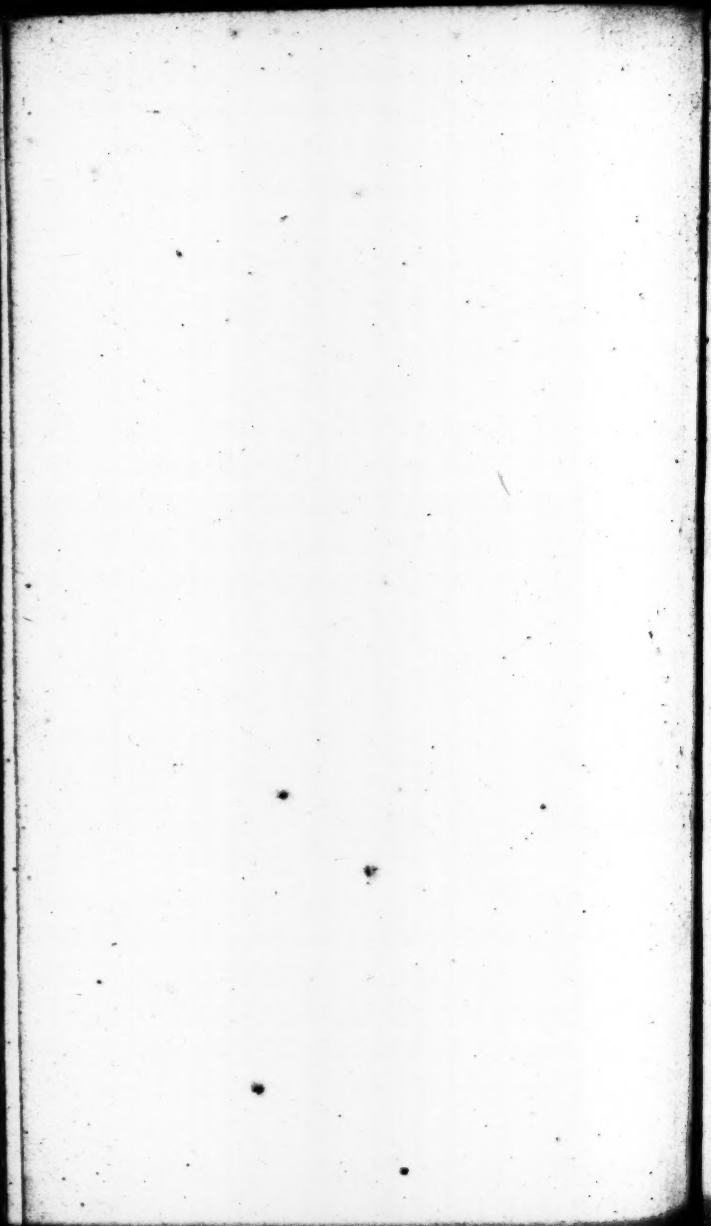
---

(conem;  
**A**ldax pervigilem sopit Medæ dra-  
 Auratum victrix vellus & inde tulit.  
 Nostra exoptato potiantur carmina voto,  
 Et somnum dones, aurea metra teres.

F I N I S.

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862. It is a very important document, as it contains the President's views on the state of the Union and the progress of the war. The letter is written in a very formal and dignified style, and it is one of the most important documents of the Civil War era.







CARDINAL GIBSON, GC

GARDINER I Orationes, &c.



